

TALLINNA ÜLIKOOL

***MAJANDUSAASTA
ARUANNE
2020***

MAJANDUSAASTA ARUANNE

Nimi	Tallinna Ülikool
Registrikood	74000122
Aadress	Narva mnt 25, 10120 Tallinn
Telefon	372 640 9101
Faks	372 640 9116
E-post	tlu@tlu.ee
Kodulehekülg	www.tlu.ee
Omandivorm	avalik-õiguslik juriidiline isik
Põhitegevusala	akadeemiline teadustegevus; õppe- ja teadustegevusel põhineva kõrghariduse andmine; õppe- ja teadustegevusel põhinevate teenuste osutamine ühiskonnale
Majandusaasta algus	1. jaanuar 2020
Majandusaasta lõpp	31. detsember 2020
Tegevjuht	rekori kohusetäitja Priit Reiska
Audiitor	Audiitorbüroo ELSS OÜ
Lisatud dokumendid	sõltumatu vandeaudiitori aruanne

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE.....	5
Rektori eessõna.....	5
Organisatsiooni juhtimine	6
I Teadus- ja arendus- ja loometegevus ning mõju ühiskonnale	7
1.1. Ülikooli eesmärgid ja nende saavutamine teadus-, arendus- ja loometegevuses ning mõju ühiskonnale.....	7
1.2. TAL-tegevus ja selle rahastamine.....	9
1.2.1. Siseriiklik teaduse rahastamine	10
1.2.2. Teaduse rahastamine välisvahenditest.....	14
1.2.3. Ülevaade õppe- ja organisatsiooni arendusele suunatud tegevuse rahastamisest.....	16
1.2.4. Ülevaade loometegevusest ja selle rahastamisest.....	16
1.3. Ülevaade ühiskonnale suunatud tegevustest.....	17
1.3.1. Koostööplatvorm EXU (Ettevõtte x Ülikool).....	17
1.3.2. ADAPTER ja teised arendustegevused.....	19
1.3.3. F2F seminarid, partnerinädal ja loengud ettevõtjatele.....	20
1.3.4. Ettevõtlusõppe programm Edu&Tegu.....	20
1.3.5. Täiendusõppe korraldamine	21
1.3.6. Avatud õppe korraldamine	23
1.3.7. Rahvusvaheliste eksamite ja koolituste korraldamine.....	23
1.3.8. Rahvusvaheline suve- ja talvekool.....	24
1.4. Ülevaade tunnustustest	24
1.5. Teadusprorektori hinnang valdkonna arengule.....	26
II Õpe	27
2.1. Ülikooli eesmärgid ja nende saavutamine õppes	27
2.2. Ülevaade õppetegevusest.....	28
2.2.1. Õppekavad.....	28
2.2.2. Vastuvõtt	29
2.2.3. Üliõpilased.....	30
2.2.4. Väliskülasüliõpilased ja välisõppes osalenud TLÜ üliõpilased	31
2.2.5. Lõpetamine.....	32
2.3. Ülevaade õppetegevuse arendustest	34
2.3.1. ELU (erialasid lõimiv uuendus) ülevaade	34
2.3.2. Tasemeõppe üliõpilaste tagasisidesüsteem	34
2.3.3. Akadeemiliste tavade järgimine õppevaldkonnas	35
2.3.4. Õppekorralduse ja õppeinfosüsteemi arendused	36
2.4. Õppeprorektori hinnang valdkonna arengule	37
III Juhtimine, liikmeskond ja finantsid	39
3.1. Ülikooli eesmärgid juhtimises, liikmeskonnas ja finantsides.....	39
3.2. Juhtimine	39
3.3. Jätkusuutliku arengu valdkond	41
3.4. Töötajad ja personalitöö	42
3.4.1. Akadeemiliste ametikohtade täitmine	43
3.4.2. Ülikooli tööjõu voolavus.....	45
3.4.3. Personali tasustamine	46
3.4.4. Personaliarendus.....	47
3.4.5. Töötajate mobiilsus	47
3.5. Turundustegevused ja mainekujundus.....	48
3.5.1. Tasemeõppe, avatud õppe ja täiendusõppe turundustegevus	48
3.5.2. Tallinna Ülikooli mainekujundus.....	49
3.6. Finantstegevus	50
3.7. Väliskeskonna mõju juhtimisele, liikmeskonnale ja finantsidele.....	53
3.8. Rektoraadi hinnang liikmeskonnale ja finantsidele	55

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	56
Bilanss.....	56
Tulemiaruanne	57
Rahavoogude aruanne.....	58
Netovara muutuste aruanne.....	59
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	60
LISA 1. Arvestuspõhimõtted	60
Lisa 2 . Raha ja rahalähendid.....	68
Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed.....	68
Lisa 4. Varud	69
Lisa 5. Kinnisvarainvesteeringud	69
Lisa 6. Materiaalsed põhivarad.....	70
Lisa 7. Immateriaalsed põhivarad.....	71
Lisa 8. Laenukohustised	72
Lisa 9. Võlad ja ettemaksed.....	73
Lisa 10. Tingimuslikud kohustised.....	73
Lisa 11. Tulud majandustegevusest.....	74
Lisa 12. Tegevustoetused	74
Lisa 13. Tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimine.....	75
Lisa 14. Muud tulud.....	76
Lisa 15. Antud toetused.....	76
Lisa 16. Majandamiskulud	76
Lisa 17. Tööjõukulud.....	77
Lisa 18. Muud tegevuskulud	77
Lisa 19. Kasutusrent	77
Lisa 20. Maksunõuded ja maksukohustused	78
Lisa 21. Seotud osapooled	79
Lisa 22. Osalused sihtasutustes, mittetulundusühingutes ja osühingus	79
Lisa 23. Bilansivälised varad.....	79
Lisa 24. Sihtfinantseerimise bilansivälised nõuded	80
Allkirjad 2020. aasta majandusaasta aruandele	82

TEGEVUSARUANNE

Rektori eessõna

Hea ülikoolipere

2020. aasta oli mitmes mõttes eriline ja muutusterohke. Kogu maailma tabanud SARS-CoV-2 pandeemia ning sellest tulenevalt kevadel kehtestatud eriolukord pani proovile ülikooli võimekuse ümber korraldada tavapärane õppe- ja tööelu. Kuigi see on olnud meile kõigile suureks väljakutseks, siis ometigi on sellest sündinud ka palju head, näiteks oleme tuntavalt parandanud digivõimekust ja -pädevusi. See kogemus on sundinud meid koos tegutsema ning leidma nutikaid lahendusi tööriistidega jätkamiseks. Ma usun, et see on kokkuvõttes liitnud liikmeskonda ja me saime hästi hakkama. Kriisiolukorraga toimetulek on olnud meie kõigi ühine pingutus ning ma tahan tänada kõiki üliõpilasi ja töötajaid panuse eest!

Eriolukorrast tulenevad piirangud mõjutasid oluliselt ülikooli finantstulemust, ennekõike tellijapõhist TAL tegevust ning projektidega seonduvad tegevused pandi pausile või lükati edasi. See peegeldub ka ülikooli finanšnäitajates ning raamatupidamisaruandes, kuid kokkuvõttes on ülikooli finantsmajanduslik positsioon hea. Järgmistel aastatel on kindlasti üheks väljakutseks eriolukorrast tingitud mõjude ületamine.

Muutused toimusid ka ülikooli juhtimises. Alates 01.01.2020 on ülikoolil lisaks varasematele juhtorganitele – senat ja rektor – ka kolmas juhtorgan: nõukogu. Mul on hea meel, et nõukogu on olnud väga aktiivne ning koostöö rektoraadiga on olnud väga tihe.

Kuid 2020. aastal toimus veel üks juhtimistasandi muudatus. Nimelt osutus professor Tiit Landi rektori kandidatuur Tallinna Tehnikaülikoolis edukaks ning ta asus TalTechi juhtima alates 01.09.2020. Kuna uued TLÜ rektori valimised olid planeeritud veebruariks 2021, ei muudetud ajakava, ning nõukogu otsusel on olnud minul au täita rektori kohuseid kuni uue rektori ametiajani. Sügisel alustati ka juba rektori valimistega: kandidaatidena seati üles professor Katrin Niglas ja professor Tõnu Viik ning toimusid mitmed debatid. See on olnud põnev teekond ülikooli uude ajajärku. Uus rektor vannutatakse ametisse 17.05.2021.

2020. aastal valmistus ülikool institutsionaalseks akrediteerimiseks. Toimus põhjalik ülikooli protsesside ja tegevuste analüüs, kuhu oli kaasatud suur hulk liikmeskonnast, üliõpilastest, aga ka ülikoolivälistest partneritest. See on hea sisend uuele rektoraadile uue arengukava koostamiseks, mis algab juba järgmisel aastal. Ülikooli hindamiskülastus toimub märtsis 2021 ja tulemus selgub 2021. aasta kevadsemestri lõpuks.

Kõigi nende muutuste keskel oleme edukalt hakkama saanud uue karjäärimudeli rakendamisega, juurutanud doktorantide nooremteadurite ametikohale seadmise süsteemi, tugevdanud projektikirjutamise tuge, süvendanud akadeemilise eetika kultuuri, arendanud digitugevate võrgustikku ning loonud interdistsiplinaarsuse suurendamiseks Suure ELU formaadi. See loetelu võiks olla veelgi pikem, kuid panen siinkohal punkti ja kutsun teid tutvuma ülikooli 2020. aasta tegevusaruandega.

On olnud äärmiselt keeruline, kuid samas ka huvitav aasta! Aruandes kirjapandud tulemused on meie kõigi ühise pingutuse tulem. Soovin tänada teid kõiki väga hea töö ja pühendumuse eest! Meie kõik oleme teinud oma ülikooli veelgi paremaks ja tugevamaks! Mul on olnud suur au olla meie ülikooli rektoraadis kaksteist aastat!

Priit Reiska
Rektori kohusetäitja

Organisatsiooni juhtimine

Tallinna Ülikooli (edaspidi *TLÜ*) 2020. aasta strateegilised eesmärgid tulenesid kehtivast TLÜ arengukavast aastateks 2020–2022. Arengukavas on sõnastatud ülikooli missioon, visioon, põhiväärtused, ülikooli strateegiline eesmärk ja nende toetamiseks läbivad tegevuspõhimõtted, samuti arengukava elluviimise rakendusplaan ja võtmenäitajate loetelu.

Tallinna Ülikooli missioon on toetada Eesti jätkusuutlikku arengut kõrgetasemelise teadus- ja õppetöö, haritlaste ettevalmistamise, ühiskondliku mõttevahetuse ning akadeemilise partnerluse arendamise kaudu. Edendades eestikeelset ja Eesti arengule suunatud teadustööd, on ülikool lõimunud Euroopa haridus- ja teadusellu ning panustab selle kaudu Eesti kujunemisse nutika majanduse ja targa ühiskonnakorraldusega riigiks.

Tallinna Ülikooli visioon on olla targa eluviisi eestvedaja ja kujundaja Eestis ning toetada selle kaudu nii Eesti jätkusuutlikkust kui ka indiviidi eneseteostust.

Ülikooli põhiväärtused on vastavalt Tallinna Ülikooli akadeemilisele hartale avatus, kvaliteet, professionaalsus ja ühtsus.

Tallinna Ülikooli strateegiline eesmärk, mis tuleneb arengukavast aastateks 2020–2022, on ressursse ja tegevusi koondades kujundada välja interdistsiplinaarsed teaduspõhised fookusvaldkonnad: haridusuuendus, digi- ja meediakultuur, kultuurilised kompetentsid, terve ja jätkusuutlik eluviis ning ühiskond ja avatud valitsemine.

Ülikooli strateegilise eesmärgi toetamiseks on määratud läbivad tegevuspõhimõtted: 1) ülikool on oma tegevuses interdistsiplinaarne, 2) ülikool on rahvusvaheline ning 3) ülikool on nõudlik ja jätkusuutlik.

I Teadus- ja arendus- ja loometegevus ning mõju ühiskonnale

1.1. Ülikooli eesmärgid ja nende saavutamine teadus-, arendus- ja loometegevuses ning mõju ühiskonnale

Tallinna Ülikooli arengukavas 2020–2022 on määratud strateegiliste eesmärkide toetamiseks läbivad tegevuspõhimõtted, mis on aluseks muu hulgas teadus-, arendus- ja loometegevusega seotud protsesside alaeesmärkidele (tabel 1).

Tabel 1. Teadus-, arendus- ja loometegevusega seotud protsesside tegevuspõhimõtete alaeesmärgid ja oodatavad tulemused

Tegevuspõhimõte	Ülikool on oma tegevuses interdistsiplinaarne	Ülikool on rahvusvaheline	Ülikool on nõudlik ja jätkusuutlik
Alaeesmärgid	Ühiskondlikele probleemidele interdistsiplinaarsed lahendused	Ülikool on usaldusväärne ja atraktiivne tööandja ning partner rahvusvahelises teaduses	Teadustegevus on kõrgetasemeline ja konkurentsivõimeline
Oodatav tulemus	<ul style="list-style-type: none"> - püsib stabiilselt suurena interdistsiplinaarsete teadusprojektide ning teadusarendusteenuste osakaal ülikooli tuludes; - on suurenenud tellija vajadustest lähtuva teadus-, arendus- ja loometegevuse rahastuse maht; - on kasvanud ülikooli pakutavate teaduspõhiste teenuste ja toodete arv; - on kasvanud populaarteaduslike artiklite arv. 	<ul style="list-style-type: none"> - on suurenenud rahvusvaheliste teadusprojektide rahastuse maht ja osakaal teadus-, arendus- ja loometegevuse tuludes; - on tõusnud välismaalastest järel doktorite arv; - on intensiivistunud doktorantide pikaajaline rahvusvaheline mobiilsus õppe- ja teadustöö eesmärgil. 	<ul style="list-style-type: none"> - püsib stabiilsena kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv akadeemilise töötaja kohta; - on suurenenud eestikeelsete teaduspublikatsioonide arv; - on suurenenud kolme aasta keskmine teadus-, arendus- ja loometegevuse rahastuse maht; - on suurenenud kaitstud doktoritööde arv.

Ülikooli eesmärkide saavutamist hinnatakse elluviidud tegevuste ja võtmenäitajate alusel. Tabelis 2 on näha 2020. aasta tulemus, mis on arengukava perioodi ootava tulemuse hindamise algfase.

Tabel 2. TAL valdkonna võtmenäitajate tase 2020. aastal

	Võtmenäitaja	2020
Interdistsiplinaarsus	interdistsiplinaarsete teaduskomponendiga projektide rahastuse osakaal teaduspõhisest TAL-rahastusest	74,7%
	tellijapõhise TAL-rahastuse osakaal kogu TAL-rahastusest	6,5%
	EXU/ADAPTER-i platvormil pakutavate toodete ja teenuste arv	31
	populaarteaduslike artiklite arv	115
Rahvusvahelistumine	rahvusvaheliste teadusprojektide rahastuse osakaal teaduspõhisest TAL-rahastusest	23,0%
	välismaalastest järel doktorite arv	13
	pikemaajaliselt välismaal õppe- ja teadustööd teinud doktorantide arv	12
Nõudlikkus ja jätkusuutlikkus	kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv akadeemilise töötaja kohta	1,15
	eestikeelsete teaduspublikatsioonide arv	154
	kolme aasta keskmine TAL rahastuse maht akadeemilise töötaja kohta (eurot)	31 324
	kaitstud doktoritööde arv	22

Vastavalt Tallinna Ülikooli teadus- ja arendustegevuse (edaspidi TA) strateegiale aastateks 2019–2021 on ülikool seadnud TA valdkonnas järgmised prioriteedid:

1. ülikool on jätkusuutlik ja nõudlik, et tagada teadustegevuse innovatiivsus, rahvusvaheline aktuaalsus, kõrge tase ja konkurentsivõime;

2. ülikool toetab oma liikmete arengut ja aktiivset osalemist rahvusvahelises teaduskogukonnas, olles seeläbi usaldusväärne ja atraktiivne tööandja ning partner rahvusvahelises teaduses;
3. ülikool suunab oma teadus- ja arendustegevuse ühiskondades kujunevate kitsaskohtade ja arenguvõimaluste tuvastamisele ning neile praktiliste lahenduste leidmisele, toetades seeläbi majanduse, kultuuri, Eesti omariikluse ja kodanikuühiskonna edendamist.

Võtmenäitajate osas on TA strateegias kokku lepitud täiendavad tulemusnäitajad (vt tabel 3).

Tabel 3. TA strateegiast lähtuvate tulemusnäitajate tase

Tulemusnäitaja	2018	2019	2020
Kolme aasta keskmine teaduspõhise TAL rahastuse maht / maht akadeemilise töötaja kohta	9 612 262 € / 24 195 €	11 760 339 € / 29 926 €	12 701 956 € / 31 324 €
Rahvusvaheliste teaduskomponendiga projektide rahastuse maht / osakaal teaduspõhisest TAL rahastusest	3 385 397 € / 27,7%	2 859 818 € / 21,1%	2 841 348 € / 23,0%
Tellijapõhise teadus- ja arendustegevuse maht	1 760 371 €	1 801 511 €	926 360 €
Kolme aasta keskmine kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv / arv akadeemilise töötaja kohta	470 / 1,2	455 / 1,2	451 / 1,1
Teadusväljaannete toimetamiste arv	35	37	43
Välismaalastest akadeemiliste töötajate arv / osakaal	48,9 / 12,4%	51,4 / 13,1%	66,6 / 15,3%
Pikemaajaliselt välismaal töötanud akadeemiliste töötajate arv / osakaal	48,25 / 12,3%	41,05 / 10,5%	6 / 0,9% ¹
Õppekava nominaalkestuse jooksul lõpetanud doktorantide arv / osakaal kõigist kõrgharidustaseme õppesse vastuvõetutest (DOK)	9,0 / 19,6%	10,0 / 22,7%	7,0 / 15,2%
Doktorantide ja järel doktorite arv, kes töötavad ülikoolis vastavalt nooremteaduri või teadurina vähemalt 0,5 koormusega	35,9	42,2	66,8
Algupäraste kooli- ja kõrgkooliõpikute ning populaarteaduslike raamatute arv (ETIS-e kategooriad 2.4, 6.2 ja 6.4)	19	20	29
Populaarteaduslike artiklite arv (ETIS-e kategooria 6.3)	118	121	115

TAL valdkonna arendustegevused 2020. aastal:

- TLÜ eetikakomitee statuut võeti vastu 01.11.2019. 2020. aasta detsembris kiitis senat heaks „Hea akadeemilise tava rakendamise tugisüsteem TLÜ-s“;
- koostati võrdse kohtlemise voliniku ametijuhend; konkurss ametikoha täitmiseks on planeeritud 2021. aastal;
- avatud teaduse põhimõtete rakendamise toetamiseks allkirjastati koostööleping Tartu Ülikooli raamatukoguga, mille tulemusel on TLÜ töötajatel võimalus teadusandmete lisamiseks TÜ raamatukogu DataDoi repositooriumi;
- tugevdati kesket projektikirjutamise teenust, jätkus projektijuhhi käsiraamatu ettevalmistamine, töötati välja suurte rahvusvaheliste projektide toetamise korraldusskeem;
- korraldati kaks Horisont 2020 programmi taotluste ettevalmistamise ideekorjet ning toetati üheksa taotluse kirjutamist;
- korraldati 5 virtuaalset koolitust: kaks teemal kuidas parandada raamprogrammi taotluste kvaliteeti ning kolm koolitus ERC grandide taotlemise teemal;
- võeti kasutusele küsitluskeskkond LimeSurvey, mis võimaldab ülikooli töötajatel ja õppuritel tasuta läbi viia erinevaid küsitlusi (2020. a oli kokku 47 kasutajat, kes viisid läbi 95 erinevat küsitlust) ning tagati kasutajatoe olemasolu teadusosakonnas;
- jätkus TAL IT arenduste kava erinevate alategevuste elluviimine: viidi läbi töösolevate andmete ja andmehoiu esmaanalüüs, valmistati ette doktoriõppe töölaua IT lahenduste lähteülesanne, viidi läbi WD-ETISE andmevahetuse analüüs;

¹ 2020. a tulemused on tugevalt mõjutatud SARS-CoV-2 pandeemia piirangutest.

- ülikool avas Eesti esimese arheoloogiliste luuleidude erihoidla ehk arheozoologia kollektiooni.

TAL valdkonna tegevustele avaldas 2020. aastal kõige suuremat mõju SARS-CoV-2 pandeemia, mille tõttu paljud kavandatud tegevused toimusid oluliselt vähendatud mahus või jäid hoopis toimumata. Eelkõige kannatasid võrgustumisega seotud projektide tegevused (sh ASTRA), aga ka erinevatest üritustest (konverentsid, seminarid, projektides planeeritud nõupidamised jms) osavõtt. Oluliselt langes siseriikliku tellijapõhise TAL rahastuse maht (2019. aastal 1 801 511 eurot ja 2020. aastal 926 360 eurot). See mõjutas summaarselt ka ülikooli 2020. aasta TAL kogutulu, mis võrreldes 2019. aastaga vähenes 7,9 % ja langes tagasi 2018. aasta tasemele (2020. aastal oli TAL kogutulu 14 309 737 eurot ja 2019. aastal 15 532 205 eurot) (vt tabel 5).

Positiivse mõjurina saab esile tõsta Vabariigi Valitsuse otsust eraldada riigieelarvest järgmisteks aastateks teadus- ja arendustegevuse kuludeks 1% eelarve tuludest, mis peaks edaspidiseks tagama stabiilsema teadusrahastuse.

1.2.TAL-tegevus ja selle rahastamine

TAL-tegevuse tulemused kajastuvad eelkõige teaduspublikatsioonides. ETIS-e andmetel avaldasid TLÜ töötajad 2020. aastal 1144 publikatsiooni (seisuga 31.03.2021), millest 520 ehk 45% on kõrgetasemelised (ETIS-e kategooriad 1.1, 1.2, 2.1 ja 3.1). Võrreldes eelmiste aastatega on kõrgetasemeliste publikatsioonide arv jäänud samale tasemele (seda ka arvestatuna ühe akadeemilise töötaja kohta täistööaja arvestuses) (tabel 2 ja 3). Publikatsioonide osas on jätkuvalt eesmärk kasvatada pigem mõjukust kui kvantiteeti. Eestikeelsete teaduspublikatsioonide arv on võrreldes eelmise aastaga mõnevõrra vähenenud.

OECD Frascati käsiraamatu kuuest teadusvaldkonnast on Tallinna Ülikoolis esindatud viis valdkonda, mille vahel jagunes ülikooli teaduspõhine TAL rahastus 2020. aastal järgmiselt:

- sotsiaalteadused 56,2%;
- humanitaarteadused ja kunstid 27,6%;
- loodusteadused 8,6%;
- tehnika ja tehnoloogia 5,0%;
- arsti- ja terviseteadused 2,6%.

Tabel 4 näitab Tallinna Ülikooli TAL tulude jaotust rahastusallikate lõikes. Siinkohal ei arvestata TAL tulude hulka ehitiste ja hoonete soetamist ning remonti ega täienduskoolitust, mistõttu esitatud TAL tulude jaotus ei sisalda eelnimetatud tegevustega seotud tulusid. Raamatupidamises kajastatav TAL tulu on selle osa võrra suurem. TAL tulude hindamisel vaadeldakse üksnes ülikooli puhastulu, millest on maha arvatud projektipõhiste toetuste vahendamine partneritele.

Tabel 4. TAL rahastamine 2020. aastal (tuhanded eurod)

Tulu allikas	Summa (tuhanded eurod) / osakaal (%)
Baasfinantseerimine	3058 / 21,9%
Personaalsed uurimistoetused	2029 / 14,6%
Riiklikud programmid	382 / 2,7%
Tõukefondidest rahastatud TA projektid	2626 / 18,8%
Muu siseriiklik TA rahastamine	1541 / 11,1%
EL RP ja Horisont2020 projektid	1627 / 11,7%
Muu TA välisrahastamine	1081 / 7,8%
Õppe- ja organisatsiooniarenduse siseriiklik rahastamine	863 / 6,2%
Õppe- ja organisatsiooniarenduse välisrahastamine	672 / 4,8%
Loomeprojektid	63 / 0,5%
KOKKU	13 942 / 100%

Ülikooli TAL rahastuse senised positiivsed arengud said 2020. aastal tagasilöögi, seda eelkõige tänu SARS-CoV-2 pandeemiast tulenevatele piirangutele (tabel 5). Samas langus toimus vaid 2019. aasta tõusu mahus ning pikaajalisemat silutud trendi näitavad kolme aasta keskmised teaduspõhise TAL

rahastuse maht (2020. aastal 12 701 956 eurot ja 2019. aastal 11 760 338 eurot) ning maht ühe akadeemilise töötaja kohta (2020. aastal 31 324 eurot ja 2019. aastal 29 925 eurot) tõusid.

Interdistsiplinaarsete teadusprojektide ja teadusarenduste osakaal ülikooli tuludes on eelmise aastaga võrreldes vähenenud: 2020. aastal moodustas see 72,63% ja 2019. aastal 77,79%, kuid on pikaajalises trendis stabiilne ja heal tasemel. Rahvusvaheliste teadusprojektide rahastuse maht on olnud stabiilne, 2020. aastal jäi see peaaegu samale tasemele eelmise aastaga võrreldes: 2020. aastal 2 841 348 eurot ja 2019. aastal 2 859 818 eurot, ning nende osakaal kasvas pisut (2019. aastal 21,11% ja 2020. aastal 22,38%). 2020. aastaga lõppes Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm Horisont 2020 ning algasid ka viimased projektid selle programmeerimisperioodi raames. Meie edukus H2020 rahastuse taotlemisel kajastub ka möödunud aastaga võrreldes tõusnud rahastuse mahus (ca 9%).

Tabel 5. TAL tulude maht aastatel 2017–2020 (eurodes)

	2017	2018	2019	2020
TAL kogutulu	11 426 941	14 279 295	15 532 205	14 309 737
sh teadustegevuse ja teaduspõhise arendustegevuse rahastamise maht	9 462 821	12 218 450	13 548 765	12 338 654
sh baasfinantseerimine riiklikest vahenditest	1 215 130	1 947 090	2 933 107	3 058 093
sh rahastus EL tõukefondidest	2 175 778	2 959 541	3 032 053	2 868 7
				7
				7
				3

1.2.1. Siseriiklik teaduse rahastamine

Kokku oli Tallinna Ülikooli teadustegevuse ja teaduspõhise arendustegevuse siseriikliku rahastamise maht 2020. aastal 9 628 968 eurot, mis on 10% vähem kui 2019. aastal (2019. aastal 10 688 442 eurot). Langus on tingitud peamiselt SARS-CoV-2 pandeemiast tulenevatest tegevuspiirangutest.

Ülevaade Eesti TA-rahastuse üldistest arengutest

13.02.2019. aastal tegi Teadus- ja Arendusnõukogu lähtudes 19. detsembril 2018. aasta allkirjastatud ühiskondlikust kokkuleppes teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni arendamiseks nn teadusleppe, ettepaneku tõsta TAI rahastamine riigieelarvest 1%-ni SKPst (2019. aastal oli TAI rahastamise tase RE-s 0,71% SKP-st). Kuigi 2020. aastal loodetud 1%-ni ei jõutud, järgiti lisanduva raha jagamisel TAN-i ettepanekut ehk nn 40:40:20 põhimõtet (40% lisanduvast rahast teadussüsteemi toetuseks, 40% ettevõtete teadmismahukuse kasvatamiseks ning 20% ministriumite valdkondliku teadus- ja arendustegevuse toetuseks).

Siseriiklik TA-tegevuse rahastuse trendid aastatel 2017–2020 on kirjeldatud tabelis 6 (allikas: HTM, 26.03.2021). Näeme, et eelmiste aastate kasv on 2020. aastal mõnevõrra pidurdunud. Riiklike uurimistoetuste ja teaduse baasfinantseerimise mahtude osas saavutati 2020. aastal eesmärgiks seatud suhe 50:50. Struktuurifondidest tuleva rahastuse maht ja osakaal on languses, mida kompenseerib osaliselt muude meetmete mahu ja osakaalu kasv. Ülikooli jaoks tähendavad need trendid jätkuvalt kõrget konkurentsi uurimistoetuste taotlemisel, samuti toetuse vähenemist riiklike tippkeskuste ja teadustaristu toetuseks ning rahvusvahelistumisega seotud tegevusteks.

Tabel 6. HTM-i teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni programmi eelarve põhikomponendid 2017–2020

	2017		2018		2019		2020	
	osakaal	mln EUR	osakaal	mln EUR	osakaal	mln EUR	osakaal	mln EUR
Uurimistoetused	29%	39,4	27%	40,2	24%	40,6	24%	42,7
Baasfinantseerimine	12%	16,9	18%	26,9	23%	39,1	24%	42,5%

Struktuurifondid²	47%	63,4	42%	62,7	44%	74,9	40%	70,4%
Muud³	12%	16,2	14%	21,2	10%	16,4	11%	19,4%
Kokku	100%	135,9	100%	151,0	100%	171,0	100%	175,0

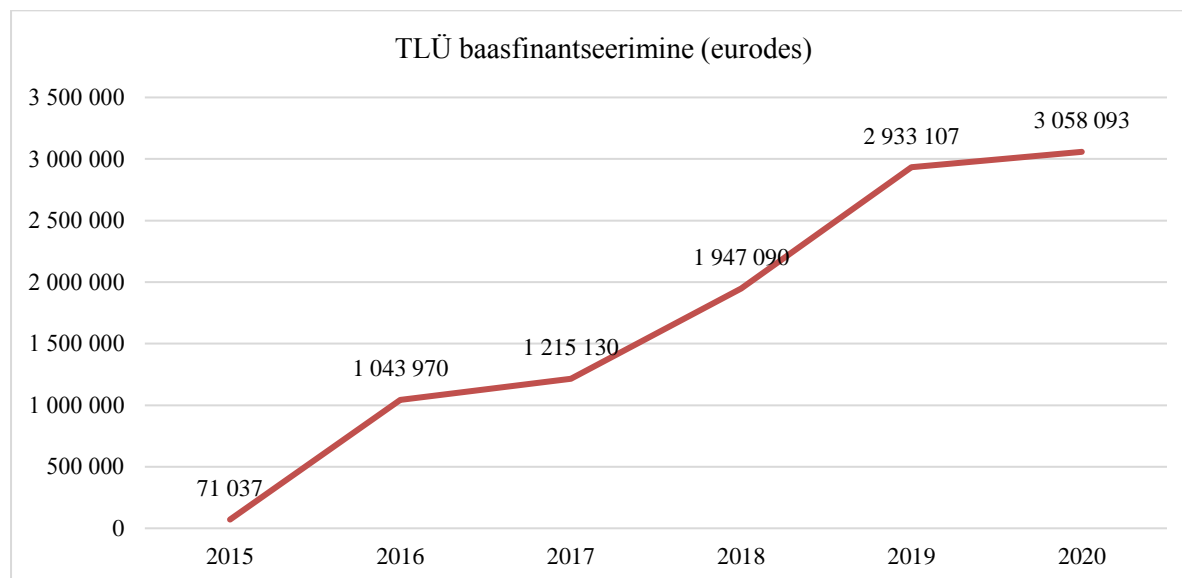
Teaduse baasfinantseerimine

Tulenevalt eesmärgist muuta uurimistoetuste ja baasfinantseerimise proportsioone ning viia see tasemele 50:50, on teaduse baasfinantseerimise maht Eestis tervikuna alates 2013. aastast kasvanud ning on selle aja jooksul peaaegu kuuekordistunud (2013. aastal 7,2 miljonit eurot ja 2020. aastal 42,5 miljonit eurot) (vt tabel 7).

Tabel 7. Baasfinantseerimise ja riiklike uurimistoetuste proportsioonid aastatel 2014–2020 (allikas: ETAg)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Uurimistoetused (mln EUR)	38,0	42,4	37,9	39,4	40,2	40,6	42,7
Baasfinantseerimine (mln EUR)	8,4	9,3	13,9	16,9	26,9	39,1	42,5
Uurimistoetuste osakaal	82%	82%	73%	70%	60%	51%	50%
Baasfinantseerimise osakaal	18%	18%	27%	30%	40%	49%	50%

Baasfinantseerimise üldmaht kasvas 2020. aastal 3,4 miljoni euro võrra (ca 8,5%). TLÜ baasfinantseerimise summa tervikuna (sh rahvusteaduste lisatoetus) 2020. aastal kasvas eelmise aastaga võrreldes 4,2% (vt tabel 5 ja joonis 1) (2020. aastal 3 058 093 eurot ja 2019. aastal 2 933 107 eurot). Üldisest rahastuse tõusust madalam juurdekasv on eelkõige tingitud kahest asjaolust: 2020. aastal hakati esmakordselt eraldama tagatist neile asutustele, kelle baasfinantseerimise maht arvutusjärgiselt oleks langenud all 85% eelmise aastaga võrreldes ning teiseks korrigeeriti Eesti Maaülikooli andmetes eelmistel aastatel tekkinud viga, mistõttu EMÜ osakaal tõusis ja teiste ülikoolide osakaalud vähenesid. Väike kasvutendents oli baasfinantseerimise rahvusteaduste komponendi osas, kus TLÜ osakaal kasvas 1,6% võrra (2019. aastal 17,1% ja 2020. aastal 18,7%).

Joonis 1. TLÜ teaduse baasfinantseerimine aastatel 2015–2020 (eurodes)

² Struktuurifondid hõlmavad järgmisi rahastusmeetmeid: ASTRA, riiklikud tippkeskused, rahvusvahelistumine (DoRa, Mobilitas Pluss), nutika spetsialiseerumise rakendusuringud, RITA programm, riiklik infrastruktuur, erialastipendiumid, IKT TA toetamine, populariseerimine, Norra EMP programm.

³ Muud meetmed hõlmavad: teadusraamatukogud ja andmebaasid, riiklikud programmid (Eesti keeletehnoloogia, eesti keel ja kultuur digiajastul), teaduskollektsioonid, Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti Teadusagentuur, populariseerimine.

Institutsionaalne ja personaalne uurimistoetus

Ülikooli personaalsete ja institutsionaalsete uurimistoetuste ning neid asendavate teadlaskarjääri grantide kogumaht vähenes möödunud aastaga võrreldes, moodustades 2020. aastal 1 699 367 eurot ehk 8,6% vähem kui 2019. aastal. Koos COVSG sihtgrandiga oli uurimistoetuste kogumaht samas suurusjärgus kui 2018. aastal: 2020. aastal 1 722 940 eurot ja 2018. aastal 1 793 942 eurot.

2020. aastal jätkusid kaks IUT teemat ja kaheksa PUT teemat. Viimastest viis olid stardiprojektid ja kolm otsinguprojektid. 2020. aastal lõppes kolm personaalset uurimisteemat ja mõlemad Tallinna Ülikooli institutsionaalsed uurimisteemad. Teadlaskarjääri grantidest jätkusid neli varem alanud rühmagranti ja üks stardigrant ning lisandusid 2 rühmagranti ja 2 arendusgranti, samuti üks Eesti Teadusagentuuri SARS-CoV-2 viirusega seonduvate probleemide lahendamise sihtgrant (COVSG).

Jätkusid viis Mobilitas+ järeldoktoritoetust ja üks tippteadlase toetus, milledele lisandus kaks uut Mobilitas+ järeldoktori toetust ja üks tagasipöörduva teadlase toetus. Samuti algasid 2020. aastal kaks personaalse uurimistoetuse järeldoktori toetust. Kogumaht eelmise aastaga võrreldes vähenes ligikaudu 12%, ent toetuste arv kokku oli 2020. aastal ühe toetuse võrra suurem kui 2019. aastal.

Kokku esitati Eesti lõikes 2020. aastal personaalsete uurimistoetuste voo 413 taotlust, milledest rahastati 92 ehk 22% kõigist taotlustest⁴. Esitatud taotluste ja eraldatud grantide arvud oli järgmised: loodusteadused 162/37, tehnika ja tehnoloogia 69/12, arsti ja terviseteadused 43/15, põllumajandusteadused ja veterinaaria 21/7, sotsiaalteadused 47/10 ning humanitaarteadused ja kunstid 71/11. Nagu varasematel aastatel, nii oli ka 2020. aastal kõige suurem konkurents uurimistoetuste humanitaarteaduste ja kunstide valdkonnas (taotlemise edukus 15%) ning sotsiaalteadustes (taotlemise edukus 21%). Tallinna Ülikooli teadlased esitasid sellesse voo 25 taotlust, millest rahastuse said 5 taotlust (taotlemise edukus 20%). Seega, on meie käimasolevate grantide kogumahu langus tingitud mitte meie nõrgast taotlemise edukusest vaid eelkõige sellest, et lisarahastust meie põhivaldkondadesse ei eraldata.

Muu siseriiklik rahastamine

Rahastuse maht **riiklikest TA programmidest** rahastatud projektide osas ei ole eriti suur, ent eelmise aastaga võrreldes on see kasvanud ca 67% võrra: 2020. aastal 221 000 eurot ja 2019. aastal 143 000 eurot. Samuti on kasvanud töös olevate projektide arv: 2020. aastal oli töös 14 projekti ja 2019. aastal 8 projekti. Lisandunud on kolm üldharidusprogrammist rahastatavat TA projekti, kaks HTM-i keeleprogrammi alamprogrammist „Eesti oskuskeelekorralduse ja terminite toetamise põhimõtted (2019–2027)“ rahastatavat projekti, üks hõimurahvaste programmist rahastatav projekt ja SA Archimedese vahendusel rahastatav riikliku välisriikide üliõpilaste, teadlaste ja õppejõudude stipendiumide programmi projekt. Jätкус projektide rahastamine programmi „Eestikeelsed kõrgkooliõpikud 2013-2017“ ning selle jätkuprogrammi „Eestikeelsete kõrgkooliõpikute loomise toetamise põhimõtted 2018-2027“ raames, üldharidusprogrammi ning Välisministeeriumi poolt hallatava arengukoostöö programmi raames.

TLÜ **teaduskollektsioonidest** rahastatakse kahte teaduskollektsiooni: Akadeemilise Raamatukogu kultuuriloolist kogu ja arheoloogia teaduskogu. Nii kollektsioonide arv kui rahastuse maht olid sama suured kui varasemal kahel aastal.

Eesti **teadustaristu teekaardi ja tuumiktaristu** objektide arv ei ole muutunud: TLÜ oli endiselt seotud nelja teekaardi objekti ja tuumiktaristuga: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium (IMO), Eesti e-varamu ja kogude säilitamine, Eesti Keskkonnaobservatoorium ning Loodusteaduslikud arhiivid ja andmevõrgustikud (NATARC). Ent kuna 2020. aastal TLÜ Eesti Keskkonnaobservatooriumi tuumiktaristu toetust ei kasutanud ning NATARC-i TLÜ eelarve oli 2020. aastaks üle kaheksa korra väiksem kui 2019. aastal, oli rahastuse kogumaht 2019. aastaga võrreldes ca 6,6 korda väiksem.

2020. aastal jätkus täies mahus **struktuurivahendite programmeerimisperioodi rahastamine**, seejuures struktuurifondide osakaal HTM-i teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni programmi eelarves on kahanenud kolme aasta tagusega 8 protsendipunkti võrra ning langes 2020. aastaks 40%-

⁴ https://www.etag.ee/wp-content/uploads/2021/01/2020.-a-taotlusvooru-kokkuvõte_06.01.2021.pdf

le. Kuigi struktuurivahendite osakaal kogu rahastamise mahust on endiselt väga suur, on ka mõningane osakaalu langus märk liikumisest süsteemi stabiliseerumise suunas. Ülikooli struktuurivahenditest rahastatavate projektide maht oli mõnevõrra väiksem (4,6%) 2019. aasta rahastusega võrreldes, mis oli tingituna eeskätt mahuka ASTRA projekti rahastuse vähenemisest.

2020. aastal jätkus **Dora+ toetuste** perioodi meetmete rahastus, raha laekus tegevustele „Study in Estonia“, „Välismagistrandid ja doktorandid“ ja „Külalisdoktorandid“. Rahastuse maht oli 2020. aastal mõnevõrra väiksem kui 2019. aastal, vastavalt 333 909 eurot ja 385 300 eurot, moodustades ca 87% möödunud aasta mahust. Peamiselt on see tingitud pandeemiaga seotud liikumispiirangutest. Uue Dora+ toetuste struktuurist tulenevalt õppejõududele uues perioodis enam toetusi ei võimaldata.

TLÜ osales jätkuvalt **riiklikus Eesti-uuringute tippkeskuses** (Irina Belobrovtseva juhitud uurimiserühmas). 2020. aastal oli TLÜ rahastamine tippkeskuse projekti raames 78 310 eurot, mis on ca 21,6% rohkem kui 2019. aastal.

TLÜ osales ühes meetme "Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine" tegevuse "Regionaalsete kompetentsikeskuste arendamine" raames ja Riigi Tugiteenuste Keskuse (varem EASi) kaudu finantseeritavas **kompetentsikeskuses** juhtpartnerina (Tervisedenduse ja Rehabilitatsiooni Kompetentsikeskus) ning ühes partnerina (Põlevkivi Kompetentsikeskus). Ehkki kompetentsikeskuse rahastamise maht on viimastel aastatel vähenenud, tõusis see möödunud aastaga võrreldes siiski ca 11% võrra.

TA asutustele ja kõrgkoolidele suunatud **institutsionaalse ASTRA projekti** toetuse andmise eesmärk on teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide konkurentsivõime ja ühiskonna teenimise võimekuse kasv asutuste vastutusvaldkondades ja nutika spetsialiseerumise kasvvaldkondades ning teadus- ja arendus- ja kõrgharidussüsteemi efektiivsuse suurendamine, sealhulgas asutuste struktuursete ümberkorralduste teel. Kuna paljude ASTRA projekti tegevuste eesmärgid on juba osaliselt saavutatud, samuti tehti rida toetuse tagasimakseid, oli rahastamise maht seetõttu 2020. aastal 25% võrra väiksem kui eelmisel aastal. Toetusel on mitu alaeesmärki, sh rahvusvahelisel tasemel teadus- ja õppegevuse läbiviimine ülikooli viies fookusvaldkonnas (ülikooli tippkeskuste ja laborite rahastamine ning muud fookusvaldkondadega seotud tegevused) (rahastati 489 078,09 euro eest), tõhusad tööprotsessid ja juhtimismudel (243 945,36 eurot), suurenenud koostööpartnerite arv ja avaratud koostöövormid (68 707,64 eurot) ja doktorantide juhendamise hea kvaliteet ja doktorioõppe suurenenud efektiivsus (doktorikoolide rahastamine) (82 917,77 eurot).

Haridusuuenduse kompetentsikeskust Tallinna Ülikoolis rahastatakse SA Innove vahendusel Struktuuritoetuste meetme „Õpetajate, koolijuhtide ja noorsootöötajate professionaalse arengu toetamine“ tegevuse „Õpetajate koolitus“ raames ja meetme „Tänapäevase õpikäsituse rakendamine ja kompetentsikeskuste arendamine ülikoolides“ tegevus „Kompetentsikeskuste arendamine Tallinna Ülikoolis ja Tartu Ülikoolis“ raames. 2018. aastal lõppes esimene projekt ja algas selle jätkuprojekt, mille alategevusteks on õppeprotsessi tõenduspõhine arendus, haridustehnoloogia, üldpädevused, kaasav haridus ja õppeasutuse organisatsioonikultuuri arendus. Rahastuse maht oli 2020. aastal 484 686 eurot. Eelnenud projekti tagasimaksete tõttu oli rahastuse maht eelmise aastaga võrreldes sama.

Projekti „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel“ rahastab HTM meetme „Õppe seostamine tööturu vajadustega.“ tegevuse „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel“ käigus, mille osa alategevusi on otseselt seotud TAgA, nagu tegevus 1 „Metoodika, moodulite ja õppevara arendamine“, tegevus 4 „Eelinkubatsiooni arendamine“ ja tegevus 5 „Uuringute läbiviimine“. 2020. aastal projekti rahastamine tõusis eelmise aastaga võrreldes 18%, ehkki osa tegevusi ei rahastatud üldse. Samas rahastati teadusega seotud tegevusi 4 ja 5 jätkuvalt ning need moodustasid 88% projekti kogurahastusest.

Teiste struktuuritoetustest rahastatavate projektide rahastuse maht oli 2020. aastal eelmise aastaga võrreldes 68% suurem, mis tulenes eeskätt järgmistest projektidest: SA Innove vahendusel rahastatava projekt „Praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses, sh õpetajakoolituse koolituspraktika“ ja „Kutsehariduse maine tõstmine, töökohapõhise õppe laiendamine“, projekti "Õppeaineid lõimiv mobiilne õuesõpe põhikoolis", Haridus- ja Teadusministeeriumi tellimustööst "Õpi-, enesemääratlus- ja suhtluspädevuse elektroonse hindamislahenduse väljatöötamine põhikooli III kooliastmele" ning

partnerina osalemisest Pelgulinna gümnaasiumi projektis „Kodanikuteaduse kompetentsikeskus 2014-2020” meetmest "Kaasaegse ja uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt" ning "Õppejuhtide arenguprogramm" ESF tegevusest "Õpetajate ja koolijuhtide professionaalse arengu toetamine".

Mobilitas Plus+ programmist toetati ka Horisont 2020 rahastatavat ERA Chairi projekti "Piireületav haridusuendus tehnoloogiapõhiste teadusuuringute toel", ERC grandide ettevalmistamist tegevuskava MOBERC30 „EUROREMONT: Euroopastumine paranduse kaudu“ elluviimist ning RITA programmi tegevus 1 „Strateegilise TA toetamine“ käigus rahastatavaid projekte "Rändesõltuvus ja lõimumise väljakutsed Eesti riigile, töandjatele, kogukondadele ja haridusele", "Soolise palgalõhe vähendamine" ja "Mobiilne eluviis, avalike teenuste tarbimine ja elukoohaandmed riiklikes registrites".

Eelpool toodule lisaks rahastati TAL-tegevust 2020. aastal teistest **siseriiklikest allikatest** 1 540 860 euro ulatuses, mis eelmise aastaga võrreldes vähenes, moodustades 2019. aasta rahastusest 73%. Osaliselt oli see tingitud SARS-CoV-2 pandeemiaga kaasnevatest asjaoludest, mis jätsid tugeva pitseri erinevate tegevuste elluviimisele. Jätkus HITSA IT Akadeemia programm, HTM finantseeris riigieelarvest TLÜ teadusraamatukogu teadusinformatsiooni hankimist (323 974 eurot), TLÜ teadusraamatukogu digikeskust (100 000 eurot) ning Emakeeleõpetajate Infokeskuse tegevust (20 000 eurot). Riigieelarvest toetati 2847 euro ulatuses projekti "Noorte sotsiaalne tõrjutus" läbiviimist ning 16 400 euro eest „Riikliku õppekava katsetamise“ uuringu läbiviimist koostöös Tartu Ülikooliga. ETAg maksis künniseületanud projektide ettevalmistustoetusi kokku 53 600 eurot. Toetust TA projektide elluviimisele pakkusid ka SA Eesti Teadusagentuur, Keskkonnainvesteeringute Keskus, Eesti Kultuurkapital, Eesti Filmi Sihtasutus, Spordikoolituse ja – Teabe Sihtasutus, Saaremaa Vallavalitsus ja Eesti Olümpiakomitee.

Tellijapõhine TAL kasvas eelmise aastaga võrreldes 11% ja moodustas kokku 234 175,68 eurot. Samas oluliselt vähenes riigihanke võitnud projektide rahastuse maht, mis oli 128 011 eurot (2019. aastal 847 958 eurot). 2020. aastal võidetud riigihangete peamised korraldajad olid Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutus Innove, Eesti Teadusagentuuri ja SA Poliitikauuringute Keskus Praxis, ent ükski neist hangetest ei olnud suuremahuline. Ministeeriumite, riigi- ja munitsipaalasutuste tellimustööde maht langes: 2020. aastal 228 342 eurot ja 2019. aastal 344 995 eurot. Haridus- ja Teadusministeeriumi tellimustöö oli otseselt ajendatud pandeemiaga seotud temaatikast „Eriolukorrast tingitud distantsõppe kogemused ja mõju Eesti haridussüsteemile“, mille maksumus oli 36 314 eurot.

1.2.2. Teaduse rahastamine välisvahenditest

Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm Horisont 2020

2020. aastaga lõppes Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm Horisont 2020 ja algasid viimased projektid selle programmi raames, mis väljendub ka eelmise aastaga võrreldes tõusnud rahastuse mahus (ca 9%). Horisont 2020 programmist rahastati 2020. aastal 12 projekti, ühte GENDER-NET Plus ja ühte ERA-Net COFASP projekti, kolmes neist on TLÜ koordinaator (sh 2 COST projektis), kaks ERA Chair, kaks Twinning, üks ERA-NET COFUND projekt, üks Marie Curie Actions — International Research Staff Exchange Scheme (IRSES) grant, üks ERC grant ja üks ERC Starting Grant. Neist kaheksa käivitus 2020. aastal. COST programmi projektile 2020. aastal veel rahastust ei laekunud.

2020. aastal algasid mitmed pikemaajalised projektid: ERA-NET COFUND on the Blue Bioeconomy - Unlocking the Potential of Aquatic Bioresources (BlueBio) projekt „Seaweeds for Novel Applications and Products (SNAP)“, mida TLÜ poolt viib ellu loodus- ja terviseteaduste instituut ning millest TLÜ osa moodustab 100 000 eurot; Marie Curie Actions—International Research Staff Exchange Scheme rahastatud grant "Metal-detected past: a study of long-term developments in settlement patterns, technology and visual culture on the example of metal-detector finds from Estonia", grandihoidja PhD T. Kurisoo, TLÜ humanitaarteaduste instituut kogumahuga 142 193 eurot.

Ühiskonnateaduste instituut on partneriks H2020 projektis "Closing gaps in social citizenship. New tools to foster social resilience in Europe", mille rahaline kogumaht on 3 000 000 eurot ja TLÜ osa moodustab 188 099 eurot; humanitaarteaduste instituut osaleb H2020 projektis "Social and innovative Platform On Cultural Tourism and its potential towards deepening Europeanisation", mille TLÜ

rahastuse maht on 116 804 eurot; loodus- ja terviseteaduste instituudi osaleb H2020 projektis "Gogreen Routes - Resilient Optimal Urban natural, Technological and Environmental Solutions" rahalise kogumahuga 11 148 168 eurot, millest TLÜ osa on 150 356 eurot; digitehnoloogiate instituut viib ellu STARTS initiative (Science, Technology & the Arts) raames rahastatud projekti "STARTS towards Sustainability", rahaline kogumaht 1 046 953 eurot ja TLÜ osa sellest 29 960 eurot. Haridusteaduste instituudi osaleb Twinning projekti "Scaling Up Educational Innovations in Schools" rahalise kogumahuga 774 470 eurot, millest TLÜ osa moodustab 280 625 eurot.

TLÜ osalusel esitati 2020. aastal 62 H2020 taotlust, millest on sai rahastuse seitse, reservnimekirja kanti üks taotlus ning 12 ei ole veel hindamist läbinud. Kokku sai TLÜ 2020. aastal Horisont 2020 programmist toetust 31 projektile kogusummas 12,95 miljonit eurot.

Rahastamine teistest EL programmidest

Teistest EL-i programmidest rahastatud projektide rahastuse maht vähenes eelmise aastaga võrreldes 359 200 eurot ehk 32%. Peamiselt on see tingitud eelmisel aastal lõppenud kahe Erasmus+ ja ühe Interreg projekti kontode korrigeerimisest, samuti Euroopa Komisjoni Asylum, Migration and Integration Fund'ist rahastatud kahe järjestikuse projekti "Euroopa rändevõrgustiku kontaktpunkt Eestis EE NCP" kontode korrigeerimisest, millest üks EL-i auditiga seotult. Lisaks lõppes 2019. aastal viis ja 2020. aastal kaks Interregi projekti, juurde tuli aga ainult üks Interregi projekt. Eeskätt laekus tulusid sellistest programmidest nagu „Interreg Central Baltic Programme 2014-2020“, „Interreg Baltic Sea Region Programme 2014-2020“, „Estonia-Latvia programme 2014-2020“, „HERA programme“ ning EK Erasmus+ põhimeetme 2 meetmetest „Strategic partnerships in the field of education, training and youth“ ja „Capacity building in the field of higher education“.

Kokku rahastati 2020. aastal 31 teadustegevusega seotud Erasmus+ projekti (2019. aastal 32 ja 2018. aastal 28) ja 5 Interregi projekti (2019. aastal 7 ja 2018. aastal 11). Rahastati ka Life ning Life+, JUSTICE PROGRAMME (2014-2020) programmi jm projekte. 2019. aastal jätkus ka projekti "DigCompEdu Self-Assessment Tool" rahastamine Tallinna Ülikooli digitehnoloogiate instituudi poolt 2018. aastal võidetud European Commission Joint Research Centre hanke raames.

TA välisrahastus erinevatest allikatest

Muude TA välisrahastusega projektide maht 2020. aastal eelmise aastaga võrreldes oli ligikaudu sama suur: 2020. aastal 322 274,60 eurot ja 2019. aastal 321 323,54 eurot. Nordplus programmi projektide tulud vähenesid küll kolm korda (2020. aastal 25 249,47 eurot ja 2019. aastal 75 531,54 eurot), kuid samal ajal algas ka mitmeid uusi projekte, nagu näiteks "Prospects of Estonian and German local independent media in the era of global platformisation, disinformation campaigns and political populism (EST-GER Local Media)", mida rahastatakse Saksamaa Liitvabariigi Välisministeerium Saksamaa Liitvabariigi ja Eesti Vabariigi koostööprogrammist (12 240,33 eurot), Foundation for Baltic and East European Studies (Östersjöstiftelsen/ÖSS) rahastusega projektid "A New Region in the World? The Poetics of Situatedness" (23 192 eurot) ja "Rethinking sexuality: A geopolitics of digital sexual cultures in Estonia, Sweden and Finland" (29 063,64 eurot).

52 128 eurot laekus King Sejong Institute Foundationilt King Sejong Instituudi rajamiseks Tallinna Ülikooli juurde.

EMP finantsmehhanismi 2014–2021 Balti teaduskoostöö programmist jätkus projekti "Developing and enhancing the teaching quality of inclusive education curriculum" rahastamine (29 253 eurot) ning algas uue projekti "Competent Child Protection Worker: Enhancing Child's Right for the Participation in Child Protection Assessment" rahastamine (998,14 eurot 2020.aastal).

Jätkus Uppsala Ülikooli poolt rahastatud projekti "The Viking Phenomenon" ja International Atomic Energy Agency programmist „Pathways to Energy from Inertial Fusion: Materials beyond Ignition“ rahastatud projekti "Multidimensional Analysis of Inertial Fusion Devices Relevant Materials Irradiated with High Energy Plasma Beams with Plasma Focus Device" finantseerimine (43 736,79 eurot). 102 524 eurot eest tehti tellimustöid erinevatele välisorganisatsioonidele ja ettevõtetele.

1.2.3. Ülevaade õppe- ja organisatsiooni arendusele suunatud tegevuse rahastamisest

Teiste arenduprojektide rahastamine vähenes 21% võrreldes 2019. aastaga, eeskätt välisrahastusega projektide mahu pandeemiast tingitud olulise kahanemise tõttu. Samas on siseriiklikest allikatest rahastatud projektide maht oluliselt kasvanud, esmajoones riiklike toetuste maht erinevatele õppearendusprojektidele.

Struktuurivahenditest rahastatud õppe- ja organisatsiooniarendusele suunatud projektide maht vähenes eelmise aastaga võrreldes 7%. Eelkõige kuuluvad siia Kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkonnades, mida rahastatakse SA Archimedese vahendusel struktuuritoetuse meetme "TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine" raames. Stipendiumite rahastuse maht on niigi väikese mahu juures eelmise aastaga võrreldes veelgi mõnevõrra kahanenud. Lisaks kuulub siia "Institutsionaalne arendusprogramm teadus- ja arendusasutustele ja kõrgkoolidele" (ASTRA) alategevuse „Tallinna Ülikool kui targa eluviisi eestvedaja EXU (Enterprise x University)" strateegilise partnerluse programm (TLU TEE EXU) rahastusega 3 738,28 eurot.

Muu siseriiklik finantseerimine kasvas 18%. Peamisteks rahastusallikateks olid SA Archimedese vahendatud Eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe (EKKAV) programm, riigieelarvelised toetused õpetajakoolituse erialastipendiumiks, õppekoostöö toetused välisministeeriumi arengukoostöö ja humanitaarabi programmi raames, siseministeeriumi varjupaiga-, rände- ja integratsioonifondi AMIF toetus ristmeedia projekti "Rikas Eesti" elluviimiseks, Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutuse vahendusel maksti üliõpilastele stipendiume tulevase treeneri stipendiumikonkursi raames, Tallinna Ettevõtlusameti mittetulundustegevuse toetuse programmi raames eelinkubatsiooniprogrammi „STARTERTallinn" elluviimiseks ja Tallinna Ülikooli rakenduslike teadus- ja arendustööde konkursi korraldamise toetamine, HTM-i üldharidusprogrammi aineolümpiaadide korraldamise toetused ja Õpilasakadeemia 2020 tegevuse toetamine. Jätkusid HITSA IT Akadeemia programmi toetus informaatikaõpetajate väljaõppe toetamiseks ja lisandus programmi E-õppe arendusprojektide toetus „Tarkade tootmistehnoloogiate õpetamiseks ja rakendamiseks tootearendusega seotud õppeprojektide läbiviimisel käsitöetehnoloogiate ja disaini õppekaval". Samuti jätkus Tallinna linna poolt määratud stipendiumite rahastamine.

Euroopa Liidu poolt rahastati Erasmuse alamprogrammide Erasmus Mundus ja Erasmus+ Key Action 1 ja 2 projekte, mis on eeskätt seotud õppearendusega ja mobiilsusega. Toimus ühe varem lõppenud Interreg Central Baltic projekti "STARPABS Startup Passion in the Baltic Sea" konto korrigeerimine. Uue projektina toetas Euroopa Parlament Konverentsitõlkide koolitusprogrammi 2 491,88 euro ulatuses. SARS-CoV-2 pandeemiaga seotud liikumispiirangutest tingituna oli 2020. aastal Euroopa Liidu mitteteadusprojektide maht, millest valdava osa on moodustanud õpirände ja üldisemalt mobiilsusega seotud projektid, märgatavalt vähenenud, moodustades 58% 2019. aasta mahust (635 771,91 eurot 2020. aastal ja 1 089 375,19 eurot 2019. aastal).

Muude välisrahastusega arendusprojektide rahastamine kahanes 2020. aastal eelmise aastaga võrreldes ligikaudu 41%. Siia kuuluvad Põhjamaade Ministrite Nõukogu Nordplusi programmide toetused 2 õppealase koostöö arendamisele suunatud projektile ja Ülemaailmse Konfutsiuse Instituutide võrgustiku peakorterit poolt (Hiina) toetatav hiina keele ja kultuuri arendamine.

1.2.4. Ülevaade loometegevusest ja selle rahastamisest

Loometoetuste siseriiklik rahastamine kasvas eelmise aastaga võrreldes oluliselt: 2020. aastal 62 532 eurot ja 2019. aastal 48 341 eurot. Siia kuuluvad Kultuurkapitali toetused BFM-i filmide tootmiseks, laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide tegevustoetuseks, TLÜ rahvatantsuansambel Soveldaja tegevuse toetuseks ning toetus Festival SPRING küllastamiseks ja SPRING Akadeemias osalemiseks. Lisaks Eesti Kooriühingu tegevustoetus TLÜ Naiskoorile ja BFM-i segakoorile. Oli ka üks tellimustöö Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalametilt Tallinna looduse videote valmistamiseks.

Kultuurkapitali õppejõudude loomestipendiumite programmist said TLÜ õppejõud 2020. aastal kokku 110 000 eurot, millest 70 000 eurot jagati filmitegijatele.

Loomevaldkonna suuremad projektid

2020. aasta tähtsaimaks saavutuseks oli tudengi Oscari kuldmedali võitmine filmiga "Mu kallid laibad", mis kinnitas TLÜ BFM-i kuulumist tipp-filmikoolide hulka. Kokku loodi 2020. aastal BFM-i loomevaldkonna õppejõudude osalusel 13 mängu- ja dokumentaalfilmi, korraldati 15 näitust, 26 kontserti, 6 tantsulavastust ja oldi kaasatud 8 etenduse lavale toomisesse.

2020. aasta kõige ambitsioonikam loomeprojekti oli 20. veebruaril toimunud Vita maja avaetendus, mis ühendas kõikide BFM-i loomeerialade õppejõude ja üliõpilasi. Sügissemestril käivitus koostöös Eesti Tervishoiu Muuseumiga interdistsiplinaarne loomeprojekt „Õnne otsingul“, mille raames löid enam kui 100 tudengit õnne otsinguid kirjeldavaid teoseid alates koreograafilistest etüüdidest ja lühifilmidest kuni animatsioonide ning uuriva ajakirjanduse ristmeedialiste projektideni välja. Parimad tööd saavad 2021. aastal ETM-s avatava näituse eksponaatideks.

2020. aasta sügissemestril alustati TLÜ tudengite virtuaalse meediamaja LUNA⁵ loomist, mille eesmärgiks on pakkuda tudengitele võimalusi oma loometöö tulemusi senisest olulisemalt paremini laiale üldsusele tutvustada.

SARS-CoV-2-pandeemia tõttu olid TLÜ kultuurikollektiivid sunnitud oma tegevused veebikeskkonda üle viima ja kahjuks on enamus aastaks planeeritud esinemisi kas toimunud vähendatud koosseisus, edasi lükatud või ära jäänud. Suvisel koroonavabamal perioodil õnnestus korralda BFM-i Blackboxis festivali KorFest 202 raames eksperimentaalne tantsuperformance „What if?“. Pandeemiast tingitud piirangutest sõltumata on läbi aasta TLÜ galeriides järjepidevalt korraldatud tudengite kunstitööde näitusi.

1.3. Ülevaade ühiskonnale suunatud tegevustest

1.3.1. Koostööplatvorm EXU (Ettevõtte x Ülikool)

2018. aastal arendati välja uus koostööplatvorm EXU (Ettevõtte x Ülikool⁶) ning tegevustega alustati 2019. aasta jaanuarist. EXU eesmärk on võimendada TLÜ teadus- ja arendustegevust järgmiste tugi- ja tegevusvaldkondade kaudu: 1) toote- ja teenusearendus, teenusedisain, 2) nõudluse ja turutrendide analüüs, 3) turundus- ja müügitugi, teadmusteenuste müük ja 4) süsteemne pro- ja reaktiivne partnersuhete loomine ja haldamine (sh ADAPTER⁷-i jm lepingud ettevõtetega, hangete tugi, suurprojektide taotlemine koostöös ettevõtetega). EXU-le on koostatud veebipõhine koostööportfell, mida täiendatakse jooksvalt uute teenusevaldkondadega. 2020. aasta lõpuks oli EXU portfoolios tooteid ja teenuseid 31.

2020. aastal rakendus EXU peamiselt viie põhitegevuse kaudu:

1. ADAPTER ja EXU päringute töötlemine, projektitaotluste koostamine ja lepingute läbirääkimised;
2. teenusvaldkondade arendamine: teadlikkuse kasvatamine majasiseselt, EXU ja ADAPTER toodete ja teenuste portfoolio arendamine, turuinfo koondamine ja jagamine;
3. partnerkohtumised ja partneritega ühiste sündmuste korraldamine;
4. EXU tutvustamine erinevatel sündmustel ja konverentsidel;
5. EXU üld esitlusala teostamine ASTRA Teadlaste foorumis.

2020. aastal mõjutas SARS-CoV-2-pandeemia tellijapõhiseid teenuseid – hankeid lükati edasi või vähendati –, kuid ettevõtete huvi sellele vaatamata kasvas ning ADAPTER päringuid oli keskmisest rohkem. See näitab, et kriisiolukordades, ja eriti kasvanud teadmatuse situatsioonis, leitakse vajalik olevat tugineda teaduspõhisematele otsustele. Muutuste olukorras, kus tuleb tegevus suuremal või vähemal määral ümber kujundada ning vajatakse innovatsiooni, otsitakse lahenduste leidmiseks teaduspartnereid. Ülikoolile andis see võimaluse uute strateegiliste sidemete loomiseks, kaasatud ettevõtted olid väga avatud ja koostööaltid.

Peamisteks teenusearenduse valdkondadeks olid haridusuuendus ning terve- ja jätkusuutlik eluviis, sh

⁵ <https://luna.tlu.ee>

⁶ Vt rohkem <https://www.exu.tlu.ee/et>

⁷ <https://adapter.ee>

eeskätt looduskosmeetika suund. EXU portfooliosse lisandusid mitmed teenusevaldkonnad, sealhulgas ökoloogiavaldkonnaga seotud erinevad uuringuteteenused, arheoloogiaalased teenused, eluslabor, digimängu või -seadme kasutatavuse hindamine, EDUSPACE'i labor, haridusinnovatsiooni edulugude tutvustus jmt. Viidi läbi looduskosmeetika eeluuring, mis aitab kaasa edasisele tootearendusele ja teenusemüügile väljapool Eestit. Uurimisgruppidele pakuti tuge kuue TLÜ uuringufondi teenusearenduse taotluse kirjutamisel, millest esitati viis ja rahastuse said kolm.

Eesmärk on luua ettevõtete pikaajalised ja vastastikku täiendavad koostöösuhted. Sel suunal tehti eeltööd mitmete ettevõtete haridus- ja digitehnoloogiade valdkonnas sh: Datel, Demec, E-kool, Werner Blessing. Šveitsi investor Werner Blessinguga sõlmiti strateegilise koostöölepe biomeetrilise tuvastustehnoloogia arendamiseks online õppevormides ja teistes rakendustes, mis haakuvad ülikooli tegevustega. Koostööd arendati samuti teiste ettevõtete sh Berrichi, Elektrimasinad, Taviter, Brand Manual, Xarus Cosmetics, Confido, Telia, IF Kindlustus, Tallinna Sadam. Sõlmiti ülikoolide-ülene WIPO (World Intellectual Property Organisation) leping ning osaletakse intellektuaalomandi alase rahvusvahelise võrgustiku töös.

Kõikides instituutides toimusid aruteluringid, et kaardistada üksuste soovid ja ressursid ning teadlaste valmisolek koostööks era-, avaliku- ja kolmanda sektoriga. Kaardistatud info on esmaseks sisendiks vajaduspõhiste arendus- ja partnerlussuundade selekteerimiseks, aga ka akadeemiliste üksuste kaasamiseks. Tegevuste hoogustamiseks ja edukuse kasvatamiseks korraldati 2020. aasta oktoobris Rootsi Skvöde Ülikooli teadlaste poolt teaduse mõju ja kommertsialiseerimise meetodikat (The Spiral Method and Research Readiness Level) tutvustav seminar, kus osalesid töötajad nii tugi- kui ka akadeemilistest üksustest. Meetodika rakendamiseks ülikoolis on plaanis 2021. aastal korraldada vastav Masterclass.

EXU füüsilise nähtavuse suurendamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks toimus koostöös disainiagentuuriga Velvet EXU üldala⁸ kontseptsiooni arendus ja teostus, mille sisuloomesse kaasati kõik akadeemilised üksused. EXU alal on välja toodud väärtuspakkumised ettevõtetele, esitletud häid koostööpraktikaid ettevõtete jt organisatsioonidega (Berrichi, Mobi Lab, Eesti Jalgratturite Liit, Redgrey, Eesti Arhitektuurikeskus, Tallinna LV, Võrumaa Arenduskeskus). EXU esitlusala valmis 2021. jaanuaris ja asub Astra maja foorumis.

Arendus- ja koolitustegevusi, sh EXU väljatöötamist, toetasid peamiselt kolm programmi: 1) TLÜ TEE ehk Tallinna Ülikool kui targa eluviisi eestvedaja (endine SA Archimedes programm, nüüd Riigi Tugiteenuste Keskuse programm), 2) Edu & Tegu ehk Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel (HTM-i programm), 3) Teenusedisaini õppemooduli arendus (*Service Design Study Module*, Erasmus + programm)⁹. Vt rohkem ptk 1.3.5.1.

2019. aastal võideti ja alustati Erasmus+ projekti käigus teenusedisaini rahvusvahelise õppeprogrammi „Service Design Study Module“ (SD4X) väljaarendamist. 2020. aastal töötati välja koolitusmooduli pilootkursus mahus ca 30 EAP-d. Pilootkursuse väljatöötamine toimus koostöös Brand Manuali, Maastrichti Ülikooli ja Stockholmi Kõrgema Majanduskooliga Riias. SARS-CoV-2-pandeemia tõttu toimub koolitusprogramm veebipõhiselt ja käivitumine lükkus neli kuud edasi (algas jaanuaris 2021. aastal). Kokku osaleb koolitusel 27 inimest, kellest 6 on Eestist.

Sügisel 2020. aastal käivitati Avatud akadeemia loengud teises formaadis, millest on arenenud tänaseks EXU Akadeemia. Loengute sarjas osales kokku ligi 1500 osalejat. Kusjuures TLÜ loengud, mis toimuvad koostöös Tallinna Strateegiakeskusega (endine Tallinna Ettevõtlusamet), on teiste ülikoolidega võrreldes kõige populaarsemad.

Tallinna Ülikool kui targa eluviisi eestvedaja

2020. aastal toimus ASTRA TLU TEE programmi tegevuste lõpetamine ja jätkuprogrammi TLU TEE EXU taotlemine, mis oli edukas ning käivitus juba teisel poolaastal. 2020. aasta juunis tuli positiivne rahastamise otsus TLU TEE raames täiendava EXU strateegilise arenguprogrammi elluviimiseks, mis kestab kuni 31.august 2022.a. EXU partnerlusprogrammis on eelistatud nende uurimisrühmade

⁸ <https://www.exu.tlu.ee/post/ulikoolis-sai-valmis-exu-esitlusala>

⁹ Vt rohkem <https://sd4x.eu>

osalemine, mis on seotud 1) haridusuuendustega digitehnoloogiliste lahenduste ja robotite kaasabil, 2) inimese ja arvuti interaktsiooniga, kus kohtuvad tehnoloogia, disain ja kognitiivne psühholoogia, 3) meediasüsteemide ja digitaalsete teenusturgude arendamisega, 4) kohaliku loodusressursside väärindamisega, 5) inimkeskse tervise- ja isikuteenuste arendamisega ning 6) sotsiaalse digitaalse innovatsiooniga.

TLÜ TEE peamised tegevused, mis suurendavad TLÜ kompetentsi koostööks ettevõtete ja teiste organisatsioonidega ning suurendavad koostöömahtu ettevõtete ja organisatsioonidega, olid 2020. aastal järgmised: 1) ülikoolisest kompetentside kasvatamine koostööks ettevõtete ja organisatsioonidega, sh EXU seminarid ja koolitused, 2) ettevõtete ja organisatsioonidega koostööks keskse õppe- ja töökeskkonna arendamine ülikoolilinnakus ja veebis, sh EXU veebi haldamine ja arendamine, 3) ettevõtete koostööformaatide väljatöötamine, sh koostööfestival, partnernädal, EXU esitlusala teostamine, spin-off ettevõtete loomine ja 4) ülikoolidevahelise ettevõtlussuhete keskkonna ADAPTER haldamine ja arendamine, sh tulevikuvisioni arendamine, seminaride korraldamine ja messide külastamine.

Tellijapõhiste tööde maht tervikuna (sh avalik ja erasektor) on peamiselt tulenevalt SARS-CoV-2-pandeemiast eelmise aastaga võrreldes langenud, moodustades 6,5% kogu 2020. aasta TAL tuludest (2019. aastal 11,6%). Küll aga oli märgatav ettevõtete poolne päringute kasv ja tulu kasv 11%. Kuna projektide ettevalmistus võtab aega, siis on mitmed uued lepingud sõlmitud 2021. aasta alguses. Suurimad panustajad tellijapõhisesse rahastusse 2020. aastal olid ÜTI, LTI, HTI ja DTI.

1.3.2. ADAPTER ja teised arendustegevused

ADAPTER on Eesti teadus- ja arendusasutuste ettevõtluskoostööplatvorm, mille lõi kuus Eesti avalik-õiguslikku ülikooli 2016. aastal. Platvormi eesmärk on viia kokku ettevõtjate vajadused teadus- ja arendusasutuste kompetentsi ning tehnoloogiate võimalustega. Sinna on koondatud kõrgkoolide pakutavad teenused, teadus- ja arenduskoostöö ning tootearenduse ja täienduskoolise võimalused. Praeguseks on platvormiga liitunud 17 partnerit.

ADAPTER on EXU mõistes töövahend, mille kaudu tehakse operatiivset koostööd teiste ülikoolidega. Ettevõtetele annab ADAPTER võimaluse esitada küsimus korraga kõikidele ülikoolidele, EXU võimaldab suhelda otse TLÜ-ga. 2020. aastaks oli ADAPTER-i teenuste andmebaasis kokku 655 teenust. 2020. aastal esitas TLÜ 100 pakkumist (võrdluseks: 2019. aastal 95 pakkumist, 2018. aastal 55 ja 2017. aastal 32) nii lühivastuste kui ka rahaliste pakkumistena. Pakkumisi esitati summas 356 925 eurot (võrdluseks: 2019. aastal 474 596 eurot ja 2018. aastal 172 710 eurot), millest jõuti ettevõtete tootearenduse lepinguteni väärtuses 66 885 eurot (2019. aastal 90 479 eurot). Sellele lisanduvad ADAPTERi kaudu Keskkonnaameti (kaks tööd) ja Riigikogu tellimustöö. Mitme aasta tulemuste võrdluses teiste ADAPTER partneritega on TLÜ päringutele vastamises ja koostöötulemustes kolmandal kohal.

Avatud akadeemia aitas koostada koostöös akadeemiliste üksustega samuti muid TAL projektipakkumisi 619 780 euro ulatuses (sh rahvusvahelised ja kohalikud programmid). Nende seas BFM-ga koostöös Twinning for Sustainable and Visible Excellence in Screen Media Entrepreneurship Scholarship (ScreenME-Net), mis käivitus 2021. aastal.

Uute toodete arendusportfelli kuuluvad: puulehtedest lauanõude prototüübid (HK); hooldusprogramm ettevõtte seadmepargile (DTI); õpihaldussüsteemi prototüüp (DTI); (ilutooted LTI) deodorandi prototüüp, kuivseebi prototüüp, kopranõre sisaldava kreemi prototüüp, seerumite prototüüp, silmalaineri prototüüp jpt.

ADAPTER võrgustiku suuremad planeeritud messid ja seminarid jäid SARS-CoV-2-pandeemia tõttu 2020. aastal ära, kuid väiksemad ümarlauad ja ühisüritused toimusid hübriidvormis või veebis. Nt toimus oktoobris hübriidvormis festival Tallinna Tehnikakõrgkoolis ning kohtumised erialaliitude esindajatega, et suurendada ülikoolide-ülesteid projekte. 2020. aastal toimus ka uue ADAPTER programmiperioodi – mille fookuses on ühisturundus ja välisturundus ettevõtlusmessidel ja -konverentsidel – ettevalmistamine.

Ühe uue arendusena toimusid koostöös strateegiliste partneritega läbirääkimised online eksamite sooritamiseks biomeetrilise tuvastussüsteemi/platvormi arendamiseks, milleks sõlmiti Šveitsi investoriga koostöölepe.

1.3.3. F2F seminarid, partnernädal ja loengud ettevõtjatele

Avatud akadeemia korraldab alates 2015. aastast seminarisarjas F2F kohtumisi ettevõtjatega ja erialaühenduste esindajatega. Seoses SARS-CoV-2-pandeemiaga jäid väga paljud planeeritud kohtumised ära. Ei toimunud ka Avatud akadeemia nõukoja regulaarseid kohtumisi. Liikmeid kaasati individuaalselt erinevate tegevuste kaudu, nt uuringufondi projektide hindamine, STARTERTallinn programm, teenusedisaini koolitusmooduli projekt, partnernädal jm.

Partnernädala lühiloengud on suunatud nii täiendusõppehuvilistele kui ka arendusprojektide potentsiaalsetele koostööpartneritele. Tallinna Ülikool korraldas oktoobris Täiskasvanud Õppija Nädalal virtuaalse Partnernädala koostöös PARE, ANDRASE ja Haridusameti ning TLÜ haridusteaduste instituudi EDUSPACE laboriga. Toimus viis veebiseminari ettevõtete, kokku osales rekordiliselt 501 inimest.

Sügisel 2020 käivituvad Avatud akadeemia loengud teises formaadis, millest on arenenud tänaseks EXU Akadeemia¹⁰. Loengud toimuvad koostöös Tallinna Ettevõtlusametiga (nüüd Tallinna Strateegiakeskusega) ja neid on korraldatud juba viis aastat Avatud akadeemia seminaride nime all. 2020. aastal saavutati hea tulemus: toimus 9 seminari ja osales 809 inimest. Tallinna Ülikoolist on saanud suurim Tallinna ettevõtluskeskuse koostööpartnerite hulgas edestades osalejate arvu mahult ka teisi ülikoole (vt täpsemalt täiendusõppe all).

1.3.4. Ettevõtlusõppe programm Edu&Tegu

Programmi Edu&Tegu eesmärk on rakendada ettevõtlikkust arendav õpikäsitust ja ettevõtlusõpet süsteemselt kõigil haridustasemetel ja -liikides ning luua kõigile õppijatele võimalus ettevõtlusõppe läbimiseks. Koolituste fookuses olid ettevõtlusõppe korraldamine koolis, enesejuhtimise oskuste arendamine ning ettevõtlikkust toetavad õpetamiseetodid koolis õpetavale mentorile. Kokku osales koolitustel 64 inimest.

Ettevõtlusõppe programmi teostati 2020. aastal erinevate tegevussuundade kaudu:

- 1) tegevussuund 2 – täienduskoolituste läbiviimine;
- 2) tegevussuund 4 „Eelinkubatsiooni elluviimine”, mille raames toimub kolm programmi: 1) STARTERTallinn koos TalTech-ga, 2) STARTERhaapsalu programm koos TLÜ Haapsalu Kolledžiga ja 3) loomehakk – idearenduspäevad;
- 3) tegevussuund 5 – uuringute läbiviimine” koostöös teiste ülikoolidega: “Ettevõtlusõppe moodulite rakendamine” ja “Enesehindamise meetodika väljatöötamine ja rakendamine”. Kusjuures TLÜ vastutab kutsehariduse tasandil läbiviidava uuringu eest.

STARTERTallinn

STARTERTallinn viidi läbi nii kevad- kui ka sügissemestril, tulenevalt eriolukorrast toimusid sessioonid nii füüsiliselt kohapeal kui ka veebivahendusel. Mõlema semestri peale kokku osales üle 130 tudengi erinevatest Tallinna ülikoolidest ja koolidest, kusjuures sügisel pääses 10 parima hulka kolm TLÜ juhendatud meeskonda.

Esmakordselt piloteeriti sügisel ka teadlaste STARTERit, et hoogustada teadlaste teadustöö tulemuste kommertsialiseerimist TLÜ-s. TLÜ teadlaste meeskondi osales kaks. TLÜ auhinna sai meeskonda EduLog, kelle esindaja on doktorant Merike Saar.

Edu ja Tegu uuringud

Ettevõtlusõppe rakendamise uuringud viidi toimusid 2019. aasta septembrist kuni 2020. aasta detsembrini. Uuringu peamised läbiviijad olid Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainori (EEK) ja Tallinna

¹⁰ <https://www.tlu.ee/avloengud>

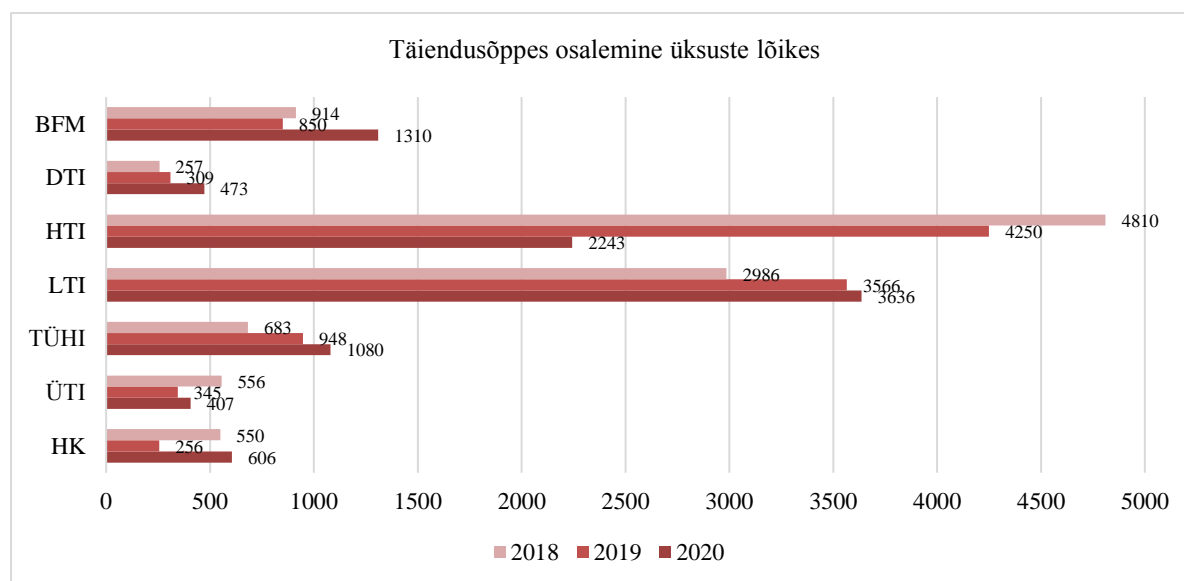
Ülikooli (TLÜ) uurijad. Kaasatud olid ka programmi Edu ja Tegu partnerid Innove, JA Eesti, TalTech ning ettevõtlusõpet 2019/20. õppeaastal rakendanud üldharidus-, kutse- ja kõrgkoolid ja programmi STARTER õppurid. Teostatud kompleksuuring võimaldas saada süstemaatilise ülevaate sellest, kuidas on ettevõtlusõpet, sh ettevõtluspädevuse arendamist rakendatud.

1.3.5. Täiendusõppe korraldamine

TLÜ kogu täiendusõppe tulude struktuuri vaadates, tõusid tasemeõppeaine täiendusõppena tulud 2020. aastal 40%, täienduskoolituse tulud põhieelarves vähenesid 52% ja tulud projektides vähenesid 36%. Kokkuvõttes moodustasid tulud täiendusõppest 1 312 966 eurot, mis on 2019. aastaga võrreldes 30% madalam, mil tulud olid 1 716 741,32 eurot. Täiendusõppe tulud moodustasid 8,9% õppe kogutuludest (2019. aastal 11,4%). Lisaks teeniti 151 195 eurot rahvusvaheliste eksamite korraldamisest (2019. aastal 181 777 eurot). Tulenevalt SARS-CoV-2-pandeemiast langes 2020. aastal tellimuskoolituste arv ning projektide tähtajad lükkusid edasi, aga oluliselt ei ole vähenenud täiendusõppes osalemiste arv. Distantõppest tulenevalt, mis võimaldab rohkemat osavõttu, tõusis avatud õppe maht. Kaasa aitasid ka järjepidev turundus ja paindlikkus. Sellest tulenevalt on kaardistatud täienduskoolituste e-kursuste loomise vajadus, mida toetab mh 2021. aastal rakendunud digitugevate projekt. Kõige rohkem panustasid koolitustesse nii osalemiste kui ka eelarve osas HTI, LTI ja BFM, avatud õppes TÜHI, ÜTI ning LTI. Oluline oli samuti AvA juhitud riikliku koolitustellimuse (HTM) edukas taotlemine 2020. ja 2021. aastal.

2020. aastal oli Tallinna Ülikooli täiendusõppes 10 732 osalemist (2019. aastal 12 224, 2018. aastal 12 226). Selle tulemusena on saavutatud 2020. aastaks seatud eesmärk: vähemalt 11000 osalemist täiendusõppes aastas, lisaks ca 2000 osalemist lühiloengutes ja seminaridel. Olulist osalemiste kõikumist ei ole viimased kuus aastat olnud. Andmed on esitatud infosüsteemide TÕIS ja ÕIS põhjal, kus kajastuvad nii täiskasvanud õppijad tasemeõppes täiendusõppena (avatud õpe) kui ka koolitustel osalejad, kuid ei kajastu lühiloengud ja seminarid. Täiendusõppe kursuste arv oli 2020. aastal 1100 (2019. aastal 1187 ja 2018. aastal 1275). TLÜ on endiselt kolmas suurim täienduskoolituse pakkuja Eestis TÜ ja TalTechi järel (allikas: EATK).

Täiendusõppes osalejate arv on kõigis üksustes peale HTI tõusnud, kuid sellegipoolest on HTI-s koos LTI-ga akadeemilistest üksustest jätkuvalt kõige suurem täiendusõppes osalejate arv, märgatava kasvu on teinud BFM (joonis 2). Konkreetse aasta tulemusi mõjutavad ka projektide tegevuskavad, samuti pandeemia tõttu edasilükatud projekti tegevused.

Joonis 2. Täiendusõppes osalemine üksuste kaupa aastatel 2018–2020

Täiendusõppe õppekavarühmadest 2020. aastal kõige rohkem õppijaid oli koolitustel, mis olid suunatud treeneritele ja sportlastele (2582 õppijat) ning aineõpetajaile, sh täiskasvanute koolitajaile (1086

õppijat). Järgnevad audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine (691 õppijat), keeleõpe (636 õppijat) ja isikuareng (600 õppijat) (allikas: EHIS).

Avatud akadeemia loengud ja partnernädal

Avatud akadeemia loengute sarja eesmärgiks on tõstatada ettevõtete esindajate ja ettevõtlike inimeste jaoks uusi teemasid ja probleemi küsimuse püstitusi, kus ülikool saab oma kompetentsidega toeks olla. 2020. aastal toimus Avatud akadeemia juhtimisel üheksa loengut (alates 2021. aastast EXU Akadeemia loengud), milles osales kokku 809 inimest. TLÜ on Tallinna ettevõtluskeskuse suurim koolituste koostööpartner (31%), edastades osalejate arvu mahult ka teisi ülikoole, nt TÜ Majandusakadeemiat (22%) ja TalTechi Ettevõtlusakadeemiat (20%) (allikas: Tallinna Strateegiakeskus).

Koostöös PARE ja TLÜ haridusteaduste instituudi EDUSPACE laboriga, toimus sügisel virtuaalne Partnernädal (6.-16.10.2020)¹¹, mille raames viidi läbi viis veebiseminari, kust võttis osa 501 ettevõtete töötajat. Avatud akadeemia loengud on populaarsed, kus osaleb igal aastal 1500-2000 inimest.

1.3.5.1. Täiendusõppe valdkonna arendamine

2020. aastal uuendati ja kinnitati senatis täiendusõppe eeskiri. Olulisemad muudatused olid:

- nimetati isikuandmete kaitset käsitlevad õigusaktid täiendusõppe eeskirja § 1 lõikes 3, millest täiendusõppe korraldamisel lähtutakse;
- muudeti täienduskoolituse kvaliteedi tagamist ülikoolis puudutavat sätet selgemaks, tuginedes Tallinna Ülikooli täienduskoolituse kvaliteedi tagamise heale tavale;
- täpsustati täiendusõppija mõistet;
- uuendati täienduskoolituse õppekava nõudeid;
- täpsustati täienduskoolituse tagasiside kogumise korraldust;
- täiendati õppetasu maksmise ja selle tagastamise tingimusi;
- kavandati TÕIS-i ja ÕIS-i arendused.

Olulisi muudatusi tehti täiendusõppe infosüsteemis TÕIS ja selle kuvamisel veebis, kasutusele võeti tõendite väljastamine digitempliga. Arendati koolituste veebi – kasutusele võeti uued koolituste kuvamise vormid, mis loovad paremad turundamisvõimalused.

Selleks, et ühtlustada täienduskoolitusega seotud protsesse, aidata kaasa täienduskoolituse kvaliteedi tagamisele ülikoolis ning toetada koolitusjuhte võrgustikutöös, toimuvad Avatud akadeemia eestvedamisel kask korda kuus regulaarsed võrgustiku koosolekud ning kevadel viidi läbi ka teenusedisaini teemaline koolitusjuhtide loomelabor koostöös Haapsalu Kolledžiga, kus seminaril arutleti kliendikeskse koolitusteenuse arendamist kasutades disainitööriistu.

Avatud akadeemia juhtimisel esitati riiklik koolitustellimuse taotlus HTM-le, mis rahuldati summas 172 923,60 eurot. Lisaks tehti mitmeid üksuste üleseid koolituspakkumisi, nt arendati uusi õppekavasid HTM-i riikliku koolitustellimuse jaoks, koostöös Haapsalu Kolledžiga ja DTI-ga arendati välja uus õppekava Sisekaitseakadeemiale „Disainimõtlemise ja loovmeetodite rakendamine kõrgkoolide õppe- ja arendusprotsessis“, Justiitsministeeriumi jaoks töötati välja ja piloteeriti aastane alaealiste erikohtlemise koolitusprogramm. Tulenevalt SARS-CoV-2-pandeemiast rakendati kursuste toimumistel erinevaid vorme: kontaktõpe, distantsõpe ja nendest hübriidõpe.

Perioodil 2020 kuni 2022 juhib Avatud akadeemia uut interdistsiplinaarset arenguprogrammi „Vanemaealiste huvikaitse võimekuse arendamine“, mis koosneb 10-st õppesessioonist perioodil 22. oktoober 2020 kuni 30 märts 2022). Programmi esimesed kolm moodulit toimusid oktoober–detsember 2020 ja ülejäänud kaks moodulit toimuvad 2021. aastal. Seoses tulenevate piirangutega viiakse koolitusprogramm ellu virtuaalselt. AvA juhitud koolitusprogrammi panustavad ÜTI, BFM, DTI, LTI ja Haapsalu Kolledži õppejõud.

Programm toetub disainimõtlemise põhimõtetele ja selles kasutatakse sotsiaalse innovatsiooni tööriistu. Arenduslabori formaadis läbiviidava õppetöö tulemusel valmivad osalejate organisatsioonides probleemi lahenduse disaini- ja arendusprojektid ehk huvikaitseprojektid.

¹¹ <https://www.tlu.ee/partnernadal-TON>

Olulisemad tegevused programmi raames, mis on 2020. aastal Avatud akadeemia eestvedamisel toimunud:

- septembris 2020 viidi läbi erinevate instituutide õppejõudude eelhäälestav hübriidseminar;
- oktoober kuni detsember 2020 toimusid I kuni III mooduli kursused;
- koolituse korraldamisega seotud tegevused, sh virtuaalsetes õpikeskkondades;
- videopöördumised koostöös BFM-i tootmiskeskusega, Sotsiaalministeeriumi asekanstleriga ja TLÜ arenguprogrammi õppekavajuhiga¹².

Koostöös instituutide õppejõududega on tehtud ettevalmistused ka huvilistest lisagrupile, kes läbivad arenguprogrammi mooduleid 6. kuni 10 perioodil 2021-2022.

Teise olulise arendussuunana juhib Avatud akadeemia perioodil 2019–2021 teenusedisaini õppemooduli arendusprojekti „Service Design Study Module“ (SD4X). Selle sisuks on teenusedisaini koolitusmooduli väljaarendamine, toetamaks teadlikkuse tõstmist antud teemast, suurendamaks ettevõtete ja organisatsioonide teenuste arenduse kompetentsi ning loomaks ja katsetamaks uusi täienduskoolitusformaate.

2020. aasta jooksul töötati välja piloot koolitusmoodul (mahus 30 EAPd) koostöös projekti partneritega, kelleks on: rahvusvahelise teenusedisaini ettevõttega Brand Manual, Maastrichti Ülikool ja Stockholmi Kõrgem Majanduskool Riias. Koolitusmooduli läbiviimiseks kaasati erinevaid TLÜ õppejõude (lisaks eelnimetatud partnerite koolitajatele). SARS-CoV-2 pandeemia tõttu lükkus koolitusprogrammi käivitumine neli kuud edasi ning algas jaanuaris 2021. Piirangute tõttu toimub kogu koolitusprogramm veebipõhiselt. 2020. aasta jooksul toimus ka koolitavate programmi värbamine, mis ületas planeeritud: kokku osaleb programmis 27 inimest, sh 6 inimest Eestist (plaan oli saada 18 inimest).

Kuue koolitusmooduli vältel käivad osalejad läbi teenusedisaini kogu protsessi: konteksti analüüsi ja probleemi defineerimisest lahenduste prototüüpimise ja valideerimiseni. Programmi lõpus esitlevad osalejad oma projektide tulemusi hindamispaneeli ees.

Ettevõtlusõppe programmi „Edu&Tegu“ raames arendati 2020. aastal välja uued õppekavad ja koostöös TLÜ haridusteaduste instituudi lektorite, HARNO, Järvamaa Kutsehariduskeskuse ja Tartu Ülikooliga toimus neli edukat „Edu&Tegu“ koolitust:

- ettevõtlusõpetajate meistriklasi koolitusprogrammi I moodul „Ettevõtlusõppe korraldamine koolis“ (16 ak. tundi);
- ettevõtlusõpetajate meistriklasi koolitusprogrammi II moodul „Enesejuhtimisoskuste arendamine“ (16 ak. tundi);
- ettevõtlusõppe baaskoolituse majandusarvestuse moodul;
- ettevõtte tegutsemine ja juhtimine. Meeskonnatööoskused (16 ak. tundi).

1.3.6. Avatud õppe korraldamine

Avatud õppes osalejate arv on eelmise aastaga võrreldes vähenenud, kuid tulu kasvanud 34%. 2020. aastal õppis tasemeõppeainetes täiendusõppena 1092 õppijat (2019. a 1228), kellest 370 osales kevadsemestril ja 722 sügissemestril. Avatud õppest laekus 228 787 eurot, millest 4563 eurot moodustas töötukassa rahastus (2019. aastal 179 164 eurot, millest töötukassa rahastus oli 4540 eurot). Enam õppijaid oli eripedagoogikas, informaatikas, kehakultuuris, psühholoogias, rahvusvahelistes suhetes, õigusteadustes, hiina keeles, kultuuriteoorias, majanduses ja terviseteadustes.

Aasta ülikoolis programmi lisandus õppekava „Kõrgema matemaatika alused“, mida pakutakse tasuta matemaatikaõpetaja magistriõppekavale astujale. Kõige populaarsem Aasta ülikoolis programmis oli ärikorralduse õppekava, kus oli 13 õppijat.

1.3.7. Rahvusvaheliste eksamite ja koolituste korraldamine

Rahvusvaheliste eksamite tulu oli 2020. aastal 151 195 eurot (2019. aastal 181 712 eurot), millega täideti 79% aastaks tehtud tulu-prognoos, ja täiendusõppe tulu 12 315 eurot (2019. aastal 22 725 eurot),

- ¹² <https://youtu.be/Dm0iTUbrH7w>, <https://youtu.be/WffGy2Y88Zo>

mis täitis 51% tuluproгноosist. Kokku sooritas 2020. aastal rahvusvahelise eksamite keskuses keele- või erialatesti 845 inimest (2019. a 1112 inimest ja 2018. a 1271), mis moodustas 65% oodatust.

Eksamineeritavate arvu langus tulenes peamiselt INNOVE (HARNO)/Cambridge Assessment/HTM-i koolilõpetajatele suunatud projekti käivitumisega, mille tulemusena saab riigieksamit tasuta asendada rahvusvahelise Cambridge C1 eksamiga. Kuid tulemusi üldiselt ja täiendusõppe mahtude langust mõjutas tugevalt SARS-CoV-2-pandeemia ning sellest tulenevalt eksamikeskuse kinni olemine märts-mai 2020. aastal. Kontaktõppe keelamise järel loobus suur hulk osalejaid. Tagasilöögi koolitustele on andnud ka ebatõhus turundustegevus, mis järgmistel aastatel võetakse fookusesse.

IELTS'i testi sooritas 2020. aastal 513 kandidaati (2019. a 621 inimest ja 2018. a 669), Cambridge Assessment English testi sooritas 266 kandidaati (2019. a 348 inimest ja 2018. a 496), ACCA rahvusvahelise raamatupidamiseksami sooritas 18 kandidaati (2019. a 79 inimest ja 2018. a 91), TEA (Test of English for Aviation) sooritas 26 inimest (2019. a 51 inimest), erialase välisülikoolidesse sisseastumiseksami ATS (Admission Testing) sooritas 10 kandidaati, rahvusvahelise hispaania keeletesti DELE sooritas 3 inimest (2019. a 5 ja 2018. a 3) ja saksa keele testi TestDaF sel aastal ei sooritatud (2019. a 8 ja 2018. a 12). Pandeemiast tulenevalt välisülikoolide kaugõppe eksamite sooritajaid 2020. aastal ei olnud, kuna eksamid olid planeeritud märtsist maini, kus eksamikeskus oli suletud. Samuti jäi pandeemia tõttu toimumata uue tegevusena planeeritud OET test (Occupational English Test), mis on vajaduspõhine test meditsiinitöötajatele.

Lisaks toimusid IELTS proovi- ja katseeksamite läbiviimine, erineva taseme inglise keele kursused, HMC koostööprojekti raames vahendati 3 stipendiumi väljaandmist Eesti õpilastele UK keskkoolis õppimiseks. Pandeemiast tulenevalt jäid toimumata rahvusvaheliste eksamite läbiviijate ja hindajate pädevuste kontrollimine ja sertifitseerimine, kuid pädevus tagati sertifitseerimise perioodi pikendamisega. Samuti jäi toimumata IELTS'i eksami ettevalmistuskursus.

1.3.8 Rahvusvaheline suve- ja talvekool

Rahvusvahelise suve- ja talvekooli majandusaastat arvestatakse alates 1. oktoobrist 2018 iga aasta 1. oktoobrist kuni järgmise aasta 30. septembrini. Rahvusvahelise suve- ja talvekooli tulu perioodil 01.10.2019-30.09.2020 oli 11 913 eurot (sellest 2630 eurot moodustavad kursusetasud, mis 2020. aasta suvekoolis ärajäänud kursustele registreerunud jätsid ettemaksuks, et edaspidi suvekoolis osaleda). Võrdluseks: perioodil 01.10.2018-30.09.2019 oli suve- ja talvekooli tulu 28 933 eurot.

2020. aasta talvel toimus Tallinn Winter School'i raames 8 rahvusvahelist kursust, aasta varem oli kursuseid 7. 2020. aasta talvekool oli toimunud talvekoolidest kõige suurem, kursustel oli kokku 232 osalejat (2019. aastal 133) ja esindatud oli 33 riiki.

2020. aasta suvel toimus Tallinn Summer School'i raames 8 rahvusvahelist veebikursust. Kursustel oli kokku 119 osalejat ja esindatud oli 30 riiki. SARS-CoV-2-pandeemia mõjutas väga tugevalt suvekooli osalejate arvu – 2019. aastal oli suvekoolis 25 kursusel osalejaid kokku 430.

1.4. Ülevaade tunnustustest

TLÜ teadlasi tunnustati 2020. aastal eelneva nelja aasta jooksul valminud ja avaldatud parimate teadustööde eest riigi teaduspreemiaga (aastapreemiad):

- Tobias Ley (kollektiivi juht), Mart Laanpere, Kairit Tammets, Terje Väljataga, Katrin Poom-Valickis, Luis Pablo Prieto Santos, Maria Jesús Rodríguez-Triana ja Paul Seitlinger – sotsiaalteaduste alal tööde tsükli „Piire ületav haridusuuendus tehnoloogiapõhiste teadusuuringute toel“ eest;
- Marika Mägi – humanitaarteaduste alal monograafia „In Austrvegr: The Role of the Eastern Baltic in Viking Age Communication across the Baltic Sea“ eest.

2020. aastal ülikoolisiseselt silmapaistvaima publikatsiooni, õpiku ja loomingulise projekti konkursil tunnustati parimatena järgmisi.

Parima monograafia kategoorias jagati auhind kahe raamatu vahel:

- Peeter Selg ja Andreas Ventsel. „Introducing Relational Political Analysis: Political Semiotics as a Theory and Method“. Switzerland: Palgrave Macmillan, 2020, 329 lk.

- Annika Viht ja Külli Habicht. „Eesti keele sõnamuutmine“. Tartu: Tartu Ülikooli kirjastus, 2020, 438 lk.

Parim üldharidus- või kõrgkooliõpik

- Katrin Tiidenberg, Anu Masso, ja Andra Siibak. „Kuidas mõista andmestunud maailma? Metodoloogiline teejuht“. Tallinn: TLÜ Kirjastus, 2020, 800 lk.

Parima loomingu projekti kategoorias jagati auhind kahe teose vahel

- Tiina Ollesk. Uurimis-lavastusprojekt „Habras ilu“, 2020.
- Varvara Guljajeva, Mar Canet Sola. Projekt „Neuroknitting Beethoven“, 2020.

Parim humanitaarteadusealane artikkel

- Kersti Lust. „How permanent were farms in the manorial system? Changes of farm occupancy in the nineteenth-century Russian Baltic Provinces of Estland and Livland. Continuity and Change“. A journal of social structure, law and demography in past societies, 35 (2), 2020, lk 215–243.

Parim sotsiaalteadustealane artikkel

- Marge Unt, Kadri Täht. „Does Early Career Unemployment at the Peak of a Recession Leave Economic Scars? Evidence from Estonia“. The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science, 688(1), 2020, lk 246-257.

Parim loodusteadustealane artikkel

- Martin Küttim, Liisa Küttim, Mati Ilomets, Anna Laine. „Controls of Sphagnum growth and the role of winter“. Ecological Research, 35(1), 2020, lk 219-234.

Parim täppisteadustealane artikkel

- Mart Abel. „Coproducts in the category S(B) of Segal topological algebras, revisited“. Periodica Mathematica Hungarica, 81, 2020, lk 201–216.

Tunnustus TLÜ teadustegevusele ja selle kõrgele tasemele on ka TLÜ teadlaste kuulumine Eesti Teadusagentuuri hindamisnõukogusse ja eksperdikomisjonidesse. Tallinna Ülikooli professor Anu Toots kuulub ETAg-i nõukogu koosseisu. 5.02.2020 kinnitas haridus- ja teadusminister kolmeks aastaks ETAg-i hindamisnõukogu koosseisu ning hindamisnõukogu asendusliikmete varunimekirja. Hindamisnõukogu koosseisu kuulusid Tallinna Ülikooli professor Liisi Keedus ning asendusliikmetena professor Ellu Saar ja professor Eneken Laanes. Loodusteaduste ekspertkomisjoni kinnitati täppisteaduste alakomisjoni professor Peeter Normak ning bio- ja keskkonnateaduste alakomisjoni professor Tiiu Koff. Sotsiaalteaduste eksperkomisjoni kinnitati professor Allan Puur. Humanitaarteaduste ja kunstide ekspertkomisjoni kinnitati juhiks professor Liisi Keedus ning liikmeteks professor Eneken Laanes ja dotsent Jaan Lahe. Arendusgrandi ekspertkomisjoni kinnitati professor Ellu Saar ja professor Eneken Laanes.

TLÜ jätkustuutliku arengu prorektor Helen Sooväli-Sepping oli 2019/2020 aasta inimarengu aruande „Linnastunud ühiskonna ruumilised valikud“ peatoimetaja, mida ta tutvustas 2020. aasta juunis Riigikogus. Aruannet tunnustati riikliku Selge sõnumi auhinnaga.

Loomevaldkonna tunnustused

Üheks 2020. aasta suurimaks saavutuseks oli tudengi Oscari kuldmedali võitmine filmiga "Mu kallid laibad". Lisaks sellele pälvisid rahvusvahelise tunnustuse ka vennad Eskod filmiga "Välguga löödud" (parim lühifilm rahvusvahelisel lühifilmide ja animatsiooni festivalil PÖFF Shorts). Õppejõududest pälvisid rahvusvahelise tunnustuse Riho Västriku filmiga "Ajastillad" (Balti Assamblee kunstipreemia). Riho Västriku produtseeritud dokumentaalfilm "Surematu" esitati Eesti poolt OSCARi (The Award of the Academy of Motion Picture Arts and Sciences (Ameerika Ühendriigid) täispika dokumentaalfilmi auhinna nominendiks. Miguel Llansó Pinilla nomineeriti Kultuurkapitali aastapreemiate laureaadiks julge eksperimendiaalfilmi "Jeesus juhatab sind kiirteele" eest.

Eestimaiseid oma valdkonna tunnustusi pälvisid veel:

- Heili Einasto nomineeriti Eesti Teatriliidu Priit Põldroosi nimelisele auhinnale;
- Jane Remm isikunäitus "Vaateid maastikule" Tallinna Linnagaleriis nomineeriti Konrad Mäe medalile;
- Tanel Kadalipp sai EFTA-l parima helirežissööri tiitli filmiga "Vanamees".

Eesti Disainiauhinna konkursil BRUNO Elustiili tootedisaini kategoorias hinnati parimaks Laura Saks bioloogilistest materjalidest valmistatud ehted EGG.

2020. aasta Tallinna Ülikooli kirjandusauhindade laureaadid olid:

- Maarja Kangro – luulekogu "Tuul" ja tõlkeluule kogumik "Varietee" eest;
- Iona Martson ja Varlam Šalamov – teose "Kolõma jutud" tõlke eest;
- Andrei Ivanov – lühijutt "Hapsal" eest.

1.5. Teadusprorektori hinnang valdkonna arengule

Seoses SARS-CoV-2 pandeemiaga kujunes 2020. aasta mitmeid väljakutseid esitavaks ning aastale hinnangut andes ei ole kohane lähtuda varasemast loogikast küsides, *kas seatud eesmärgid said 100% täidetud?* ning *kas võrdluses eelmise aastaga jätkus statistilistes näitajates oodatud tõusutrend?*. Muutusi näitajates peame muidugi silmas pidama ja muutuste põhjusi analüüsima, kuid kõige olulisem on küsida, *kas suutsime TAL tegevuse ja selle tugiprotsesside jätkupidavuse säilitada, et tulevikku vaadates positiivsed trendid jätkuksid?*. Minu hinnang on, et ühiste pingutustega suutsime!

Vaatamata väikesele langusele jooksva aasta TAL rahastuse näitajates, kus eriolukorra tõttu sattusid löögi alla just kontekstitundlikumad tellijapõhiste teadmusteenuste ja rakendusuringute mahud, suutsime suuremate projektide raames teadustööd piisavalt sujuvalt jätkata ning ette valmistada märkimisväärse hulga uusi tugevaid projektitaotlusi. Ainuüksi H2020 meetmesse esitasime aasta jooksul 62 taotlust, siseriiklikku PUT taotlusvooru 25 taotlust. Meie esitatud taotluste edukuse määr on võrreldav vastavate meetmete valdkondlike keskmiste edukuse määradega. Nii jäi näiteks PUT 2020. aasta voorus sotsiaal- ja humanitaarteaduste vallas taotluste edukuse määr ca 17% piirimaile, kui TLÜ taotluste puhul oli see 20%. Kui võtta taustsüsteemiks teaduse baasfinantseerimise osakaal (TLÜ osakaal oli 2020. aastal ligikaudu 8,8% ülikoolide baasfinantseerimise rahastuse kogumahust), siis on TLÜ edukus Horisont 2020 meetmest rahastuse taotlemisel jätkuvalt mõnevõrra suurem kui teistel Eesti ülikoolidel: 2020. aasta seisuga ligikaudu 11% Eesti ülikoolidele eraldatud Horisont 2020 rahastusest.

TAL tugisüsteemi arendustest pean kõige olulisemaks projektikirjutamise teenuse pakkumiseks tehtud samme ning rõõmustan süsteemi piloteerimise käigus saadud positiivse tagasiside üle, mis annab kinnitust, et teadlased hindavad saadud toe kvaliteeti ja olulisust. Vähem oluline pole ka eetikakomitee tegevuse sujuv käivitamine, mis tagab ülikooli uurimisrühmadele vajaliku ekspertiisi uuringute teaduseetika kooskõlastuste näol.

Tunnen heameelt selle üle, et pandeemia ei löönud sassi meie plaane seoses tenuurisüsteemi käivitamisega. Esimene tenuuriprofessor asus tööle 2020. aasta veebruaris ning samas kuulutati välja ka kümme esimest avatud rahvusvahelist konkursi tenuuri ametikohtadele. Aasta lõpuks oli tenuuriprofessoreid 12 ning ette valmistatud konkursid 10 uue tenuuriprofessori ametikohale.

Meie tippteadlastele jagus tunnustust ja riiklikke teaduspreemiaid ka 2020. aastal. Laureaatide hulgas olid professor Tobias Ley juhitud uurimiskollektiiv (sotsiaalteaduste alal teadustöö „Piire ületav haridusuuendus tehnoloogiapõhiste teadusuuringute toel” eest) ning vanemteadur Marika Mägi (humanitaarteaduste alal monograafia „In Austrvegr: The Role of the Eastern Baltic in Viking Age Communication across the Baltic Sea” eest). Aruande koostamise ajaks on välja jagatud riiklikud teaduspreemiad ka 2021. aasta laureaatidele, kelle kandidatuurid esitati 2020. aasta lõpus. Kolmandat aasta järjest pälvisid TLÜ teadlased tunnustuse nii humanitaaria kui sotsiaalteaduste valdkonnas: vanemteadur Epp Annus (humanitaarteaduste alal tööde tsükli „Sotskolonialismi filosoofilisteoreetilise paradigma väljatöötamine, nõukogude ühiskondade ja kultuuride uuringud“ eest) ning professor Merike Sisask (sotsiaalteaduste alal tööde tsükli „Vaimse tervise ja heaolu ning sellega seonduva riskikäitumise (eelkõige suitsiidikäitumise) sotsiaalsed mõjutegurid“ eest). Teadlastele jagatud tunnustuste kõrval tõi sära silma loomevaldkonnas tudengi Oscari kuldmedali võitmine German Golubi filmiga "Mu kallid laibad" ning mitmed muud filmialased tunnustused.

Teaduse mahu ja kvaliteedi kõrval on üha olulisem teaduse ühiskondlik mõju ja teadlaste panuse suurendamine. Vaatamata raskele aastale toetas avatud akadeemia meie teadlasi selles vallas mitme ülalkirjeldatud algatuse kaudu, kusjuures hoogustamiseks teadustöö tulemuste kommertsialiseerimist piloteeriti esmakordselt teadlaste kaasamist STARTERit. Jätkus tegevus ettevõtluskoostöö platvormi

ADAPTER raames ning oleme tegevustega aktiivselt sisustamas ülikooli koostööplatvormi EXU brändi. Koostöös akadeemiliste üksustega loodi esmakordselt ülikooli kampuses ettevõtete jt organisatsioonidega koostööpraktikaid esitlev EXU ala (ASTRA Teadlaste foorumis). Mitmed EXU tiimi toel ette valmistatud projektipakkumused ja -taotlused on saanud rahastuse ja tänaseks on TLÜ-I ette näidata ka oma teadmuspõhiste toodete prototüüpide portfell. Teadmussuuirde tugiteenuse arendamise eesmärgil taotleti TLÜle edukalt täiendav rahastus ASTRA programmist (Riigi Tugiteenuste Keskus) EXU strateegilise partnerluse programmi teostuseks.

II Õpe

2.1. Ülikooli eesmärgid ja nende saavutamine õppes

Tallinna Ülikooli arengukavas 2020–2022 on määratud strateegiliste eesmärkide toetamiseks läbivad tegevuspõhimõtted, mis on aluseks muu hulgas õppetegevusega seotud protsesside alaeesmärkidele (tabel 8).

Tabel 8. Õppega seotud protsesside tegevuspõhimõtete alaeesmärgid ja oodatavad tulemused

Tegevuspõhimõte	Ülikool on oma tegevuses interdistsiplinaarne	Ülikool on rahvusvaheline	Ülikool on nõudlik ja jätkusuutlik
Alaeesmärgid	Üldpädevuste ja praktiliste oskuste kujundamine õppeprotsessis	Ingliskeelne õpe on loomulik osa õppetegevusest	Ühiskonna, tööturu ja õppijate vajadustest lähtuvad õppekavad
Oodatav tulemus	<ul style="list-style-type: none"> - on kasvanud õppekavadevaheliste interdistsiplinaarsete moodulite arv; - on kasvanud teiste akadeemiliste üksuste üliõpilastele läbiviidud õppe maht. 	<ul style="list-style-type: none"> - on suurenenud ingliskeelsete õppekavade lõpetajate arv; - on paranenud üliõpilaste rahulolu ingliskeelse õppetöö kvaliteediga; - on suurenenud õppekavade arv, millel on mobiilsusaken; - on kasvanud välisõppes osalenud üliõpilaste osakaal. 	<ul style="list-style-type: none"> - on vähenenud üliõpilaste arv akadeemilise töötaja kohta; - on suurenenud õppekava nominaalkestuse jooksul lõpetanud üliõpilaste osakaal kõigist kõrgharidustaseme õppesse vastuvõetutest õppeastmete kaupa; - on paranenud üliõpilaste rahulolu õppetöö kvaliteedi ja korraldusega; - on paranenud lõpetanute rahulolu omandatud üldpädevustega.

Ülikooli eesmärkide saavutamist hinnatakse elluviidud tegevuste ja võtmenäitajate alusel. Tabelis 9 on näha 2020. aasta tulemus, mis on arengukava perioodi ootava tulemuse hindamise algtase.

Tabel 9. Õppe valdkonna võtmenäitajate tase 2020. aastal

	Võtmenäitaja	2020
Interdistsiplinaarsus	õppekavadevaheliste interdistsiplinaarsete moodulite arv	0
	teiste akadeemiliste üksuste üliõpilastele läbiviidud õppe maht (TAP)	32992
Rahvusvahelistumine	ingliskeelsete õppekavade osakaal	22,12%
	ingliskeelsete õppekavade lõpetajate arv	268
	üliõpilaste rahulolu ingliskeelse õppetöö kvaliteediga	4,39
	õppekavade arv, millel on mobiilsusaken	15
Nõudlikkus ja jätkusuutlikkus	välisriigis õppinud või praktiliselt osalenud üliõpilaste osakaal	1,26%
	üliõpilaste arv akadeemilise töötaja kohta	16,08
	õppekava nominaalkestuse jooksul lõpetanud üliõpilaste osakaal kõigist kõrgharidustaseme õppesse vastuvõetutest õppeastmete kaupa	49,43%

	RKH	64,23%
	BA	44,43%
	MA	56,18%
	PhD	15,22%
üliõpilaste rahulolu õppetöö kvaliteedi ja korraldusega ¹³		4,45
lõpetanute rahulolu omandatud üldpädevustega ¹⁴		4,09

2.2. Ülevaade õppetegevusest

2.2.1. Õppekavad

2020. aastal avati vastuvõtuks 118 õppekava, millest 23 olid ingliskeelsed (2019. aastal 116, 2018. aastal 120, 2017. aastal 120 ja 2016. aastal 116 õppekava), nendest esmakordselt:

- Koreograafia, bakalaureuseõpe, eestikeelne. Tegemist on TLÜ esimese neljaastase bakalaureuse õppekavaga;
- Ekraanimeedia ja innovatsioon, magistriõpe, ingliskeelne. Õppekavale vastuvõtt ei õnnestunud oodatud tasemel ning õppekaval õpet ei avatud;
- Heaolu ja tervisekäitumine, magistriõpe, ingliskeelne. Õppekavale korraldati täiendav konkurss sügisel vastuvõttuperioodil ning õpet alustati 2020/2021. õa. kevadsemestril.

2020. aastal lõpetati vastuvõtt ja tehti sulgemisotsus kahel õppekaval: magistriõppes Televisioon: režii, toimetamine ja tootmine ning doktoriõppes Füüsika.

Tallinna Ülikooli õppekava statuut (edaspidi *ÕKS*) reguleerib tasemeõppe õppekavade ülesehitust ning õppekavade avamise, muutmise, arendamise ja sulgemise tingimusi. 2020. aastal tehti *ÕKS*-i järgmised muudatused:

- defineeriti mobiilsusakna mõiste: mobiilsusaken on õppekavas ja õppekava nominaaljaotusesse planeeritud ained/moodulid, mida üliõpilane õpib välismaal ülikoolis, uurimisasutuses või praktikakohas;
- kehtestati nõue, et võõrkeelsed õppekavad peavad sisaldama vähemalt 6 EAP mahus eesti keele ja kultuuri aineid.

Alates 01.09.2019 jõustunud kõrgharidusseaduse kohaselt ei toimu enam korralisi õppekavagrupi hindamisi, vaid õppekavasid hinnatakse institutsionaalse akrediteerimise ja temaatiliste hindamiste käigus. Seega läbivad 2020. aastast alates õppekavagrupi kvaliteedihindamise, ainult õppekavagrupid, kelle esmane hindamistulemus oli vähem kui 7 aastat. 2020. aastal osalesid kordushindamisel Sotsiaalteenuste õppekavagrupi bakalaureuse- ja magistriõppe õppekavad. Hindamisotsus tehti 2021. aasta alguses, mille kohaselt õppekavagrupp peab täitma 2023. aastaks kõrvaltingimuse.

Lisaks esitati õppekavagrupi kvaliteedihindamise järeltegevustena kõrvaltingimuste täitmise aruanne (Muusika ja teatrikunsti BA ja MA õppekavad) ning tegevuskavasid (doktoriõppekavadel: Psühholoogia; Sotsiaalteadused; Sotsiaalteenused; Õpetajakoolitus ja kasvatusteadused).

Tallinna Ülikool annab alates 2020. aastast järgmisi kutseid:

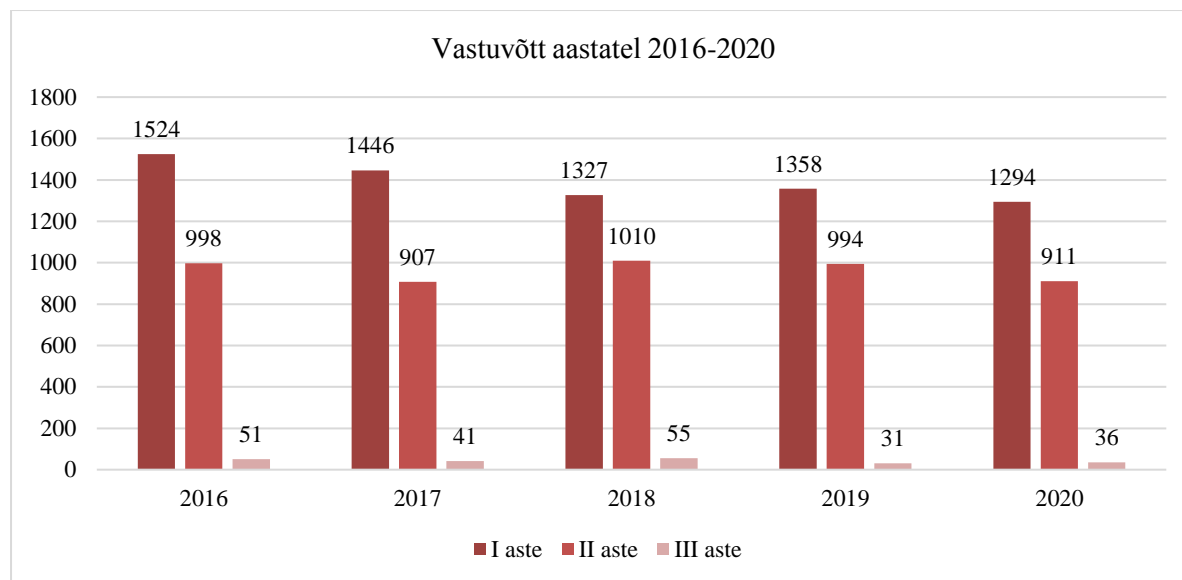
- õpetajakoolituse õppekavade lõpetajatele, kellel on praegu õigus saada kutse õpetaja, tase 6, tase 7, valitavad kompetentsid. Tegemist on kahe kompetentsiga („Hariduslike erivajadustega õppija toetamine“ ja „Digipedagoogika rakendamine“), milles saavutatavad pädevused avardavad töömaailma võimalusi. Kompetentsi ei omistata kõigile, vaid ainult neile lõpetajatele, kes õpingute käigus läbivad kompetentsiga seotud mooduli;
- Noorsootöö korralduse magistriõppekava lõpetajatele noorsootöötaja, tase 7;
- Eripedagoog-nõustaja õppekava eripedagoogika suuna lõpetajatele eripedagoog, tase 7.

¹³Üliõpilaste rahulolu mõõdetakse 5-pallisel skaalal.

¹⁴Lõpetanute rahulolu mõõdetakse 5-pallisel skaalal.

2.2.2. Vastuvõtt

2020. aasta sügisel immatrikuleeriti Tallinna Ülikooli 2241 uut üliõpilast, neist 1294 bakalaureuse- ja rakenduskõrghariduse õppesse, 911 magistriõppesse ja 36 doktoriõppesse. Võrreldes 2019. aastaga on vastuvõetute arv I astme õppekavadele on vähenenud 4,7%, II astmel vähenenud 8,4% ning III astmel suurenenud 16% (joonis 3). Võrreldes viimaste aastatega on oluliselt vähenenud välisüliõpilastest vastuvõetute osakaal kõigist vastuvõetutest. Kui aastatel 2018 ja 2019 oli immatrikuleeritud välisüliõpilaste osakaal 14–15%, siis aastal 2020. aastal ainult 9%. Seega on 2020. aastal immatrikuleeritute seas rohkem kohalikke üliõpilasi, kui varasematel aastatel.

Joonis 3. Vastuvõtt Tallinna Ülikooli aastatel 2016–2020

2020. aasta vastuvõtul lähtuti uuest, 2019. aastal kehtestatud vastuvõtutingimustest ja -korrast. Vastuvõetuga seotud suuremad muudatused tehti välisvastuvõtus, kus muudeti vastuvõetuprotsessi (kolmandate riikide kodanikelt nõutakse esimese semestri õppetasu ettemaksu, tõsteti keeleoskuse ning varasema haridustaseme keskmise hinde nõuet). Eestikeelsete õppekavade vastuvõtu suurimad muudatused olid eesti keele oskuse taseme nõude tõstmine A2 tasemelt B1 tasemele ning avalduste vastuvõtul täielikult digilahenduste kasutamine (loobuti paber kandjal dokumentidest).

Välisvastuvõtus esitati bakalaureuse- ja magistriõppe õppekavadele varasemate aastatega samas mahus avaldusi (ligikaudu 1300 avaldust). Võrreldes 2019. aasta vastuvõetuga vähenes avalduste arv I astmel (2019. aastal 672 ja 2020. aastal 538) ja tõusis II astmel (2019. aastal 589 ja 2020. aastal 745). Avalduste arvu vähenemine I astmel on tõenäoliselt seotud nii globaalse tervishoiukriisi kui ka vastuvõtutingimuste muutmisega.

Sarnaselt eelmise aastaga analüüsiti ka 2020. aastal välisüliõpilaste kandideerimise teekonda. 2020. aastal immatrikuleeriti ehk õpinguid alustas 15% kõigist kandideerijates (2019. aastal 21%). Edukamalt jõudsid avaldusest immatrikuleerimiseni Eesti lähiriikide ja EL-ist pärit kandidaadid. SARS-CoV-2 tõttu rahvusvaheliste riigipiiride sulgemine muutis lootusetuks paljude riikide kodanike reisimise, kuid kandidaatide tagasiside põhjal võime öelda, et ka teadmatus tuleviku ees oli üheks põhjuseks, miks kandideerimisest loobuti. Ülevaade avalduste ja immatrikuleeritute suhtest kõige enam avaldusi esitanud riikide põhised on esitatud tabelis 10.

Tabel 10. 2020. aasta välisõpilaskandidaatide avalduste arv ja immatrikuleeritute osakaal nendest

Riik	Avalduste arv	Immatrikuleeritute osakaal avalduste arvust
Nigeeria	303	4,6%
Bangladesh	163	1,2%
Pakistan	133	1,5%

Soome	99	62,6%
India	63	3,2%

Ülikoolide jaoks ebameeldiva üllatusena alustas valitsus 2020. aasta kevadsemestril välismaalaste seaduse muudatuste ettevalmistamist, millega sooviti oluliselt piirata välisüliõpilastele laienevaid õigusi (töötamine, pere kaasa võtmine, riigist lahkumine pärast õpinguid). Rohked meediakajastused jõudsid väliskandidaatideni ning tekitasid küsimusi ja segadust. Lisaks kehtestas valitsus seose SARS-CoV-2 viiruse takistamisega 2020. aasta juuli keskpaigas kolmandate riikide välisüliõpilaste Eestisse saabumise piirangu. Vabariigi Valitsuse korraldusega pandi ülikoolile ootamatu kohustus korraldada saabuvatele üliõpilastele riigisisene transport, SARS-CoV-2 testimised ja majutamine karantiini perioodil. Ülikoolil puudusid ressursid (sh inimesed), et vähem kui kolme nädalaga tagada kehtestatud nõuete täitmine. Eelnevast lähtuvalt tegi ülikool raske otsuse ning katkestas vastuvõtu kolmandate riikide kandidaatidele, lubades 2021. aasta vastuvõtul kandideerida 2020. aasta tulemuste alusel. Juba õppemaksu tasunud kandidaatidele (55 kandidaati) tagastati õppetasu. Kokku immatrikuleeriti 2020. aastal 193 välisüliõpilast, mis on 46% vähem kui eelmisel aastal.

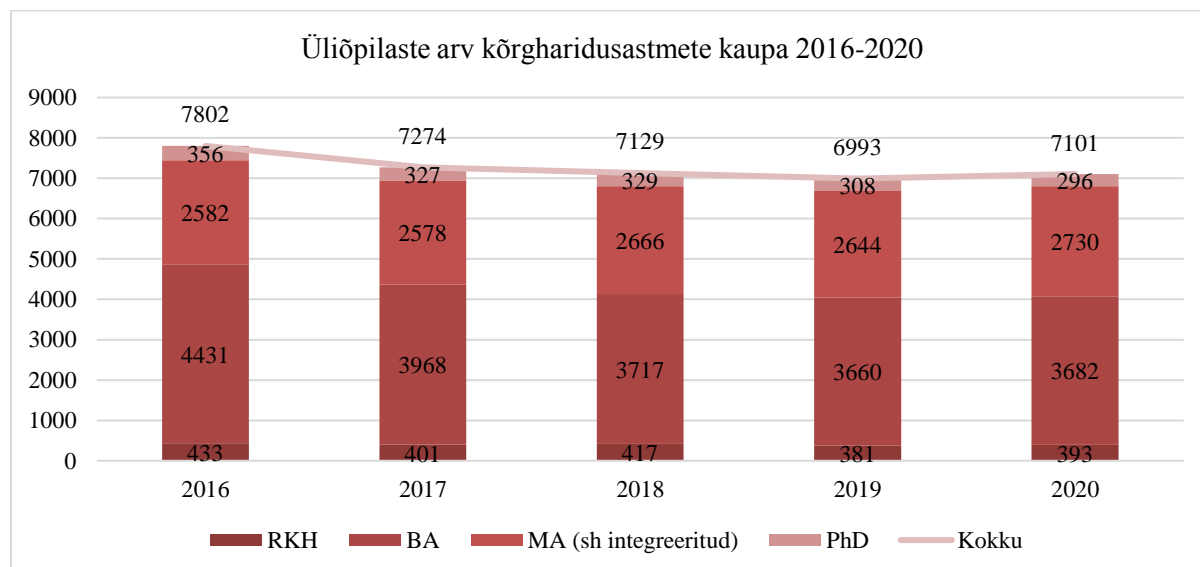
Eesti vastuvõtt sujus vaatamata SARS-CoV-2 nakkuse levikut piiravatele nõuetele üldiselt ladusalt. Ärevust vastuvõtu eel ja korraldamisel tekitas ebaselgus riigieksamitega (toimumise aeg, kohustuslikkus, tulemuste selgumine), kuid ka kiire vastuvõtuksamite muutmine (veebieksamite sooritamine, kandidaatide hajutamine jms).

2020. aastal viis õppeosakond taas läbi vastuvõtu tagasisideküsitluse kohalike kandidaatide seas. Tagasisidega uuritakse, kas kandidaat jäi rahule eksami korraldusega, kas eksami sisu vastas lubatule ning antakse võimalus vabalt kommenteerida vastuvõtuprotsessi. Üldiselt hindavad kandidaadid vastuvõtu korraldust ja sisu vastavust heaks (5-palli skaalal mõlemas aspektis 4,1), mis on sarnane ka varasematele aastatele. Tulemustest lähtuvalt võib öelda, et olulisemad ootused kandidaatidelt on vastuvõtuksamite aegade kattuvuse vältimine, hindamiskriteeriumite suurem selgus ja personaalne tagasiside eksami kohta. Tagasiside kaudu laekunud ettepanekuid arvestatakse uue vastuvõtu perioodi kavandamisel ning eksamite korralduse parendamisel.

Toetudes 2020. aasta vastuvõtu analüüsile, sh üliõpilaste tagasisidele, muudeti 23.11.2020 senati määrust Vastuvõtutingimused ning -kord. Samuti ühtlustati keelenõudeid teiste ülikoolidega (prorektori 08.12.2020 korraldus nr 227 Võõrkeeleoskuse tõendamise tingimused ja kord).

2.2.3. Üliõpilased

Üliõpilaste arv on stabiliseerunud ning eelmise aastaga võrreldes pisut isegi tõusnud: 2020. aastal oli üliõpilaste arv kokku 7101. Üliõpilaste arv on kasvanud kõikides õppeastmetes, v.a doktoriõppes (joonis 4).

Joonis 4. Üliõpilaste arv TLÜ-s kõrgharidusastmete kaupa aastatel 2016–2020

Üliõpilaste arvu vähenemine on olnud alates 2011. aastast üleriigiline suund, mis viimastel aastatel aeglustus ning 2020/2021 aastaga on stabiliseerunud: 2016. aastal oli Eestis riikliku statistika alusel kokku 47 793 üliõpilast, 2019. aastal 45 178 üliõpilast ja 2020. aastal 45 259 üliõpilast. Võrreldes teiste suuremate avalik-õiguslike ülikoolidega võib öelda, et sarnaselt TLÜ-le on üliõpilaste arv tõusnud Tartu Ülikoolis ja Eesti Maaülikoolis, kuid Tallina Tehnikaülikoolis on üliõpilaste arv langenud (allikas: Haridussilm). Võttes aluseks statistikaameti rahvastiku vanuselise jaotuse¹⁵ võib eeldada, et lähematel aastatel hakkab gümnaasiumi lõpetajate arv taas vaikselt kasvama ning seega on oodata ka üliõpilaste arvu suurenemist.

2020. aastal on TLÜs toimunud vähenenud üliõpilaste arvu kasv kõrghariduse I astmes. Üliõpilaste vanusegruppide jaotuses on toimunud viimasel aastal muutused ning stabiilselt väheneb nooremate (kuni 24-aastaste) üliõpilaste osakaal: 2013. aastal oli osakaal 56% kõigist õppijatest, siis 2020. aastal 51%. Samuti on vähenenud 25 kuni 29-aastaste grupp, kuhu 2013. aastal kuulus 21% kõigist õppijatest, 2020. aastal 17%. Samas on suurenenud üle 35-aastaste õppijate osakaal, mis 2013. aastal oli 13%, aga 2020. aastal 18%. Tasemeõppes osalenud välisüliõpilaste osakaal on eelmise aastaga võrreldes pisut langenud, moodustades 11% (2019. aasta 13%, 2018. aastal 11%). Vähenemine tulenes nii vastuvõtu vähenemisest (vt ka Vastuvõtt), kuid ka majanduslikest raskustest, mis ei võimaldanud võrkeelsetel õppekavadel õppemaksu tasuda (2019. aastal eksmatrikuleeriti õppetasu maksmata jätmise tõttu kolm välisüliõpilast, 2020. aastal üheksa üliõpilast). Statistikaameti uuringu kohaselt kaotasid eriolukorra ajal välisüliõpilased suurema tõenäosusega töö kui kohalikud.¹⁶

Sarnased muudatused on iseloomulikud ka teistele Eesti ülikoolidele. Üliõpilaste vanuse kasvuga suureneb väljakutse vastata töötavate ja perekondlike kohustustega õppijate vajadusele, pakkudes paindlikke õpiteid ja varasemate õpingute- ja töökogemuse hindamist.

Eurostudent VII uuringu¹⁷ kohaselt töötab 68%¹⁸ Eesti üliõpilastest õpingute kõrvalt ning neist pooled kirjeldavad ennast eelkõige õppija ja siis töötajana. Statistikaameti uuringu kohaselt töötab 80% Eestis õppivatest välismaalastest.¹⁹ Üliõpilased töötavad keskmiselt 28 tundi ning õpivad 34 tundi nädalas. Positiivse trendina on järjepidevalt suurenenud õppetegevusele pühendatud tundide arv ja vähenenud töötundide arv. Eurostudent VII uuringu käigus koostatud Eesti üliõpilaste vaimse tervise uuringu kohaselt²⁰ on Eesti üliõpilaste emotsionaalse distressi tase võrreldes üldpopulatsiooniga kõrge. Kõrgemat emotsionaalset distressi tunnevad õppimisega mitteseotud tegurite põhjal õppijad, kellel on rahalisi raskusi, erivajadus, pikaajaline terviseprobleem ja naised. Oluline on märkida, et uuring viidi läbi enne SARS-CoV-2 pandeemiat.

Uuringu tulemusi kinnitab TLÜ Karjääri- ja nõustamiskeskuse nõustajate koormuse järjepidev kasv, seda aga eriti 2020. aastal. Eelkõige on kasvanud psühholoogiliste nõustamiste arv (sh välisüliõpilaste) ning erivajadustega üliõpilaste toetamine. 2020. aastal läbiviidud veebinõustamiste kestus on võrreldes n-õ tavaliste nõustamistega pikenenud (nõustamise kestus 60 min, veebinõustamine 75-90 min). Peamised psühholoogilise nõustamise teemad on ärevus, keskendumisraskused, stress, meeleoluhäired, unetus, kurnatus ja mure tuleviku pärast.

2.2.4. Väliskülasüliõpilased ja välisõppes osalenud TLÜ üliõpilased

2020. aastal väljakuulutatud SARS-CoV-2 pandeemia mõjutas kõigi alategevuste lõikes ülikooli rahvusvaheliste eesmärkide saavutamist negatiivses suunas.

Oluliselt langes välisõppes osalenud TLÜ üliõpilaste osakaal, kukkudes 3%-lt 1,8%-le, kuid vähenes ka väliskülasüliõpilaste arv (tabel 11). 2020. aastal viidi õppetöö paljudes välisülikoolides, üle kaug- ehk distantsõppele. Selle muudatuse tõttu kaktestasid või loobusid mitmed üliõpilased planeeritud välisõppes ja -praktikast. Ülikooli jaoks tõi olukord kaasa mitmekordse infovahetuse kasvu, välismaal

¹⁵ www.stat.ee

¹⁶ Välisüliõpilaste majanduslik mõju. Eesti tööturul osalemine õppeaastal 2019/2020, Statistikaamet, 2020

¹⁷ [Eurostudent VII: Eesti lühiülevaade](#)

¹⁸ TLÜ tagasisideküsitluse andmete alusel töötab õpingute kõrvalt 73-88% TLÜ lõpetajatest.

¹⁹ Välisüliõpilaste majanduslik mõju. Eesti tööturul osalemine õppeaastal 2019/2020, Statistikaamet, 2020

²⁰ [A.Käosaar, M.Purre. Eurostudent VII: fookus Eesti üliõpilaste vaimsel tervisel, 2021](#)

viibivate üliõpilaste nõustamise ja abistamise ning välisküalisüliõpilaste vastuvõtuga seotud regulatsioonide ja praktikate pideva ajakohastamise. Näiteks tuli välisküalisüliõpilaste koordinaatoril iganädalaselt olla valmis nõuete muutmiseks (kusjuures erinevad ametkonnad tõlgendasid nõudeid erinevalt) ning selgitamiseks tuutoritele ning üliõpilastele.

Tabel 11. Välisõppes osalenud TLÜ üliõpilaste, tasemeõppe üliõpilaste ja välisküalisüliõpilaste osakaal aastatel 2016–2020

		2016	2017	2018	2019	2020
Välisõppes osalenud TLÜ üliõpilaste osakaal (%)	kokku	1,8	2,4	2,6	3,0	1,8
	RKH	0,9	1,2	0,5	0,3	0,5
	BA	1,9	2,3	2,6	2,6	1,6
	MA	1,6	2,3	2,7	1,4	1,6
	PhD	2,8	6,1	4,0	24,7	8,4
Tasemeõppe välisüliõpilaste osakaal (%)	kokku	8,7	10,0	11,0	13,0	11,0
	RKH	-	-	-	-	-
	BA	9,0	10,0	11	12,0	10,0
	MA	8,0	10,0	13,0	16,0	13,0
	PhD	13,0	14,0	18,0	20,0	21,0
Välisküalisüliõpilaste arv kokku		254	357	328	339	205

2.2.5. Lõpetamine

2020. aastal lõpetas Tallinna Ülikooli 1435 üliõpilast, sh 19 doktoranti. Eelmise aastaga võrreldes on lõpetajate arv oluliselt vähenenud (tabel 12).

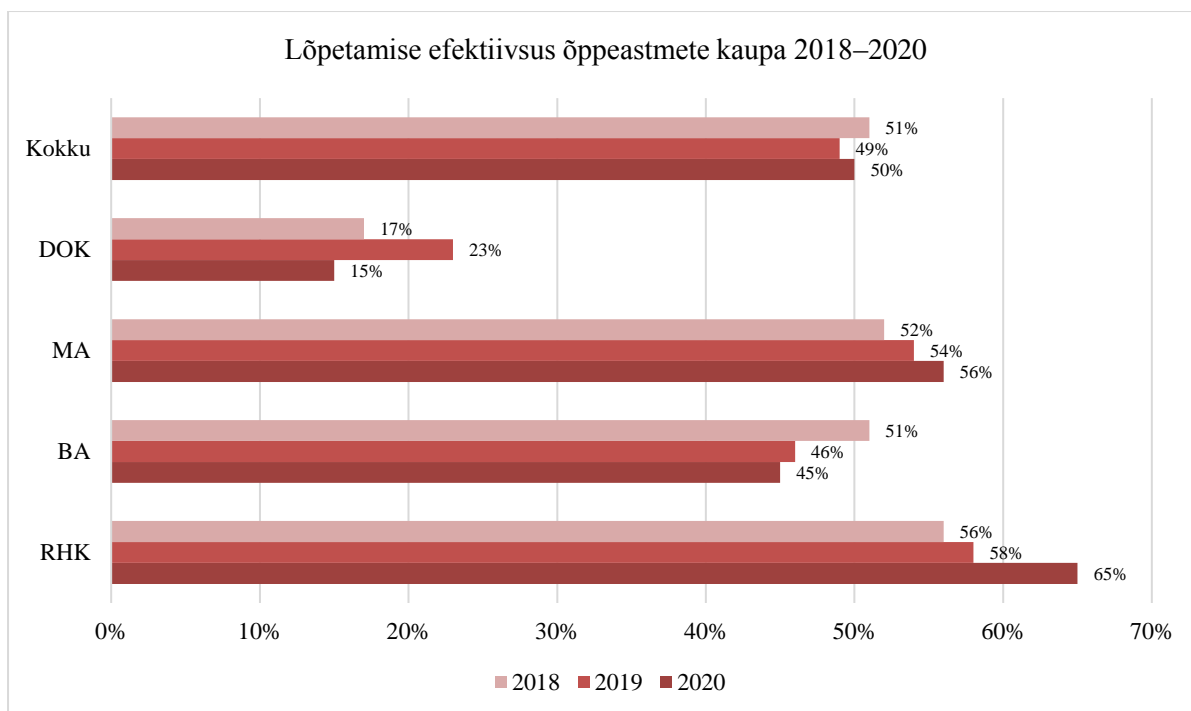
Tabel 12. Lõpetajate arv õppeastmete kaupa aastatel 2016–2020

Lõpetajate arv	2016	2017	2018	2019	2020
Kokku	1876	1800	1557	1620	1435
RKH	99	79	98	88	99
BA	1143	1089	835	811	720
MA	623	608	600	703	597
PhD	19	24	24	18	19

Peamiseks lõpetajate arvu vähenemise põhjuseks on 2020. aasta märtsis kehtestatud eriolukord, mis takistas planeeritult õpingute lõpetamist. Näiteks ei olnud võimalik planeeritud uurimismeetodeid kasutada ning meetodite vahetus ei olnud etteantud aja jooksul võimalik. Samuti avaldasid õpingute lõpetamisele pärssivat mõju muud eriolukorrast tingitud asjaolud (töö- ja pereeluga seotud muudatused), mis suurendasid oluliselt erakorraliste akadeemiliste puhkuste võtmist. 2020. aasta kevadsemestril siirdus puhkusele 252 üliõpilast ehk 3,54% kõigist üliõpilastest, 2019. aastal oli samal perioodil akadeemilisele puhkusele siirdujate osakaal 2,27% ja 2018. aastal 2,73%.

Eelmise aastaga võrreldes on lõpetamise efektiivsus²¹ ülikooli lõikes püsunud samal tasemel, õppeastmete lõikes on lõpetamise efektiivsus vähenenud BA ja PhD õppeastmetel ning tõusnud RKH ja MA õppeastmetel (joonis 5).

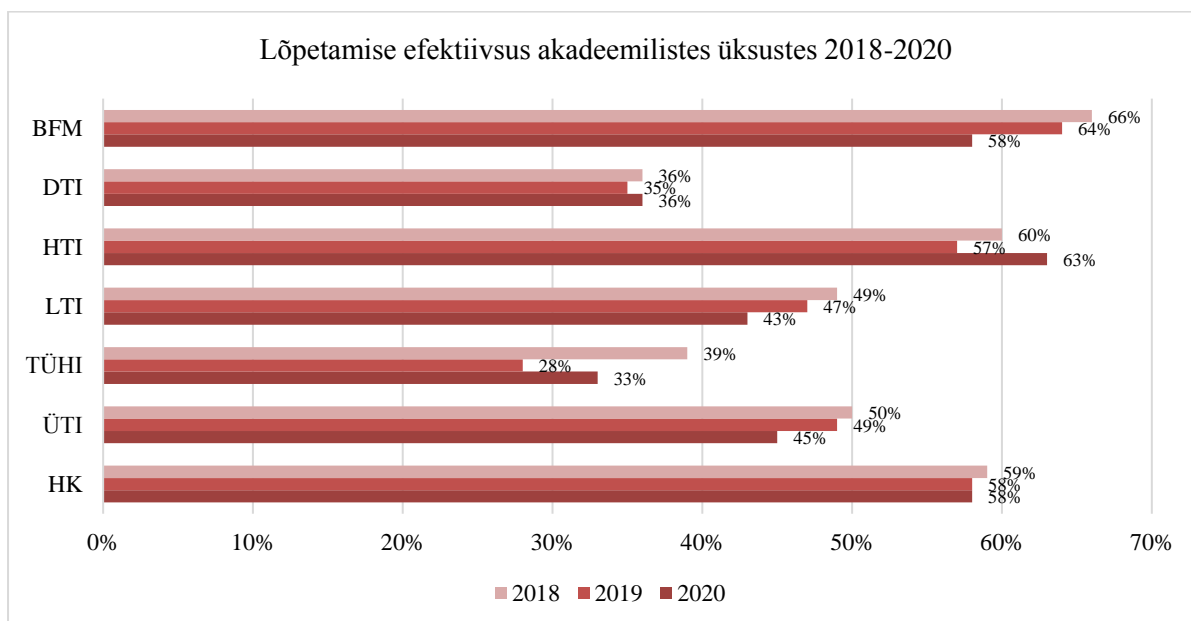
²¹ Lõpetanute osakaal (%) aruandeaastast nominaalaeg + 1 aasta (doktoriõppes ja integreeritud õppes + 2 aastat) tagasi sisseastunud üliõpilaste arvust 1. novembri seisuga.

Joonis 5. Lõpetamise efektiivsus Tallinna Ülikoolis õppeastmete kaupa aastatel 2018–2020

Tavapäraselt lõpetab suurim osa õppekava kõigist lõpetajatest õppekava nominaalkestuse lõpuks. Seega on võimalik, et 2020. aasta kevadsemestri vähene lõpetamine mõjutab 2021. aasta nominaalajaga lõpetajate osakaalu.

Võrreldes akadeemiliste üksuste lõpetamise efektiivsust võib öelda, et kõige suuremad negatiivsed muudatused on toimunud õppekavadel, kus lõpetamiseks on vajalik lähiõppes õpiväljundite omandamine (nt BFM- audiovisuaalsete materjalide tootmine, lavastused; LTI- laborikatsed) (joonis 6).

Joonis 6. Lõpetamise efektiivsus akadeemiliste üksuste kaupa aastatel 2018–2020

2.3. Ülevaade õppetegevuse arendustest

2.3.1. ELU (erialasid lõimiv uuendus) ülevaade

2020. kalendriaastal viidi läbi 98 ELU projekti (2019. aastal 88 projekti), millest 21 projekti juhendajaks olid üliõpilased (2019. aastal oli 9 üliõpilasest juhendajat, seega toimus aastaga 133%-ne kasv). ELU projekte juhendas 2020. a 125 ülikooli töötajat, kellest 109 olid akadeemilised ja 16 mitteakadeemilised töötajad. Juhendajatest 32 juhendasid ELU projekti esmakordselt. Aastatel 2016-2020 on ELU aine juhendamiseks olnud seotud 270 ülikooli töötajat, neist 235 on akadeemilised töötajad. 2020. aastal sooritas ELU aine 1695 üliõpilast (2019. aastal 1660) ning kaasatud oli ka 15 külalisüliõpilast.

2020. aasta suurimaks arenduseks oli uue interdistsiplinaarse formaadi Suur ELU loomine, mille tingimuseks on 6-18 EAP maht ning vähemalt kahe õppekava kaastatus. Esimeses taotlusvoorus esitati viis Suure ELU taotlust, mille rakendust planeeritakse alates 2021. aastast.

Mõned näited 2020. aasta projektidest:

- "Topsivaba TLÜ II", mille eesmärk oli vähendada ühekordsete topside kasutamist juurutades seeläbi jätkusuutlikku mõtteviisi;
- "Kriisist lahenduseni: võrgustiku roll laste ja noorte kontekstis", mille fookuses oli analüüsida interdistsiplinaarsete võrgustike olemust ja tööpõhimõtteid eelkõige sotsiaalpedagoogika ning lastekaitse valdkonnas;
- "4E - Eesti ettevõtete eelistatud elupaik", mille raames tehti koostööd ettevõttega Nobel Digital OÜ ning anti neile väärtuslik sisend veebiportaali ee.ee arendamiseks, et muuta portaali platvorm ettevõtetele atraktiivsemaks ja kasulikuks vahendiks;
- "Millest räägime, kui räägime plagiaadist?", mille eesmärk oli tõsta üliõpilaste teadlikkust akadeemilise eetika valdkonnas ning viia ülikoolis läbi plagiaaditeemaline kvantitatiivne uuring, et saadud sisendit kasutada edasiste tegevuste planeerimisel.

Mitmed ELU projektid tegid koostööd väliste partneritega: Suukool, Valgejõe Veinivilla, Eesti Vabaõhumuuseum, Vinni vallavalitsus, FCR Media, Nobel Digital OÜ, VATEK, Tallinna Linnavalitsus, EBS, TalTech, Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus, VATEK, Sisekaitseakadeemia, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Erametsakeskus ja Eesti Erametsaliit, EBS.

Hoolimata pandeemiast jätkati ELU juhendajatele ning ELU õppeaines osalevatele üliõpilastele seminaride ja töötubade korraldamist, sh veebikeskkonnas. 2020. aastal viidi üliõpilastele läbi 28 seminari ja õppejõududele 7 seminari (eesti- kui ka ingliskeelsed). Lisaks toimusid ELU õppejõududele traditsioonilised suve- ja talvekool.

2.3.2. Tasemeõppe üliõpilaste tagasisidesüsteem

2020. aasta kevadel planeeriti uurida ülikooli liikmete rahulolu tagasisidesüsteemiga ning ettepanekuid arendusteks. Seoses eriolukorra kehtestamisega lükati töötajate küsitluse läbiviimine edasi. Üliõpilaste tagasiside põhjal on vastajad süsteemiga pigem rahul. Edaspidi tuleks rohkem tähelepanu pöörata tudengite süsteemi teadlikkuse tõusule.

Süsteemi parendamiseks ja süsteemsete arendustegevuste vajaduse kaardistamiseks moodustati sügisel töörihm, mille eesmärgiks on positsioneerida paremini ÕIS-i tagasiside ja selle seotus teiste valdkondade ning tagasiside kogumise süsteemidega. 2020. aasta sügisel valmistati ette õppeprorektori korraldus TLÜ tasemeõppe tagasiside kord, mis kehtestati 08.01.2021.

Lühike ülevaade 2019/2020. õppeaasta ainekursustest lähtuva tagasiside tulemustest teemade kaupa.

Õppejõu tegevused õpikeskkonna kujundamisel

Hinnati 869 õppejõu oskust luua õppimist toetav keskkond kõrghariduse kõigil õppeastmetel. Erinevatel astmetel jaotusid hinnangud sarnaselt. Enamus, s.o 94% vastajatest olid õppejõudude oskustega luua toetav õpikeskkond kas väga rahul (82% vastajatest) või pigem rahul (12%), 5% tudengitest vastas nii ja naa ning kõigest 1% olid rahulolematud.

Ainekursuse süsteemsus ja terviklikkus

Hinnati 2558 õppeaine korraldusega rahulolu kõigil kõrgharidusastmetel. Erinevatel astmetel jaotusid hinnangud sarnaselt. 77% vastajatest hindas enda kogemust õppekursuse süsteemsust ja terviklikkusest skooriga 4,5–5 ehk oli pigem väga rahul, 15% hinnangutest jäid vahemikku 3,5–4,5, 6% hinnangud jäid vahemikku 2,5–3,5 ning vaid 2% vastajatest hindas tulemust skooriga alla 2,5 ehk nende rahulolu oli pigem madal.

Õppija ise õpikeskkonnas

Kasutusel olnud väited olid sarnaselt eelmiste aastatega omavahel oluliselt seotud ning üldine tendents on, et vastused olid kaldu õppijate positiivse hinnangu poole nii enda huvile, suutlikkusele teemasid läbida kui ka pingutuskogemusele (keskmised tulemused vahemikus 4,3–4,7). Vastustes leidis ka mõningaid erinevusi õppeastmete kaupa, kus I õppeastme õppijate hinnangud olid teistest mõnevõrra madalamad mitmete tegurite osas. Nii näiteks hindavad I õppeastme läbijad statistiliselt oluliselt madalamaks erinevaid huviga seotud komponente (kursuse teemade mõistmise olulisus, huvi kursuse laiema teemavaldkonna vastu ning kursusel käsitletud teemade meeldivus).

Juhendamine

Juhendamise küsimustikule vastas 2020. aastal 387 üliõpilast, kellest 50% olid lõputöö vastamise ajal juba kaitsmisele esitanud. Ülejäänud andsid hinnangu käimasolevale juhendamise protsessile. Üliõpilaste hinnangutes ei olnud astmete-, ja instituutidevahelisi erinevusi. Samuti ei erinenud eri aastate hinnangud, kuid erinevused olid vastajate hinnangutes päritoluriigi lõikes ning tudengite vahel, kes olid enda töö juba kaitsmisele esitanud, ning nende vahel, kes ei olnud seda veel teinud. Analüüsist selgus, et välisüliõpilased hindasid statistiliselt oluliselt madalamalt enda planeerimissuutlikkust (M=4,2; M=4,4) ja juhendajapoolse toe olemasolu (M= 4,5 ja M=4,0). Töö kaitsmisele esitanud üliõpilased hindasid kõrgemalt nii oma planeerimissuutlikkust tööd tehes (näiteks kokkulepetest kinni pidamine; M=4,5; M=4,3) kui ka juhendaja toe olemasolu (M=4,6; M=4,2). Neid tegureid hinnati ka üldiselt keskmiselt kõrgemaks. Näiteks oma motivatsiooni töö tegemisel (huvi ja pingutuskogemus) erines oluliselt töö esitanud ja tööd mitte esitanud üliõpilaste võrdluses (M=4,5; M=3,9).

2.3.3. Akadeemiliste tavade järgimine õppevaldkonnas

2019. aastal loodud eetikaküsimuste töörühma õppevaldkonna alamtöörühm tegeles 2020. aastal TLÜ heade akadeemiliste tavade koostamisega (sh Õpetamise ja juhendamise hea tava, Õppimise hea tava), mille heaks kiitmine on planeeritud järgmisel aastal.

2020. aasta sügissemestril viisid üliõpilased ELU projekti raames (juhendajad Kersti Papsion, Avo-Rein Tereping) läbi plagiaadivormide ja nende esinemissageduse kvantitatiivse uuringu, mille raames koguti üle-ülikoolilist plagiaadi statistikat. Uuringu tulemused on terviklikult avaldatud ülikooli siseveebis ja ülikooli uurimistööde repositooriumis ETERA²².

Mõned olulisemad ELU projekti tulemused:

- 5% uuringus osalenud tudengitest on teadlikult esitanud hindamiseks omaenese tööna tegelikult kellegi teise poolt loodud töö, 2% üliõpilastest tunnistas raha eest pakutavate teenuste kasutamist (esseevabrikud, jms);
- tööde ostmist on kaalunud 8,87%, tööde koostamist teistele 13,48% vastanutest;
- tudengite teadlikkus on eneseplagiaadi äratundmise ja vältimise osas madal;
- ülikoolis õppides tõuseb tudengite teadlikkus plagiaadist – igal järgmisel astmel on teadlikkus kõrgem.

Järjepidevalt korraldatakse õppejõududele akadeemilise eetika töötube, sh plagiaat ja plagiaadituvastusprogrammi kasutamine. 2020. aasta sügisel viidi kaks töötuba läbi Tallinna Tehnikaülikooli õppejõududele.

2020. aasta kevadel jagas TLÜ oma plagiaaditeemaliste ELU-projektide kogemust ENAI aastakonverentsil (ettekande autorid Heili Einasto, Kersti Papsion).

²² <https://www.etera.ee/zoom/108163/view>

2.3.4. Õppekorralduse ja õppeinfosüsteemi arendused

Õppekorraldust reguleerivat alusdokumenti (õppekorralduse eeskiri, edaspidi *ÕKE*) muudeti 2020. aastal kahel korral. Kõige olulisemad õppekorralduslikud muudatused olid järgmised:

- doktoriõppe eksternide vabastamine õppekulude hüvitamisest;
- üliõpilaskonna kontoris töötavate üliõpilaste vabastamine õppekulude hüvitamisest töötamise ajal;
- muudel põhjustel akadeemilise puhkusele lubamine semestri kestel.

2020. aasta suurimad õppeinfosüsteemi muudatused on seotud uuele platvormile üleminekuga – suleti õppejõu roll vanas süsteemis (ÕIS) ja võeti täismahus kasutusele uus roll ÕIS2-s. Muudatuse käigus uuendati ainekaartide ja kursuseprogrammide vormi ning funktsionaalsust. Ettevalmistamisel on järgmiste rollide (akadeemiliste üksuste bürood, õppeosakond) üleviimine ÕIS2-e.

Õppijate jaoks lisati uuendus, mis võimaldab iseseisvalt saada ÕIS-st digitempliga varustatud tõend õppimise kohta. 2019. aastal jõustatud kõrgharidusseaduse täielikuks rakendamiseks loodi ÕIS-i lõpetamise protseduuri funktsionaalsus, mis tagab, et alates 2019. aastast rakenduskõrghariduse õppekava lõpetajatele väljastatakse lõpetamisele bakalareusekraad.

Suurimad muudatused 2020. aasta õppekorralduses tulenesid ülemaailmsest SARS-CoV-2 pandeemiast, mis esitas väljakutse nii õppejõududele, üliõpilastele kui ka tugitöötajatele. Eesti Vabariigi valitsus kuulutas 12.03.2020 välja eriolukorra, millega keelati täielikult õppetegevus ülikoolide ruumides. 18.05.2020 asendus eriolukord tervishoiualase hädaolukorraga, mis lubas ülikooli kampsuses jätkata õppetegevust piiratud mahus. Eriolukorrast lähtuvalt tuli ülikoolil kiirelt reageerides viia õppetegevus üle kaug- ehk distantsõppele. Kuigi ülikoolis kasutati ka varem õppetegevuse toetamiseks digivahendeid, siis nii suuremahuline ja valdav digilahenduste kasutamine oli väljakutse. TLÜ-s läbiviidud uuringu²³ kohaselt tundis 60% küsitletud õppejõududest ja 43% üliõpilastest 2020. kevadsemestril töökoormuse tõusu. Peamise õppejõudude koormuse tõusu põhjustas e-suhtlus ja tagasisidestamine ning õppetegevuse ümberorganiseerimine.

Tänu koostööle ja ühistele pingutustele:

- koostati vajaduspõhiseid digiõpet toetavaid juhendeid nii algajatele kui edasijõudnutele²⁴;
- toetati digiõppes hakkamasaamist nii üleülikooliliselt (e-õppekeskus, HTI, DTI) kui ka akadeemilise üksuse siseselt;
- võeti kasutusele varem kasutamata tehnilisi lahendusi (nt Zoom keskkond), täiendati ülikooli digiõpet toetavat riistvara ning üliõpilaskonna juhatuse eestvedamisel lahendati üliõpilaste riistvaraga seotud probleeme.

Üliõpilaste küsitlusest²⁵ selgus, et mitmetes ainetes planeeris õppejõud esialgu liigselt iseseisvat tööd ning hiljem tehti korrekture. Suurimateks õppimise kitsaskohtadeks nimetasid üliõpilased toimetulekut ajaplaneerimise enesejuhtimisega, puuduvaid õpioskusi, vähest tunnetatud kaasatud õppetöösse ning õppimist mittesoosiv kodune õpikeskkond (samaaegselt kodus töötamine ja laste hoidmine). Õppejõudude hinnangul muutus üliõpilaste üldine suhtlemine (sh grupi toe muutumine ning sotsiaalsed suhte) ning tajuti enam ärevust, stressi ja kohanemiskõhku (vt ka Õppekavad ja üliõpilased). Vaadates tudengite vabasid vastuseid distantsõppega toimetuleku osas ainekursuste küsitluses olid murekohad sarnased uurimuses väljatooduga. Rahulolu perspektiivis tunnustasid tudengid enim ülikooli paindlikkust distantsõppele kiirel üleminekul ning tõid välja sellise korralduse sobivust just suurema tudengite arvuga õhtuste loengute puhul ning võimalust hiljem salvestusi järele vaadata.

Kuigi enamused 2020. aasta kevadsemestril planeeritud eksameid, arvestusi ja lõpetamisi toimusid enne semestri lõppu, tuli mitmete praktiliste ainete ja praktikate sooritamise tähtaegu pikendada suvekuudele.

²³ K.Poom-Valickis, K.Aus, T.Väljataga, K.Rumma, K.Tammets. Tallinna Ülikooli distantsõppe uuringu põhitulemused, 2020

²⁴ www.tlu.ee/eope

²⁵ K.Poom-Valickis, K.Aus, T.Väljataga, K.Rumma, K.Tammets. Tallinna Ülikooli distantsõppe uuringu põhitulemused, 2020

2020. aasta sügissemestriks koostas ülikool nelja-astmelise ohutasemete tegevuskava, tuginedes kevadsemestri kogemustele. Tegelikult leidis tegevuskava kasutust vaid esimese semestri kuu jooksul, sest hiljem lahkes riigi praktika plaanist olulisel määral. Lähiõppe võimalus säilis kuni kontaktõppe perioodi lõpuni. Sellega kaasnes ka nakatunute viibimine ülikoolis ning nende lähikontaktsete kaardistamine, kuid võimaldas üliõpilastele tagada ainult lähiõppes omandatavate õpiväljundite saavutamist.

2020. aasta oktoobris viis Eesti Kõrg- ja kutsehariduse kvaliteediagentuur läbi küsitluse²⁶, kuidas kõrgkoolid SARS-CoV-2 tingimustes hakkama said. Tõdeti, et üldiselt said kõrgkoolid hästi hakkama, vaatamata sellele, et lähtepunkt võimekuse osas oli erinev. Sarnaselt teiste Eesti kõrgkoolidega ei suurenenud ka TLÜ-s väljalangev, kuid paranes õppeedukus (hinded). Hinnete paranemise põhjuseks võib pidada nii väljakujunemata hindamisviiside kasutamist, õppejõudude leebust, kuid ka mitteakadeemiliste võtete kasutamist eksamil. Kuigi eriolukord piiras palju liikumist ning andis seeläbi võimaluse süvenemiseks, siis hinnati üldiselt süvenemist keerulisemaks pereinimestel, kes pidid aega ja digivahendeid jagama kooliskäivate lasteta. Uuringus nimetati kordaminekuga õppejõudude digipädevuste märkimisväärset suurenemist ning koostöö kasvu. Suurimaks väljakutseks peeti sotsiaalset isolatsiooni ning töökoormuse tõusu.

2020. aasta sügissemestril kutsus õppeprorektor kokku töörühma, kelle eesmärgiks on valmistada ette Tallinna Ülikooli digiõppe strateegia, mille toel võimendada juba saavutatud ning seada eesmärke tulevikku.

2.4. Õppeprorektori hinnang valdkonna arengule

2020. aasta oli Tallinna Ülikooli õppekorralduse, nagu kogu maailma jaoks, erakordne. SARS-CoV-2 pandeemia levik nõudis meie õppejõududelt ja üliõpilastelt kiiret kohanemist uute oludega. Sealhulgas pandi proovile meie kõigi teadmatus taluvus, koostöö, head suhted ning paindlikkus. Raskeid hetki oli paljudel, kuid tänu ühistele pingutustele suutsime neid ületada.

Ülikool võttis kasutusele uue olukorraga kiireks kohanemiseks mitmeid meetmeid, näiteks nn digitugevate võrgustiku loomine, uus videosalvestusruum, võimekam Wifi, aja- ja vajaduste kohaste juhendite loomine ja tutvustamine, virtuaalsete õpitubade regulaarne pakkumine töötajatele jm.

Möödunud aastal mõjutas SARS-CoV-2 pandeemia ülikooli rahvusvaheliste eesmärkide saavutamist negatiivses suunas. Oluliselt langes välisõppes osalenud TLÜ üliõpilaste osakaal (1,8%), samas vähenes väliskülasüliõpilaste arv ning kannatada sai välisüliõpilaste vastuvõtt (oluliselt vähenes välisüliõpilastest vastuvõetute osakaal kõigist vastuvõetutest (2018. aastal ca 15%, 2020. aastal ca 9%). Sügissemestril võrreldes õppekavadel katsetatud hajaõpe (samaaegne kontaktõpe nii füüsiliselt ülikooli ruumides kui veebipõhiselt välisriikides viibivatele tudengitele) osutus keeruliseks väljakutseks nii õppijatele, kui ka õppejõududele. Siiski väärivad tunnustust üksuste valmisolek katsetada uusi võimalusi.

Viimastel aastatel oleme ressursside piiratud tulenevalt vähendanud olulisel määral eestikeelsetele õppekavadele vastuvõttu. 2020. aasta sügisel immatrikuleeriti Tallinna Ülikooli võrreldes 2019. aastaga I astmele 4,7% vähem üliõpilasi, II astmele 8,4% vähem üliõpilasi ja III astmele 16% rohkem üliõpilasi.

Üliõpilaste üldpädevuste kujunemise toetamiseks arendatakse järjepidevalt üleülikoolist ainet ELU. 2020. aastal viidi läbi 98 ELU projekti. Märkimist väärib, et 21 projektil olid juhendajaks üliõpilased (2019. aastal oli vaid 9 üliõpilasest juhendajat). ELU projekte juhendas 2020. aastal 125 ülikooli töötajat. Aastatel 2016–2020 on ELU aine juhendamiseks olnud seotud 270 ülikooli töötajat.

Aasta suurimaks arenduseks oli uue interdistsiplinaarse formaadi Suur ELU loomine. 2021. aastaks on planeeritud viie suure ELU mooduli käivitamine.

²⁶ Kõrgkoolide toimetuleks sunnitud kaugõppe perioodil märts-juuni 2020, Eesti kõrg- ja kutsehariduse kvaliteediagentuur, 2020

Uurides üliõpilaste rahulolu tagasisidesüsteemiga, selgus et vastajad on tagasisidesüsteemiga pigem rahul. Tagasisidest saadud ettepanekutega üritame järgmistel aastatel süsteemi täiendada ning veelgi üliõpilaste soove arvestavaks muuta.

Täna kõiki ülikooli liikmeid vastutulelikkuse, teineteise mõistmise ning hea tahte eest! Täna õppejõude, kes andsid parima, et pakkuda üliõpilastele kõrgharidusele kohast õppimiskogemust! Täna üliõpilasi, kes vaatamata keerulistele oludele, pingutasid õppida! Just tänu teie pingutustele võib Tallinna Ülikooli õppevaldkonna arengut ka 2020. aastat edukaks lugeda.

III Juhtimine, liikmeskond ja finantsid

3.1. Ülikooli eesmärgid juhtimises, liikmeskonnas ja finantsides

Tallinna Ülikooli arengukavas 2020–2022 on määratud strateegiliste eesmärkide toetamiseks läbivad tegevuspõhimõtted, mis on aluseks muu hulgas juhtimise, liikmeskonna ja finantsidega seotud protsesside alaeesmärkidele (tabel 13).

Tabel 13. Ülikooli tegevuspõhimõtted juhtimises alaeesmärkidena ja oodatavate tulemustega

Tegevuspõhimõte	Ülikool on oma tegevuses interdistsiplinaarne	Ülikool on rahvusvaheline	Ülikool on nõudlik ja jätkusuutlik
Alaeesmärgid	- Interdistsiplinaarsuse toetamine kajastub rahastuspõhimõtetes ja töökorralduses	- Ülikooli liikmed osalevad aktiivselt rahvusvahelises teadus- ja õpikogukonnas - Ülikooli info- ja töökeskkond on kakskeelne	- Ülikoolil on ühtne identiteet ja motiveeritud töötajad - Ülikool on finantsiliselt jätkusuutlik
Oodatav tulemus	- on paranenud akadeemiliste töötajate rahulolu interdistsiplinaarsust toetava töökorraldusega; - on suurenenud ülikooli strateegiliste partnerite arv era- ja avalikus sektoris.	- on kasvanud välismaalastest akadeemiliste töötajate osakaal; - on suurenenud pikemaajaliselt välismaal töötanud akadeemiliste töötajate osakaal; - on paranenud välismaalastest töötajate rahulolu ülikooli ingliskeelse inforuumiga.	- on paranenud töötajate rahulolu juhtimisega; - on suurenenud ülikooli tulubaas ühe töötaja kohta; - on suurenenud töötajate keskmine palk.

Ülikooli eesmärkide saavutamist hinnatakse elluviidud tegevuste ja võtmenäitajate alusel. Tabelis 14 on näha 2020. aasta tulemus, mis on arengukava perioodi ootava tulemuse hindamise algtaase.

Tabel 14. Juhtimise, liikmeskonna ja finantside võtmenäitajate tase 2020. aastal

	Võtmenäitaja	2020
Interdistsiplinaarsus	akadeemiliste töötajate rahulolu interdistsiplinaarsust toetava töökorraldusega ²⁷	4,12
	strateegiliste koostööpartnerite arv era- ja avalikus sektoris	98
Rahvusvahelistumine	välismaalastest akadeemiliste töötajate osakaal	15,32
	pikemaajaliselt välismaal töötanud akadeemiliste töötajate osakaal	0,92
Nõudlikkus ja jätkusuutlikkus	välismaalastest töötajate rahulolu ülikooli ingliskeelse inforuumiga	4,52
	töötajate rahulolu juhtimisega	5,47
	ülikooli tulubaas ühe töötaja kohta	46 800,83
	akadeemiliste töötajate keskmine palk	2069,78

3.2. Juhtimine

2020. aastal esitas rühm Teaduste Akadeemia akadeemikuid Tallinna Tehnikaülikooli rektori valimistel üles Tallinna Ülikooli rektori Tiit Landi kandidatuuri. 18. mail valis TalTechi nõukogu salajasel hääletusel uueks rektoriks Tallinna Ülikooli rektori Tiit Landi, kes astus TalTechi rektorina ametisse 01.09.2020. Alates 01.09.2020 täidab Tallinna Ülikooli rektori kohuseid senine õppeprorektor Priit Reiska.

²⁷ Töötajate rahulolu mõõdetakse 7-pallisel skaalal.

Rektori valimise ettevalmistamine

Tallinna Ülikooli seaduse (TalÜKS) järgi valitakse rektor kuni viieks aastaks ülikooli põhikirjaga kehtestatud korras, mille kohaselt peab nõukogu hiljemalt kuus kuud enne ametisoleva rektori valimisaja lõppu moodustama valimistoimkonna, määrama selle esimehe, kinnitama kandideerimise ja valimistoimingute tähtajad, kehtestama rektori valimise reglemendi ja rektoriga sõlmitava lepingu tingimused.

25.09.2020 moodustas nõukogu viieliikmelise valimistoimkonna, kuhu kuulusid Mati Heidmets (toimkonna esimees), Suliko Liiv, Edith Sepp, Jaanus Terasmaa ja üliõpilaskonna esindajana Helevi Jurjev. Kehtestati kandideerimise ja valimistoimingute tähtajad ning valimistoimkonna esimees kuulutas välja rektori valimise kandidaatide esitamise tähtajaga 2. novembril. Valimistoimkond kinnitas rektori kandidaatideks professor Katrin Niglase ja professor Tõnu Viigi.

Reglemendi rektori valimiseks 1. veebruaril 2021 kehtestas nõukogu 13. novembril. Nähti ette, et vajadusel võib valimine valimistoimkonna otsusel toimuda e-istungina ning salajane hääletamine korraldatakse elektroonilisel hääletamise platvormil *TIVI*. Rektori valib ülikooli valimiskogu, mille liikmeteks on kõik nõukogu ja senati liikmed, ülikooli korralised professorid ning üliõpilaskonna volikogu valitud üliõpilaste esindajad. Uus rektor inaugureeritakse ametisse 17.05.2021.

TLÜ juhtimisstruktuuri uuendused

Seoses 01.09.2019 jõustunud uue kõrgharidusseadusega ning kinnitatud Tallinna Ülikooli seadusega muutus alates 01.01.2020 Tallinna Ülikooli juhtimisstruktuur. Senise kahe juhtorgani (senat ja rektor) asemel on ülikoolil kolm juhtorganit: nõukogu, senat ja rektor, mis tagab juhtimisotsuste tegemiseks laiapõhjalisema sisendi ja suurema kaasatuse. Juhtorganitel on erinev pädevus ülikooli juhtimisel, sh õigusaktide vastuvõtmisel. Ülikooli ja ühiskonna sidususe suurendamiseks on ülikooli nõukogusse kaasatud ülikooliväliseid liikmeid, kes moodustavad üle poole nõukogu koosseisust.

Uute juhtorganite pädevused:

- nõukogu on ülikooli juhtorgan, kes vastutab ülikooli pikaajalise ja kestliku arengu ning oluliste majandus-, finants- ja varaga seotud otsuste tegemise eest, tagades ülikooli eesmärkide saavutamise;
- senat on ülikooli akadeemiline otsustuskogu, kes vastutab ülikooli teadus-, arendus-, loome- ja õpetegevuse eest ning tagab selle kõrge kvaliteedi;
- rektor juhhib ülikooli igapäevast tegevust, lähtudes ülikooli arengukavast, eelarvest ja teistest strateegilistest dokumentidest. Rektor määrab rektoraati kuuluvate prorektorite ja valdkonnajuhtide arvu, tegevusvaldkonnad ja pädevused.

Tallinna Ülikooli institutsionaalne akrediteerimine

2020. aastal alustati valmistumisega institutsionaalseks akrediteerimiseks (edaspidi *IA*). 05.02.2020 kinnitati rektori korraldusega TLÜ institutsionaalse akrediteerimise eneseanalüüsi aruande koostamise töörühm ja ajakava. *IA* protsessi ja eneseanalüüsi aruande koostamist koordineeris rektoraadi nõunik Brita Laurfeld ning hinnatavate õppekavade eneseanalüüsi aruannete koostamist koordineeris õppekorralduse peaspetsialist Kersti Papson. Töörühma koosseisu kuulus 16 inimest. Töörühmaga lepiti ühiselt kokku detailsem tegevuskava, ajakava, tähtajad, aruande koostamise põhimõtted ning jagati valdkondade järgi vastutused töörühma liikmete vahel. Töörühma töö koordineerimiseks, materjalide koondamiseks ja aruande koostamiseks loodi ühine veebikaust, millele oli juurdepääs kõigil töörühma liikmetel, hinnatavate õppekavade kuraatoritel ning aruande koostamisse kaasatud inimestel. Õppekava eneseanalüüsi aruande koostamise eest vastutas vastava õppekava kuraator.

Alates 01.09.2019 jõustunud kõrgharidusseaduse kohaselt ei toimu eraldi korralisi õppekavagrupi hindamisi, vaid õppekavasid hinnatakse institutsionaalse akrediteerimise. Sel korral hinnati lisaks ülikooli juhtimisele, töökorraldusele, põhiprotsessidele ja ressurssidele seitset õppekava:

- 1) Euroopa nüüdiskeeled ja kultuurid, bakalaureuseõpe;
- 2) integreeritud loodusteadused, bakalaureuseõpe;
- 3) õigusteadus (eesti keelne õppekava), bakalaureuseõpe;
- 4) õigusteadus (ingliskeelne õppekava), bakalaureuseõpe;

- 5) digitaalsed õpimängud, magistriõpe;
- 6) haridusinnovatsiooni juhtimine, magistriõpe;
- 7) tervisekäitumine ja heaolu, doktoriõpe.

SARS-CoV-2 pandeemiast tulenevalt, mis halvas ülikooli tavapärase kulgemise ja nõudis liikmeskonnalt tähelepanu ja kiiret tegutsemist, ei suudetud planeeritud ajakavast kinni pidada ning protsessi käigus muudeti tähtaegasid. EKKK-ga kokkulepitud eneseanalüüsi aruande esialgne esitamise tähtaeg (16.12.2020) muudeti poolte kokkuleppel kuu aega hilisemaks (15.01.2021).

Aruande koostamisest ja IA protsessist anti töötajatele teada ülikooli nädalainfokirjas, tutvustati ja anti ülevaadet töövõrgustikes ning üksuste koosolekutel ja seminaridel. Eneseanalüüsi aruande koostamise kaasati teisi ülikooli liikmeid ja töörühmaväliseid valdkonnaspetsialiste, sh üliõpilasi. Valminud eneseanalüüsi materjalidele andsid eksperthinnangu ja täiendustepanekud mitmed majasisesed spetsialistid. IA protsessi ja lõpparuannet tutvustas rektoraat ülikooli nõukogus ja senatis.

Detsembris kooskõlastati ülikooliga rahvusvahelise hindamiskomisjoni liikmed, kuhu kuulusid 12 inimest. Hindamiskomisjoni külastus toimub sel korral tulenevalt SARS-CoV-2'ga seotud piirangutest virtuaalselt 15.–19.03.2021. Lõppotsuse ülikooli akrediteerimise kohta teeb EKKK hindamislõukogu hiljemalt juunikuus 2021. aastal.

Ülikool maailma edetabelites

Tallinna Ülikool on jätkuvalt maailma edetabelites kõrgel kohal ja kuulub 5% maailma parimate ülikoolide hulka. 2020. aasta jooksul on TLÜ hoidnud oma positsioone edetabelites: QS World University Rankingsi (QS WUR) edetabelis on TLÜ juba kolmandat aastat ja THE World University Rankings'is (THE WUR) teist aastat kohal 801–1000. Ka regionaalsetes edetabelites on viimased kaks aastat stabiilsed olnud: QS WUR Emerging Europe Central Asia Rankings'is 71. kohal ning THE WUR Emerging Economies University Rankings'is positsioonil 201–250.

Suuremad muutused on toimunud eelkõige valdkondlike edetabelite lõikes, sarnaselt teistele suurematele Eesti ülikoolidele, on TLÜ suurendanud esindatust ning osaliselt parandanud tulemusi. TLÜ sisenes 2020. aastal esmakordselt QS WUR Subject rankings edetabelisse haridusteadustega positsioonile 251–300 ning peale aastast pausi oli taas esindatud ka sotsioloogiaga (301–320). THE WUR Subject rankings'is on TLÜ 2020. aastal esmakordselt esindatud sotsiaalteaduste valdkonnaga (401–500) ning parandanud tulemusi haridusteadustes (kohalt 400+ kohale 301–400). Ainukesena on langenud edetabelis kunsti ja humanitaarteaduste valdkond (kohalt 301–400 kohale 401–500).

Kokkuvõttena siseneb edetabelitesse igal aastal aina rohkem uusi tugevaid tulijaid ning ka positsiooni hoidmine on antud hetkel väga hea tulemus. Ainukesena Eesti ülikoolidest on Tartu Ülikoolil õnnestunud oma positsioone parandada nii QS WUR kui ka THE WUR edetabelites, TalTech'i positsioon on aga QS WUR'is võrreldes eelmise aastaga langenud.

3.3. Jätkusuutliku arengu valdkond

Ülikooli visioon on olla targa eluviisi eestvedaja ja kujundaja Eestis ning senisest enam ja veel sisulisemalt rakendada jätkusuutliku arengu põhimõtteid. Seetõttu otsustas rektor luua rektoraati 0,5 koormusega jätkusuutliku arengu prorektori ametikoha. 15.01.2020 alustas tööd jätkusuutliku arengu prorektorina keskkonnakorralduse professor ja kultuurigeograafia vanemteadur Helen Sooväli-Sepping.

Jätkusuutlik areng on horisontaalne valdkond, mis läbib ülikooli tegevusi ja protsesse. 2020. aastal viidi ellu tegevused jätkusuutliku arengu valdkonnas:

- alustati TLÜ jätkusuutliku arengu valdkonna tegevussuundade väljatöötamisega. Selleks kutsuti ellu töörühm, kes koostas tegevussuundade mustandi, mis saadeti tagasisidestamiseks liikmeskonnale. Dokument valmib 2021. aastal;
- õppekorralduseeskirja lisati punkt, mille alusel on vajalik bakalaureuse ja magistriõppekavasid muuta nii, et need sisaldaksid teadmisi jätkusuutlikust arengust;

- kutsuti ellu õppekavade kaardistuse töörühm, mis loob raamistiku õppekavades jätkusuutliku arengu teemade kaardistamiseks ning töötab välja raamistiku jätkusuutliku arengu temaatika integreerimiseks õppekavades;
- toimus rahvusvahelistumine: parimatest praktikatest õppimise eesmärgil välisülikoolide osalemine õppekavade kaardistuse töörühmas, võrgustike töös osalemine (UNICA, BUP);
- koostöös haldusosakonnaga valmistati ette ja muudeti hankekirjeldusi, et need oleksid keskkonnasäästlikumad;
- kaardistati ülikoolilinnaku, Akadeemilise raamatukogu ja Räägu tn õppehoone jäätmekäitlussüsteemi vajadused eesmärgiga kohaldada igas hoones jäätmekäitlussüsteem;
- kutsuti ellu keskkonnateadlikkuse ning jätkusuutliku arengu teemalised meediaettevõtmised: üleülikooliline saatesari “Rohepöörde foorum”, roheliste uudiste rubriik TLÜ Nädalainfos, jätkusuutliku arengu prorektori blogi;
- vaimse tervise toetamiseks loodi 0,25 koormusega psühholoogi ametikoht;
- jätkusuutliku arengu valdkonna teadlikkuse ja keskkonnateadlikkuse kasvatamiseks pühendati tugitöötajate 2020. aasta suvepäev jätkusuutliku arengu teemadele.

3.4. Töötajad ja personalitöö

Täistööaja arvestuses töötas 2020. aastal Tallinna Ülikoolis kokku 882 inimest, kellest 49% moodustasid akadeemilised töötajad ja 51% mitteakadeemilised töötajad. Soolises lõikes on 71% naised ja 29% mehed. Rahvusvaheliste töötajate arv 2020. aastal oli 61 (2019. aastal 50 ja 2018. aastal 48).

Akadeemiliste töötajate arv täistööaja arvestuses oli 434,65. 2019. a rakendunud uue akadeemilise karjäärimumdeli ametikohtadele oli neist liikunud 141,57 ning vanas ametikohtade süsteemis töötas 293,08 töötajat. Kuna vana ja uue karjäärimumdeli ametikohad ei ole üks-ühele võrreldavad, kirjeldab töötajate jaotumist akadeemiliste ametikohtade kaupa vana karjäärimumdeli järgi tabel 15 ning tabelis 16 on eraldi välja toodud töötajate jagunemine uue karjäärimumdeli ametikohtade kaupa.

Tabel 15. Akadeemiliste töötajate arv täistööajaarvestuses vana karjäärimumdeli ametikohtade kaupa aastatel 2016–2020

Akadeemiliste töötajate arv täistööaja arvestuses	2016	2017	2018	2019	2020
Kokku	409,15	393,26	393,66	392,19	293,08
nooremteadur	16,5	18,9	25,2	28,62	21,57
õpetaja	18,3	15,45	14,65	18,60	11,95
assistent	1,91	-	-	-	-
teadur	23,05	32,52	39,57	39,0	28,62
lektor	162,56	147,66	130,2	135,05	103,02
vanemteadur	55,87	55,28	51,83	47,92	27,87
dotsent	77,9	71,3	77,81	74,30	63,25
juhtivteadur	3,4	3,8	3,00	2,0	2,0
professor	49,65	48,35	51,40	46,80	34,8

Tabel 16. Akadeemiliste töötajate arv täistööajaarvestuses uue karjäärimumdeli ametikohtade kaupa 2020. aastal²⁸

Akadeemiliste töötajate arv täistööaja arvestuses	2020
Kokku	141,57
õpetaja	7,08
teenekas lektor	4,5
külalislektor	11,55
lektori ametikoha karjääriastmed:	
	nooremlektor 5,75
	lektor 8,05
	dotsent 19,55
külalised	
külalised	4,6
teaduri ametikoha karjääriastmed:	
	nooremteadur 27,61

²⁸ Ka vanas karjäärimumdelis on külalislektori, külalisprofessori ja külaliseduri ametikohti, kuid need kajastuvad vastavalt lektori, professori ja teaduri ametikohtade arvus ning eraldi ei ole neid välja toodud.

	teadur	20,16
	vanemteadur	14,8
	sihtrahastusega professor	2,5
	teenekas professor	2,0
	külalisprofessor	2,2
tenuurisüsteemi professori ametikoha karjääriastmed:		
	kaasprofessor	7,0
	professor	4,0
	juhtivprofessor	-

Doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga akadeemiliste töötajate osakaal oli 2020. aastal 58% (2019. aastal 59%, 2018. aastal 61%, 2017. aastal 62%, 2016. aastal 60% ja 2015. aastal 49%). Väike langus on seotud nooremteadurite osakaalu suurenemisega ja nooremlektori ametikoha tekkimisega, kuna mõlemal juhul ei ole doktorikraad nõutud. Professorite osakaal akadeemilistest töötajatest moodustas 12%. Välismaalastest akadeemiliste töötajate osakaal jätkab tõusutrendi, 2020. aastal oli see 15,32% (2019. aastal 13,11%, 2018. aastal 12,4%, 2017. aastal 10,7%, 2016. aastal 11,3% ja 2015. aastal 9,02%). 62% akadeemilistest töötajatest on naised ja 38% mehed. Keskmine vanus akadeemilistel töötajatel on 46 aastat.

Mitteakadeemiliste töötajate arv täistööaja arvestuses on varasemate aastatega võrreldes pisut tõusnud – 448 (2019. aastal 421, 2018. aastal 422, 2017. aastal 437 ja 2016. aastal 429). Peamiselt lisandus mitteakadeemilisi töötajaid Akadeemilisse Raamatukokku, aga ka akadeemilistesse üksustesse seoses projektitöö toetamisega. 2020. aastal töötas kõikidest mitteakadeemilistest töötajatest 39% akadeemilistes üksustes, 41% tugiüksustes ja 20% Akadeemilises Raamatukogus.

Ülevaade personalitöö arendamisest

Jätkus septembris 2019 jõustunud karjäärimudelile üleminek, mille käigus täideti esmakordselt tenuurisüsteemi professorite ametikohti. Tegemist oli uue protsessiga, mis vajab selgitamist ja toetamist ning saadud esmaste kogemuste põhjal ka mõningast edasiarendamist. Seoses SARS-CoV-2 pandeemiaga ja selleks, et konkurssidega seotud isikuvalimised saaksid toimuda salajaselt ka ilma füüsiliselt kokku tulemata, loodi võimalus viia selliseid hääletusi läbi ka elektrooniliselt.

Oluline märksõna 2020. aastal oli kaugtöö, mis kerkis fookusesse samuti seoses SARS-CoV-2 pandeemiaga. Kuigi paljud (eelkõige akadeemilised) töötajad on kaugtööd teinud juba ammu, jäid pandeemiaga seoses välja kuulutatud eriolukorra tõttu peaaegu kõik ülikooli töötajad päevapealt kaugtööle. Nii töötajate kui juhtide toetamiseks loodi kaugtöö juhend, mis koondas peamised üleülikoolilised kokkulepped kaugtöö töökorralduse kohta ning peamised kaugtööga seotud teemad alates kaugtöömeeskonna kommunikatsiooni korraldamisest kuni ohutu ja ergonoomilise töökoha loomiseni kaugtöökohas.

Seoses ülikooli eesmärgiga võtta senisest rohkem fookusesse töötajate vaimse tervise teemad, loodi 0,25 koormusega töötajate nõustaja (psühholoogi) ametikoht. Nõustaja poole on töötajatel võimalik pöörduda nii tööalaste kui isiklike probleemide korral. Teiseks on nõustaja ülesandeks olla ülikoolile nõuandjaks töötajate vaimse tervise toetamise teemadel. Töötajad kasutasid nõustaja poole pöördumise võimalust 27 korral, millest osa olid korduvad kohtumised. Ühel juhul aitas nõustaja üksuse juhil otsida lahendusi seoses töötajate kaebustega halva psühholoogilise töökeskkonna kohta. Töötajate pöördumised olid seotud nii tööelu (kolleegidevahelised suhted, tööjaotus) kui ka isikliku eluga (peresuhted, sh laste kasvatamisega seotud probleemid, ärevus, lein).

3.4.1. Akadeemiliste ametikohtade täitmine

Senat moodustas 55 tenuurisüsteemi professorite ametikohta, mis täidetakse uuele karjäärimudelile üleminekuperioodil 01.09.2019-31.08.2024 (neist 29 täidetakse avaliku konkursi ja 26 atesteerimise kaudu). 2020. aasta kevadel viidi läbi esimene avalik konkurss 10 tenuurisüsteemi professori ametikoha täitmiseks. 2020. aasta lõpuks oli senati moodustatud 55-st ametikohast täidetud 11, millest 7 konkursiga ning 4 töötajat hinnati ametikohale sobivaks atesteerimisega.

2020. aastal täideti ülikoolis korraldatud avaliku konkursiga ainult uue karjäärimudeli ametikohti. Välja kuulutati konkurss 50 ametikoha täitmiseks, sh 10 tenuurisüsteemi professorit, 28 lektori karjääriraja ametikohta (5 dotsenti ja 3 nooremlektorit), 3 õpetajat, 1 vanemteadur ja 8 teaduri ametikohta. Üldjuhul on akadeemilistel töötajatel tähtajatud töölepingud ning avalik konkurss tuleb korraldada ainult uute ametikohtade täitmiseks või kui ametikoht jääb vakantseks. Sellest tulenevalt on avalike konkursside arv võrreldes varasemate aastatega jätkuvalt languses.

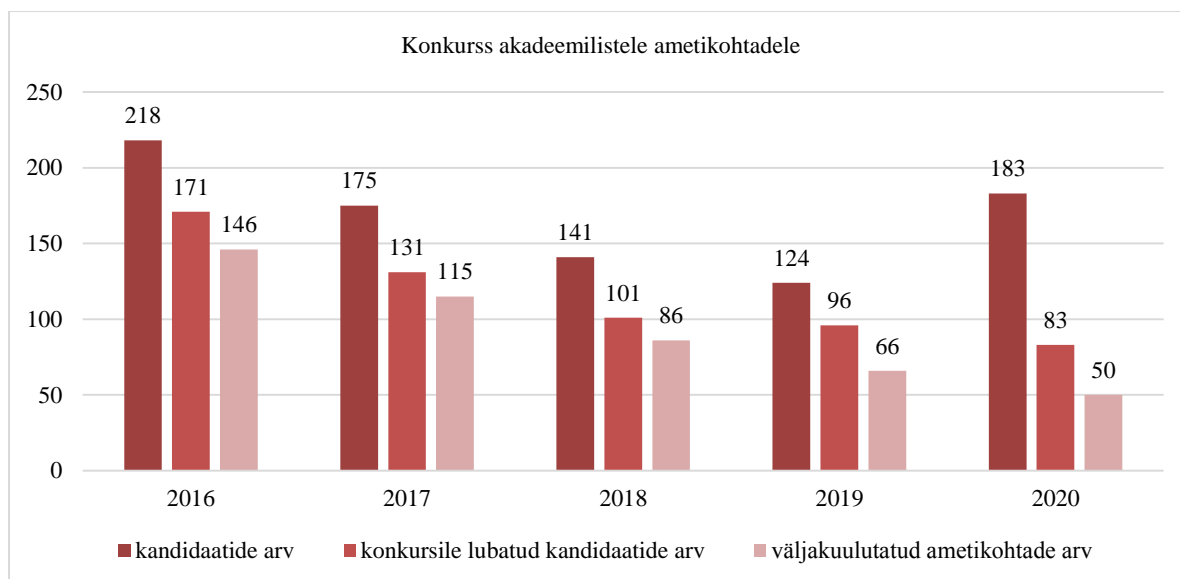
Lektori karjäärirajal kuulutati konkurss üldjuhul välja karjääriraja põhiselt, st et kandideerida oli võimalik nii lektori karjääriraja I, II kui III astme ametikoha nõuetele vastates. Kui kandidaat ei vastanud kõigile lektori ametinõuetele (puudus doktorikraad või piisav varasem töökogemus), aga vastas lektori karjääriraja nooremlektori ametikoha nõuetele (oli immatrikuleeritud või planeeris astuda doktoriõppesse või oli ekstern), sai tema kandidatuuri arvestada ning hinnata tema sobivust töötada lektori karjäärirajal. Nooremlektorina tööle asunul tekib edaspidi võimalus liikuda lektori ametikohale atesteerimise kaudu.

Kõigile ametikohtadele kokku kandideeris 183 isikut, kellest lubati konkursile 83 kandidaati, kes vastasid akadeemilise ametikoha formaalsetele ja ametinõuetele. Jätkuvalt on kõrgem konkurents ametikohtadele, kus ametikoha täitjalt ei eeldata tööle asumisel eesti keele oskust (küll aga tuleb valituks osutunud töötajal eesti keelt õppima hakata). Kuivõrd enamike tenuurisüsteemi ametikohtade kandidaatidelt ei oodatud eesti keele oskust, oli nendele ametikohtadele kandideerimise arv väga kõrge (nt Hiina uuringute professori konkursil 27 kandidaati, Vene uuringute professori konkursil 20 kandidaati). Suurem konkurss oli ka kultuuriandmete analüüsi teaduri ametikohale, ERC projekti vanemteaduri ametikohale ning ERC projekti teaduri ametikohtadele. Seetõttu oli ametikohale kandideerinute keskmine arv võrreldes varasemate aastatega oluliselt kõrgem – kõigi ametikohtade lõikes 1,66 (2019. aastal 1,45; 2018. aastal 1,17).

Samas konkursile lubatud kandidaatide osakaal kõigi avalduse esitanud kandidaatide hulgas, võrreldes varasemate aastatega, vähenes. Mitme konkursi puhul kasutasid kandidaate hindavad komisjonid töösuhete eeskirjas olevat eelvaliku tegemise võimalust. See tähendab, et kui nõuetele vastavaid kandidaate on kolm või enam, teeb komisjon eelvaliku ja ekspertidele hindamiseks esitatakse ainult parimad. Komisjoni valik peab olema objektiivne ja põhinema konkreetsetel näitajatel, mille alusel on hiljem võimalik selgitada, millest lähtudes komisjon hindas mõne nõuetele vastava kandidaadi tugevamaks ja teise nõuetele vastava kandidaadi eelvalikust välja jättis. Eelvaliku tegemisel jäeti konkursilt eemale eelkõige need kandidaadid, kelle senine uurimisvaldkond oli ametikohaga seotud projektist või uurimisvaldkonnast väga erinev, või kelle senine õppe- ja teadustöö tase ei vastanud ametikoha nõuetele, samuti kandidaadid, kes ei olnud juhendanud doktorante. 2020. aastal lubati konkursile 45% avalduse esitanud kandidaatidest (2019. aastal oli osakaal 77% ja 2018. aastal 72%).

Konkursiga täideti 36 ametikohta 50-st. Konkurss luhtus 14-le ametikohale: 5 ametikoha puhul ei vastanud ükski avalduse esitanud kandidaatidest ametinõuetele, 5 ametikoha puhul ei osutunud ükski kandidaat valituks, 3-le ametikohale ei laekunud tähtajaks ühtegi kandideerimisavaldust ning 1 kandidaat loobus kandideerimisest enne valimisi (oli ametikoha ainus kandidaat). Viimasel viiel aastal on edukate konkursside osakaal võrreldes luhtunud konkurssidega vähenenud, mis tähendab, et avalike konkurssidega sobivaid töötajaid leida on järjest keerulisem (viie aastaga on luhtunud konkursside osakaal kasvanud 12%).

Viimaste aastate näitajad akadeemiliste ametikohtade konkursside ja täitmise kohta on esitatud joonisel 7.

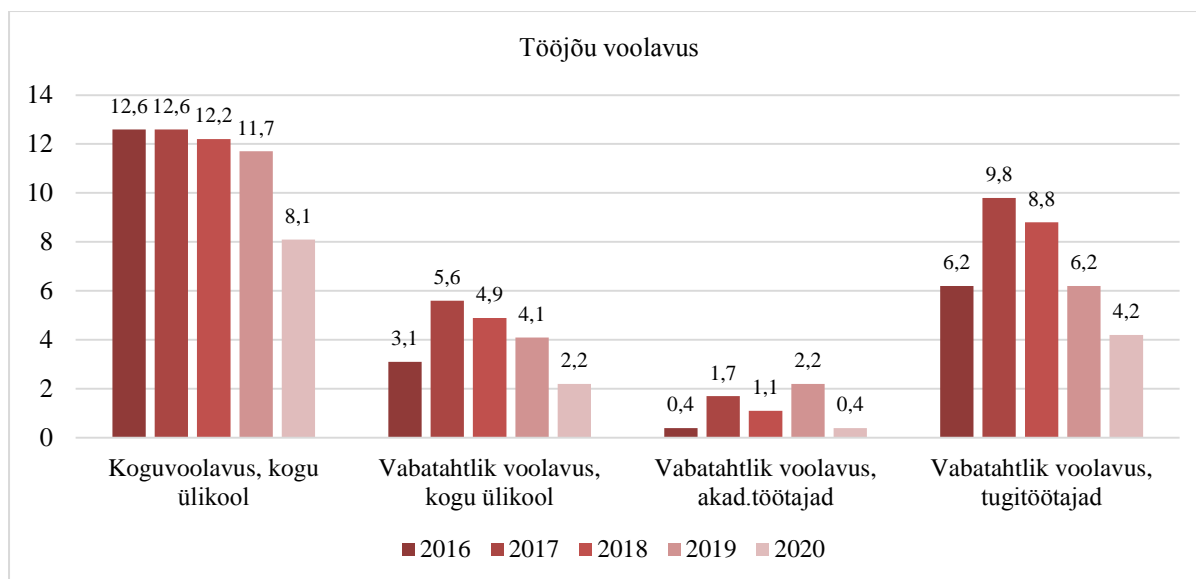
Joonis 7. Konkurss akadeemilistele ametikohtadele aastatel 2016–2020

Lisaks avalikule konkursile kasutati ametikohtade täitmiseks ka teisi võimalusi. Avaliku konkursi võitmisega on võrdsustatud ka väljaspool ülikooli korraldatud konkursi võitmine, millega kaasneb teadus- ja arendustegevuse finantseerimine ning nooremteaduri ametikoha täitmise korral immatrikuleerimine TLÜ doktoriõppesse. Samuti täideti akadeemilisi ametikohti külalisttöötajate kutsumisega (keda on õigus õppe- või teadustööd tegema kutsuda ilma avaliku konkursita) ning nimetamisega (tähtjalise töö tegemiseks või ametikoha täitmiseks seoses avaliku konkursi luhtumisega). Uue karjäärimudeli ametikohtadele liiguti ka atesteerimise kaudu (67 töötajat)

3.4.2. Ülikooli tööjõu voolavus

Töötajate voolavuse määrad oli 2020. aastal viimaste aastatega võrreldes väikseimad. 2020. aastal oli ülikooli tööjõu koguvoolavus 8,1% (2019. aastal 11,7%, 2018. aastal 12,2% ja 2017. aastal 12,6%), millest vabatahtlik voolavus moodustas 2,2% (2019. aastal 4,1% ja 2018. aastal 4,8%). Seejuures oli akadeemiliste töötajate vabatahtlik voolavus 0,4% (2019. aastal 2,2% ja 2018. aastal 1,1%) ja mitteakadeemiliste töötajate vabatahtlik voolavus 4,2% (2019. aastal 6,2% ja 2018. aastal 8,8%).²⁹ Tõenäoliselt mõjutas seda ka SARS-CoV-2 pandeemia, mille tõttu töötajad olid alalhoidlikumad ning töökoha vahetamine võis olla varasemate aastatega võrreldes ka keerulisem. Joonisel 8 on esitatud ülikooli tööjõu voolavus aastatel 2016–2020.

²⁹ Koguvoolavuse arvestusse lähevad kõik töösuhte lõppemised, nii töötaja kui ka tööandja algatusel. Vabatahtliku voolavuse arvestusse läheb töösuhte lõppemine töötaja algatusel ja poolte kokkuleppel.

Joonis 8. Ülikooli töõjõu voolavus aastatel 2016–2020

3.4.3. Personali tasustamine

2020. aasta personalikulud moodustasid ülikooli kuludest 68,4% (2019. aastal 63,7%, 2018. aastal 62,3% ja 2017. aastal 59,4%). Akadeemiliste töötajate keskmine põhipalk (nii vana kui uue karjäärimudeli ametikohtade arvestuses kokku) on eelmise aastaga võrreldes õige pisut tõusnud: 2020. aastal oli akadeemiliste töötajate keskmine põhipalk 2070 eurot, (2019. aastal oli 2000 eurot, 2018. aastal 1818 eurot, 2017. aastal 1621 eurot ja 2016. aastal 1546 eurot. Seejuures oli muutuvpalga osakaal kogupalgast 9 %, mis on samas suurusjärgus eelnevate aastate suurusjärguga (2019. aastal 8%, 2018. aastal 10%, 2017. aastal 9% ja 2016. aastal 9%).

Jätkuvalt hüvitas ülikool töövõimetuslehel olnud töötajale 2. ja 3. haiguspäeva eest 100% töötaja keskmisest tasust, lapsepuhkuspäevade kasutamise korral maksti tasu töötaja keskmise töötasu alusel ning võimalik oli taotleda matusetootust summas 250 eurot.

Töötajate rahulolu tasustamisega

Töötajate rahuloluküsitlus uurib töötajate rahulolu tasustamisega kahes aspektis: rahulolu töötasuga ja rahulolu tasu vastavusega panusele. Rahulolu mõõdetakse seitsmepallisel skaalal. Kõige enam on töötajad rahul oma töö sisuga ning koostööga vahetute töökaaslastega. Kõige kriitilisemad ollakse töötasu osas, täpsemalt selle vastavusega oma tööpanusele. Üldjoontes on akadeemiliste ja mitteakadeemiliste töötajate keskmiste näitajate erinevused võrreldes 2019. aastaga vähenenud.

Rahulolu töötasuga kasvab aastatega: 2020. aastal oli töötajate keskmine rahulolu töötasuga 4,1, 2019. aastal 3,69 ja 2018. aastal 3,60. Akadeemiliste töötajate rahulolu töötasuga on 3,97 (2019. aastal 3,45 ja 2018. aastal 3,3) ja mitteakadeemilistel töötajatel 4,34 (2019. aastal 4,01 ja 2018. aastal 3,94).

Töötajate rahulolu tasu vastavusega tööpanusele on aastatega kasvanud, olles 2020. aastal 4,52 (2019. aastal 4,22, 2018. aastal 4,13 ja 2017. aastal 3,76), sh akadeemiliste töötajate rahulolu on 4,37 (2019. aastal 3,98, 2018. aastal 3,88 ja 2017. aastal 3,29) ja mitteakadeemilistel töötajatel 4,77 (2019. aastal 4,52, 2018. aastal 4,47 ja 2017. aastal 4,32).

Vabades vastustes, kus palutakse töötajatel nimetada, mis võiks nende tööga seoses lähiaastatel muutuda, on trendid pisut muutumas. Kui varasematel aastatel on kõige sagedasemad ettepanekud olnud seotud töökoormuse ning ka tasu ja koormuse tasakaaluga, siis 2020. aastal oli kõige rohkem ettepanekuid seotud igapäevase juhtimise ja töökorraldusega (40% ettepanekutest), millest nimetati enim tagasisidestamist, kaasamist ja tunnustamisega seotud teemasid. Esitatud ettepanekutest oli 29% vastustest seotud töötasuga ning 27% puudutas töötasu ja töökoormuse tasakaalu. Ligi 12% vastustest koondusid tulevikuperspektiivi puudutavate ebakindluse teemadele.

3.4.4. Personaliarendus

2019. aastal loodud töötajate professionaalse arengu toetamise võrgustik töötas välja ülikooli personaliarenduse põhimõtted, et personaliarenduse tegevusi kavandada ja korraldada süsteemsemalt ja terviklikumalt. Põhimõtted on vajalikud muuhulgas seepärast, et valdkonna tegevused ja vastutus on jagatud erinevate üksuste vahel ning süsteemi paremaks toimimiseks on vaja ühtset arusaama personaliarenduse eesmärkidest ja kokkuleppeid tegevuse korraldamiseks.

2020. aasta peamised personaliarendustegevused olid seotud keeleõppe ja muude rahvusvahelistumist toetavate tegevustega, tööalaste üldoskuste ning õpetamis- ja juhendamisoskuste arendamisega.

Kõige enam korraldati inglise ja eesti keele taseme- ja täiendkoolitusi. Huvi oli suurem kõrgema taseme inglise keele vestluskursuste vastu. Eesti keele kursused toimusid alg- ja kesktasemele, olles suunatud muuhulgas välismaalastest akadeemilistele töötajatele, kellelt eeldatakse tähtajatu töölepinguga tööleasumisel eesti keele omandamise alustamist ja kolme aasta jooksul keeleoskuse taseme B1 ning viie aasta jooksul taseme B2 saavutamist. Jätkus kultuuridevahelise suhtluse koolitussari. Koolituste eesmärgiks oli aidata mõista erinevaid kultuurirume ja muuta suhtlusprotsess nii väliskolleeptide kui -tudengitega võimalikult meeldivaks ja sujuvaks.

Tööalaste üldoskuste toetamiseks toimusid tavapärased ülikooli infosüsteemide ja andmebaaside koolitused, akadeemilisele personalile suunatud kõne ja hääle treening, infotunnid atesteerimiste kohta, üksusesisesed arenguvestluste mõtestamise ja läbiviimise koolitused ning ka virtuaalse esinemisoskuse treening. Tugiüksuste töötajad said osaleda suvepäeval, kus tutvustati ringmajanduse mudelit ning arutleti keskkonna säästlikkuse ja jätkusuutlikkuse teemal ülikooli keskkonnas. Üksikutel juhtudel kasutasid ülikooli töötajad võimalust tööalase enesetäiendamise eesmärgil osaleda ülikooli pakutavates tasemeõppe ainetes.

Õpetamis- ja juhendamisoskuste valdkonnas alustas õppejõudude koosloome toetamiseks instituutideülene õppejõu teadusELU projekt, mille sihiks oli uurida ja arendada õpetamist teaduspõhiselt ning kogeda parimaid praktikaid. Õppejõududele suunatud koolitused toimusid nii õppekava arenduse, üliõpilastööde juhendamise, hindamise ja tagasisidestamise ning õpetamismeetodite kohta.

Uueks koolitusvaldkonnaks seoses SARS-CoV-2 pandeemiaga kujunes kaugtöö teema. Selle tutvustamiseks korraldati virtuaalseid vestluseid, kus ühelt poolt ülikooli töötajad ja teiselt poolt ülikooliväline ekspert arutasid erinevate kaugtööga seotud teemade üle. Selles formaadis toimunud vestlused on ka veebis järelvaadatavad.

Seoses SARS-CoV-2 pandeemiaga toimusid paljud koolitused ja arendustegevused veebi vahendusel. Kui näiteks keeleõppes jäi ehk just seetõttu osalejate arv varasemate aastatega võrreldes mõnevõrra väiksemaks, kuna kõigile õppijatele veebipõhine õpe ei sobinud, siis kokkuvõttes tekkis veebiformaadiga ka osalemisvõimalusi juurde, kuna nii muutus osalemine võimalikuks ükskõik millisest internetiühendusega asukohast.

3.4.5. Töötajate mobiilsus

2019/2020. õppeaastaks eraldas SA Arhimeses Erasmus+ programmi raames TLÜ-le 178 500 eurot, et toetada 170 töötaja lähetust (sh 90 õpetamislähetust ja 80 koolituslähetust). Sellest summast rahastati ka kõik 2020. aastal toimunud ränded.

Ootuspäraselt mõjutas SARS-CoV-2 pandeemia töötajate mobiilsust oluliselt. 2020. aasta märtsis alanud eriolukorra tõttu ei olnud töötajatel pikalt võimalik mobiilne olla ning tühistati suur osa juba planeeritud rännetest – kokku 39 koolitus- ja õpetamISRännet. Sellega kaasnes palju tööd ja asjaajamist, et muuhulgas juba kantud sõidu- ja majutuskulusid tagasi taotleda. Oktoobri algusest pakkus Euroopa Komisjon välja virtuaalse rände võimaluse, mis tähendab, et nii õpetamis- kui koolitusränded võisid toimuda ainult virtuaalselt ning sellega ei kaasnenud toetuse maksmist. Huvi virtuaalse rände vastu jäi siiski tagasihoidlikuks, sest sellega kaasnevat bürokraatiat ei kompenseerinud ka enam reisimine ja vahetu suhtluse võimalus. Mõjutas ka see, et ülikoolis kohapeal toimuva õppe ümberorganiseerimine virtuaalsetesse keskkondadesse suurendas tavapärast töökoormust ning virtuaalse õppetöö

integreerimine partneri tunniplaani ei olnud alati lihtne ning ka partnerite tehniline võimekus virtuaalse koostöö läbiviimisel ei ole alati kõrge.

2020. aastal läks arvesse 83 Erasmus+ rännet (2019. aastal 207, 2018. aastal 113 ja 2017. aastal 144), millest 55 olid koolitus- ning 28 õpetamisränded. Sellest füüsiliselt toimus 6 koolitus- ja 12 õpetamisrändet ning 23 virtuaalset koolitusrändet. Tühistatud koolitusrändeid oli 26.

SARS-CoV-2 pandeemiaga seotud piirangud vähendasid drastiliselt ka pikemat aega välismaal töötanud akadeemiliste töötajate osakaalu. See näitaja oli 2020. aastal 0,92% (2019. aastal 10,47% ja 2018. aastal 12,63%).

3.5. Turundustegevused ja mainekujundus

2020. aasta märgib nii turundus- kui kommunikatsioonitegevuses kriisi ja ümberplaneerimiste aastat. Vaatamata turbulentsetele muutustele ühiskonnas said seatud plaanid siiski täidetud.

3.5.1. Tasemeõppe, avatud õppe ja täiendusõppe turundustegevus

Tallinna Ülikooli tasemeõppe, avatud õppe ja täiendusõppe eesmärgid 2020. aastal, mille saavutamist toetati turundus- ja kommunikatsioonitegevustega, olid samad, mis 2019. aastal:

1. suureneb konkurss, vastuvõetud üliõpilaste (sh välisüliõpilaste) ja õppima asunud paremate sisseastumistulemustega üliõpilaste arv vastutusvaldkondade ja eelisturundatavatele (sh ingliskeelsetele) õppekavadele;
2. suureneb avatud õppe rahaline maht;
3. suureneb täienduskoolituste ja teadmuste rahaline maht.

Vastuvõtukampania seisnes 2020. aastal 2019. aasta kampania edasiarenduses: sõnumina läksid käiku “Uus ajastu vajab...” kolm alasõnumit, mis paigutusid kriisisituatsioonis uutele lahendustele orienteeritud inimeste tähelepanufooni. Sõnum “Uus ajastu vajab uutmoodi eestvedajaid” viitab kiiresti arenevale ülikoolile, mis kuulub maailma top 5% parimate hulka. Sõnum “Uus ajastu vajab uutmoodi teerajajaid” kõnetab neid, kes soovivad mõista inimest, tehnoloogiat ja keskkonda tervikuna. Sõnum “Uus ajastu vajab uutmoodi suunajaid” jätkab ülikooli paigutamist haridusinnovatsiooni kandjaks.

Kampania viidi läbi sotsiaalmeedias (Facebook, Instagram, YouTube), Google Display reklaamidena, välimeedias (digiekraanid ja bussiootepaviljonid), reklaamidega eesti ja vene raadiokanalites, sisurundusartiklilena Delfis, Äripäeva raadios (erisaade „Eetris Tallinna Ülikool”), YouTube’is iganädalase klipina ülikooli juutuuberilt, Eesti Õpilasesinduste Liidu sotsiaalmeedia kanalites ja infolistides. Akadeemilised üksused viisid lisaks keskele kampaniale läbi ka üksuse spetsiifilisematest prioriteetidest tulenevaid turundustegevusi, mida toetati keskselt nii rahaliselt kui ka teadmiste ja oskustega.

Lisaks kampaniale ilmus aasta läbi reklaam Google’i võrgustikus ning lisaks Eestile ka kuuel rahvusvahelisel sihtturul: Soome, Venemaa, Türgi, Ukraina, Gruusia ja Läti. Jätkati täiendusõppe aastaringset reklaamikampaniat, samuti viidi kaks korda aastas läbi eraldi kampaniad avatud õppele ja õpilasakadeemiale.

Koroonakriisi saabumiseni jätkati osalemist haridusmessidel, maakondlikel info- ja karjääripäevadel, koolide külastamist, kus viidi läbi ülikooli tutvustavaid infotunde, loenguid ja töötubasid, gruppide vastuvõtmist ülikoolis, et tutvustada linnakut ja õpetatavaid erialasid, ning turundussündmuste korraldamist (näiteks avatud uste päev, tudengivarju nädal). Jätkusid turunduse toetamiseks käivitatud õpilasakadeemia projekt, rahvusvahelised suve- ja talvekool ning tudengisaadikute programm. Kevadise kriisi saabudes viidi sobivad turundustegevused veebi – pakuti virtuaalseid koolikülastusvõimalusi ning erialade tutvustusi.

Ülikool oli esindatud enim kasutatavates haridusportaalides, infot potentsiaalsetele sisseastujatele ja täiendusõppuritele edastati aktiivselt ka sotsiaalmeedia ja uudiskirjade kaudu. Samuti korraldati hulgaliselt sündmusi erialade ja koolituste tutvustamiseks. Lisaks avatud uste päevale jätkati magistriõppe infoõhtutega, mille eesmärk oli tutvustada instituutide kaupa magistriõppe võimalusi. Koroonasituatsiooni tõttu korraldati need 100% virtuaalselt, samal ajal toimusid ka laiale sihtgrupile

suunatud BA ja MA tasemel õppe üldised sisseastumistingimusi tutvustavad infotunnid, et muutunud situatsioonis kandideerijates kindlustunnet tekitada ja võimaldada avatud platvormil vahetu küsimuste-vastuste voor.

Veebi suurim arendus seisnes koolitusmooduli loomises ning täitmises: seni koolituskalendri funktsiooni täitnud TÕIS sai jääda registreerimiskeskonnaks, koolituste turunduslikke väljundeid asuti aga presenteerma selleks eraldi loodud veebilehe formaadil, mis annab lisavõimalusi nii otsingu, sihtrühmade kaudu sorteerimise kui ka seoste loomise kaudu. Samuti saab koolituste puhul kasutajasõbralikult esitada kogu sisulise info koolitajast koolituse mahuni.

3.5.2. Tallinna Ülikooli mainekujundus

Tallinna Ülikooli mainekujunduse ja liikmeskonnaga seotud eesmärgid 2020. aastal, mille saavutamist toetati kommunikatsioonitegevustega, olid järgmised:

1. suureneb ülikooli nähtavus ja maine sihtgruppide seas ning meedias (ennekõike seonduvalt TAL saavutustega);
2. paranenud on rahulolu infoliikumise üksustes ja ülikoolis.

Siseinfo liikumise parendamiseks rakendati siseinfo esitamine rubriigipõhiselt, mis korrastab info esitamist ja info leidmise sihtgruppidele lihtsamaks.

Kevadises koroonasituatsioonis muutus kriisikommunikatsioon üheks olulisimaks aspektiks ülikooli kommunikatsioonis, eriti suurt rolli mängis see sisekommunikatsioonis. Jagati operatiivset infot otsuste kohta nii töötajatele kui tudengitele, nii eesti kui inglise keeles võimalikult väikese viibega. Lisaks kirja teel informeerimisele lisati välisveebi pidevalt uuenev SARS-CoV-2 situatsiooni reegleid täpsustav maandumisleht, mis on kasutusse jäänud kogu viiruse leviku ajaks. Kevadel ja sügisel korraldati töötajatele ja tudengitele informeerimiseks ja avatud küsimuste vooruks virtuaalsed infotunnid.

Vaatamata keerulisele ajale õnnestus läbi viia mitmed üritused, mille toimumine asjaolude tõttu kahtluse alla sattus. Enne ühiskondlike piirangute algust avati piduliku suursündmusega ülikooli linnaku uus Vita hoone, mille kultuuriprogrammi panustasid nii tudengid kui töötajad. Tallinna Ülikooli päev jäi küll piirangute tõttu harjumuspärasel kujul ära ent tunnustustseremoonia viidi läbi õppeaasta avaaktusel väärrika pidulikkusega – samal sündmusel toimus ka rektor Tiit Landi ameti üleandmine rektori kohusetäitjale Priit Reiskale. Paindlikkus kuupäevade osas lubas ülikoolil korraldada kõik planeeritud lõpuaktused (esmakordselt sisehoovis), lisaks toimus lisalõpuaktus augustis ka neile lõpetajatele, kelle õppetöö jätkus ka suveperioodil. Samuti korraldati piiranguid arvesse võttes doktorite promoveerimine.

2020. aasta kevadel algatas Tallinna Ülikool veebipõhise nõuandesarja „Ekspert eetris“, mis on heaks näiteks teadlaskonna kõrgest pühendumusest, nende aktiveerumise võimekusest ja suurepärasest koostööst kommunikatsioonispetsialistidega kriitilisel ajahetkel. Sarja initsiatiiv tuli teadlaskonnalt, turundus- ja kommunikatsioonimeeskond leidis sellele kiirelt võimalikult laia auditooriumiga väljundi ja sobiva platvormi ning tehniline meeskond aitas zoomiseminarist arendada välja professionaalse veebisaate, mis jätkub ka tänasel päeval. Sari jätkus 2020. aasta sügisel, seda laiema, teadust populariseeriva eesmärgiga tõstatada ühiskonnas erinevaid huvitavaid teemasid ja edastada infot teadustulemustest. Tähelepanu on pööratud ekspertidele nende enda valdkonnas, et nad saaksid vestelda ja jagada seda, millega tegelevad ning milliseid tulemusi on erinevad uuringud andnud, seda nii tervise, poliitika, hariduse, kunsti, juriidika vm valdkonnas. Saatesari pälvis ETAg-i riikliku teaduse populariseerija auhinna.

Aasta teises pooles alustati rektori valimiste kommunikatsiooniplaani elluviimisega, mis koosnes nii kirjalikus kui audiovisuaalses formaadis kummagi kandidaadi valmimisplatvormide temaatilist avamist ning selle ülikooli liikmeskonnani viimist, aga ka meediaga suhtlust ning kandidaatide tutvustamist väljaspool ülikooli.

Ülikooli töötajate seas hinnati 2020. aastal TLÜ mainet tööandjana rahuloluküsitluse³⁰ tulemusena keskmise hinnanguga 4,83 (2019. aastal 4,52), kusjuures akadeemiliste töötajate keskmine hinnang oli

³⁰ Töötajate rahulolu mõõdetakse 7-pallisel skaalal.

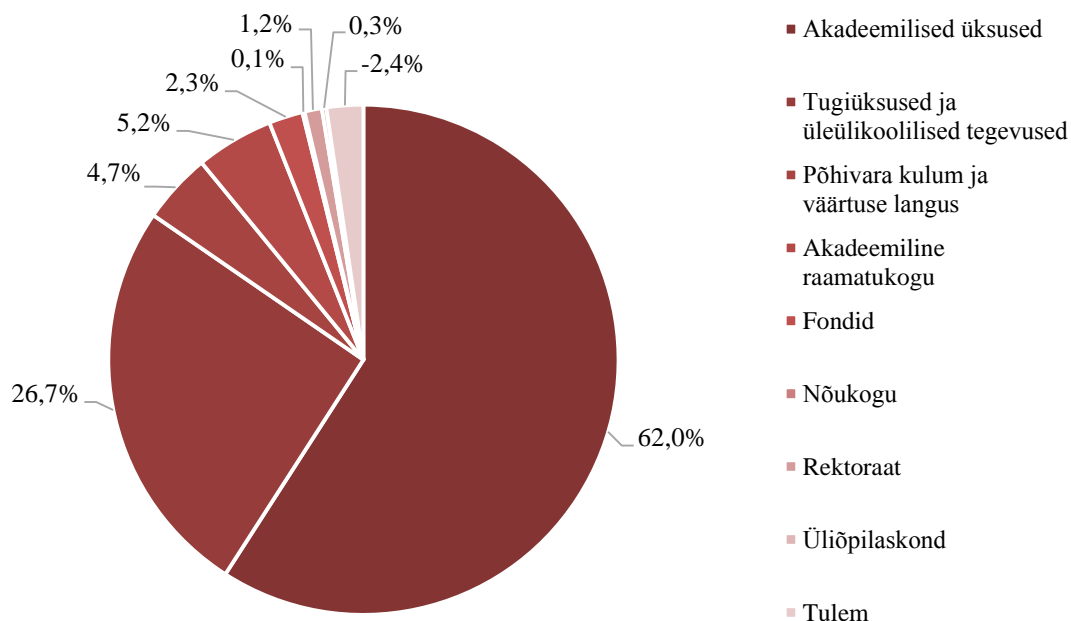
4,76 (2019. aastal 4,3) ja mitteakadeemilistel töötajatel 4,96 (2019. aastal 4,82). Väite „olen uhke, et töötan TLÜ-s” vastuste keskmine üleülikooliliselt oli 5,42 (2019. aastal 5,32 ja 2018. aastal 5,05), akadeemiliste töötajate puhul 5,38 (2019. aastal 5,16 ja 2018. aastal 4,89) ja mitteakadeemiliste töötajate keskmine oli 5,5 (2019. aastal 5,55 ja 2018. aastal 5,25).

3.6. Finantstegevus

2020. aastal oli Tallinna Ülikooli eelarve maht 39,9 miljonit eurot, mis vähenes 2019. aastaga võrreldes 1,97 miljoni euro võrra (4,7%) (tabel 17). 2020. aasta eelarve kogumahust moodustas 62% akadeemiliste üksuste eelarve, kuhu kuuluvad 6 instituuti ja 1 kolledž (joonis 9). Tugiüksuste eelarve moodustas 26,7% eelarvest, mille koosseisus kajastuvad keskseid tugiteenuseid tagavad üksused, tulu teenivad tugiüksused ja üleülikoolilised tegevused. Eelarve kulude koosseisu ei ole arvestatud ülikooli juhtpartnerina vahendatud toetused sihtfinantseerimise tegevuskuludeks 1,37 miljonit eurot. Eelarve jaotuse osakaaludes ei olnud võrreldes 2019. aastaga olulisi muudatusi.

Tabel 17. TLÜ eelarve struktuuri võrdlus aastatel 2019 ja 2020 (tuhandetes eurodes)

	2019 eelarve	2019 eelarve täitmine		2020 eelarve	2020 eelarve täitmine		Võrdlus 2019- 2020
Akadeemilised üksused	24 433	24 197	57,8%	24 923	24 735	62,0%	538
Tugiüksused ja üleülikoolilised tegevused	12 168	11 990	28,6%	12 499	10 667	26,7%	-1 323
Põhivara kulum ja väärtuse langus	2 084	1 883	4,5%	1 840	1 869	4,7%	-14
Akadeemiline raamatukogu	1 523	1 825	4,4%	2 074	2 065	5,2%	240
Fondid	1 587	774	1,8%	1 185	902	2,3%	128
Nõukogu	0	0	0,0%	56	56	0,1%	56
Rektoraat	430	455	1,1%	461	463	1,2%	8
Üliõpilaskond	156	145	0,3%	161	119	0,3%	-26
Tulem	-1 698	608	1,5%	-1912	-973	-2,4%	-1 581
KOKKU	40 683	41 877	100,0%	41 287	39 904	100,0%	-1 973

Joonis 9. TLÜ eelarve struktuuri osakaalud 2020. aastal

Tallinna Ülikooli tulubaasi moodustavad haridus- ja teadusministeeriumi poolt eraldatud tegevustoetuse tulud, tegevustoetuse välised õppetulud, teaduse baasfinantseerimise tulud, muud teadus-, arendus- ja loometegevuse tulud ning muud tulud (tabel 18).

Tabel 18. TLÜ eelarve tulude võrdlus aastatel 2019 ja 2020 (tuhandetes eurodes)

Tuluartikkel	2019 eelarve	2019 eelarve täitmine		2020 eelarve	2020 eelarve täitmine		Võrdlus 2019-2020
Õppetegevus	24 993	25 049	59,8%	24 785	25 096	62,9%	47
Teadus- ja arendustegevus	14 902	15 995	38,2%	15 628	14 188	35,6%	-1 807
Muud tulud	788	833	2,0%	874	620	1,6%	-213
KOKKU	40 683	41 877	100,0%	41 287	39 904	100,0%	-1 973

Vastavalt haridus- ja teadusministeeriumi ja ülikooli vahelisele 2020. aasta rahastamise kokkuleppele oli 2020. aastal eraldatav tegevustoetuse maht 20,62 mln eurot, sh sihtotstarbelised eraldised 1,86 mln eurot. Sihtotstarbelised eraldiste kogumaht vähenes võrreldes 2019. aastaga 0,26 mln euro võrra, sest 2019. aastal ei eraldatud sihtotstarbelist raha eripedagoogide õppeks. Akadeemilistele üksustele ja keskkassasse jaotatav tegevustoetus kasvas 0,44 mln eurot. 2020. aasta tegevustoetuse sihtotstarbelisteks eraldisteks on õpetajakoolituse läbiviimiseks eraldatud vahendid, eraldis ülikooli raamatukogu tegevuseks, doktoranditoetus ning üliõpilaste stipendiumifond. 2020. aasta detsembris sõlmiti haridus- ja teadusministeeriumi ja ülikooli vahel rahastuskokkuleppe lisa summas 0,45 mln eurot, millega lisandusid sihtotstarbelised eraldised regionaalse õppe toetuseks, täiendavate õppekohtade avamiseks eripedagoogikas ja toetuseks kaasava hariduse õppekavale. Ülikool võtab lisandunud eraldised kasutusele ja kajastab tuludena aastatel 2021–2023.

Tegevustoetuse välised õppetulud koosnevad tasemeõppe õpeteenustasudest, täiendkoolituse tuludest, doktoriõppe tulemustasudest ja muudest õppetegevuse tuludest. Tegevustoetuse välise õppetegevuse tulud vähenesid 2020. aastal võrreldes 2019. aastaga 17 tuhat eurot ehk 0,4%.

Teadus-, arendus- ja loometegevuse (edaspidi ka *TAL*) tuludes kajastuvad haridus- ja teadusministeeriumi poolt jaotatav teaduse baasfinantseerimise tulu, kodumaiste (sh riigi poolt

rahastatavad uurimistoetused) ja välismaiste rahastajate poolt sihtfinantseeritav teadus-, arendus- ja loometegevuse tulu ning teadus-, arendus- ja loometegevusega seotud teenuslepingutest saadav tulu.

2020. aasta TAL tulud vähenesid võrreldes 2019. aastaga 1,81 mln eurot ehk 11,3%. Sihtfinantseerimise tulud vähenesid 1,03 mln eurot ja teenuslepingute tulud 0,9 mln. Eelarve tulude koosseisu ei ole arvestatud ülikooli juhtpartnerina vahendatud toetused sihtfinantseerimise tegevuskuludeks 1,37 mln eurot.

Muude tuludena kajastuvad üksuste poolt teenitav rendi- ja üüritulu, Akadeemilise Raamatukogu poolt teenitavad tulud, TLÜ Konverentsikeskuse tulu, Kirjastuse raamatute müük ning tegevustoetuse välised sihtotstarbelised eraldised, milleks on õppetootused ja õppelaenude katmise eraldis. Muud tulud on 2020. aastal võrreldes 2019. aastaga vähenenud 0,21 mln euro võrra ehk 25,5%, sh üüri- ja renditulud 0,14 mln euro võrra ehk 30,5 %.

Tabel 19. TLÜ raamatupidamise kulude võrdluse aastatel 2019 ja 2020 (tuhandetes eurodes)

Kuluartikkel	2019		2020		Võrdlus 2019-2020
Antud toetused	4 090	9,8%	4 673	11,1%	583
Majandamiskulud	7 575	18,1%	5 808	13,7%	-1 767
Tööjõu kulud	26 677	63,6%	28 910	68,4%	2 233
Põhivara kulum ja väärtuse langus	1 883	4,5%	1 869	4,4%	-14
Muud tegevuskulud	1 663	4,0%	936	2,2%	-727
Finantstulud ja -kulud	36	0,1%	52	0,1%	16
KOKKU	41 924	100,0%	42 248	100,0%	324

2020. aasta kulude maht kasvas võrreldes 2019. aastaga 0,32 mln eurot ehk 0,8% (tabel 19). Oluline kasv 2,23 mln eurot on tööjõukulude real. Samal ajal vähenesid majandamiskulud 1,77 mln eurot (sh lähetuskulud 0,72 mln) ja muud kulud, mis on peamiselt majandamiskuludega seotud käibemaksukulud 0,73 mln eurot.

Tabel 20. Olulisemad finantsnäitajad aastatel 2018–2020 (tuhandetes eurodes)

Finantsnäitajad	2018	2019	2020	Võrdlus 2018-2020
Tegevustulud	40 625	42 533	41 274	1,6%
Tegevuskulud	38 415	40 005	40 326	5,0%
Põhivara kulum	2 457	1 883	1 869	-23,9%
Tegevuskulud kokku	40 872	41 888	42 195	3,2%
Aruandeaasta tulem	-248	608	-973	292,3%
Bilansimaht	53 122	58 779	61 171	15,2%
Käibevarad	8 157	10 006	13 258	62,5%
Põhivarad	44 965	48 773	47 913	6,6%
Lühiajalised kohustised	8 613	9 824	17 933	108,2%
Pikaajalised kohustised	4 417	8 256	3 511	-20,5%
Käibekapital	-456	182	325 ³¹	78,6%
Laenukohustised	4 834	8 133	7 969	64,9%
Netovara	40 091	40 699	39 727	-0,9%

³¹ Tingimuslike kohustisteta on bilansiline väärtus -4 675

Krediidilimiidiga kaetud käibekapital (vt lisa 10) on positiivne (tabel 20). Võrreldes 2019. aastaga on ülikooli käibevarade maht kasvanud 3,25 mln euro võrra ning maksevõime üldine tase mõõdukalt paranenud (tabelid 20 ja 21).

Tabel 21. Olulisemad suhtarvud aastatel 2018–2020

Suhtarvud	2018	2019	2020
Tegevuskulud/ Tegevustulud	100,6%	98,6%	102,2%
Laenu/ Tegevustulud	11,9%	19,1%	19,3%
Põhivarad/Bilansimaht	84,6%	83,0%	78,3%
Käibevara/Lühiajalised kohustised	94,7%	101,9%	102,5% ³²
Netovara/Bilansimaht	75,5%	69,2%	64,9%
Laenu/Bilansimaht	9,1%	13,8%	13,0%

3.7. Väliskeskonna mõju juhtimisele, liikmeskonnale ja finantsidele

Ülikooli üks tasustamisepõhimõtte on arvestada võimalustest lähtudes ametikoha palgataset palgaturul. Palgaturust ülevaate saamiseks vahetab ülikool palgaandmeid teiste Eesti avalik-õiguslike ülikoolidega (võrdlusandmed akadeemiliste ametikohtade tasustamise kohta) ning osaleb Fontese palgauuringus (mitteakadeemiliste ametikohtade palgataseme võrdlus palgaturuga Tallinnas ja Harjumaal).

Akadeemiliste töötajate tasustamist analüüsiti 2019. aasta andmete põhjal. Ülikoolide keskmised palgad olid jätkuvalt tõusuteel, keskmine tõus 8,6% (2018. aastal tõus 5,5%). Keskmine kogupalk tõusis kõikidel ametikohtadel ja oli 2181 eurot (2017. aastal 2008 eurot). Kõige enam tõusis keskmine kogupalk nooreteaduritel (13%) ja professoritel (12%). Kõige vähem tõusis keskmine kogupalk ülikoolide lõikes õpetaja ametikohal (7%). TLÜ akadeemiliste töötajate keskmine kogupalk tõusis 8,5% ja oli 2127 eurot (2018. aastal 1960 eurot). Akadeemiliste ametikohtade tasustamisel oli enamikul ametikohtadel palgaliidriks TalTech. TÜ oli palgaliider juhtivateadurite hulgas ja TLÜ õpetaja ametikoha tasustamisel. Kõige enam jäi TLÜ ülikoolide keskmisest maha nooreteadurite tasustamisel (6%).

Mitteakadeemiliste ametikohtade tasustamist analüüsiti 2020. aasta kevadel kogutud andmete alusel. Fontese palgauuringu põhjal oli ülikooli mitteakadeemiliste ametikohtade tasustamine tervikuna palgaturu keskmisest endiselt madalam ning trendid ülikooli tööde tasustamisel võrreldes palgaturuga varasemate aastatega ei muutunud. Jätkus trend, et ülikooli põhipalgad olid suhteliselt konkurentsivõimelisemad madalama keerukusega ametikohtade osas ning palgaturul makstavale töötasule jäi rohkem alla suurema keerukusega töödel.

Tegevuskeskkonna üldistest arengutest ja eeldatavast finantsmajanduslikust mõjust saab hea ettevaate riigi eelarvestrateegiast 2022–2025³³. Riigi eelarvestrateegia ja stabiilsusprogrammi eesmärk on väljendada valitsuse poliitikat stabiilsuse ja kasvu paktist (Stability and Growth Pact, SGP) tulenevate nõuete täitmisel. Riigi eelarvestrateegia on valitsuse keskne strateegiline dokument, mis seob omavahel riigi vajadused ja prioriteedid ning rahalised võimalused ehk fiskaalraamistiku. Eelarvestrateegias esitatakse järgmise nelja aasta riigi eelarvepoliitika põhisuunad, majandusarengu prognoos, Vabariigi Valitsuse prioriteedid, tulemusvaldkondade olukorra analüüs, eesmärgid koos mõõdikutega ning peamised poliitikamuudatused ja valitsemisalade rahastamiskava.

Eelarvestrateegia kirjeldab detailselt Vabariigi Valitsuse prioriteete ja toob välja järgmise nelja aasta prioriteetide täitmiseks elluviidavad olulisemad arendustegevused. Samuti kirjeldatakse tulemusvaldkondade kaupa järgmise nelja aasta olulisi tegevusi eesmärkide täitmiseks ning esitatakse indikaatorid ja nende sihttasemed algtasemest järgmise nelja aastani.

Tulemusvaldkonna „Tark ja tegus rahvas“ eesmärk: Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja

³² Tingimuslike kohustisteta on suhtarvu väärtus 73,9%

³³ https://www.rahandusministeerium.ee/system/files_force/document_files/riigi_eelarvestrateegia_2022-2025_ja_stabiilsusprogramm_2021_1.pdf?download=1

üleilmset säästvat arengut. Noore avarad arenguvõimalused, turvatunne ja kindel tugi loovad Eestit, mida noor tahab edasi kanda.

Haridus- ja noorteprogrammi eesmärk: Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut. Noore avarad arenguvõimalused, turvatunne ja kindel tugi loovad Eestit, mida noor tahab edasi viia.

Olulised tegevused 2022-2025 eesmärkide täitmiseks:

- Edendatakse praktikasüsteemi kutse- ja kõrghariduses. Toetatakse praktika süsteemse korralduse juurutamist kutse- ja kõrgkoolides, arendatakse töökohapõhist õpet.
- Analüüsitakse kõrghariduse rahastamise põhimõtteid ning töötatakse välja ettepanekud kõrgharidusõppesse eraraha suuremaks kaasamiseks.
- Doktorioõppe efektiivsuse tõstmiseks valmistatakse ette doktorioõppe reform doktorantidest nooremteadurite kujundamiseks, seni jätkatakse doktoranditoetuste maksmist
- Pööratakse tähelepanu tootmise, tehnika ja tehnoloogia valdkondades kõrgharidusõppe mahu ja kvaliteedi kasvatamisele ning tööturule vastavuse suurendamisele.
- Jätkatakse tegevusi kõrg- ja kutsehariduses mikro kvalifikatsioonide väljatöötamiseks.
- Koostöös kõrgkoolidega töötatakse välja ja rakendatakse kõrghariduse keele- ja rahvusvahelistumise põhimõtted, mis tagavad eesti keele toimimise kõrgharidus- ja teaduskeelena.

Teadus- ja arendustegevuse ja ettevõtluse tulemusvaldkonna eesmärk: Eesti teadus, arendustegevus, innovatsioon ja ettevõtlus suurendavad koostoimes Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele.

Teadussüsteemi programmi eesmärk: Eesti teadus on kõrgetasemeline, mõjus ja mitmekesine.

Olulised tegevused 2022–2025 eesmärkide täitmiseks:

- Tagatakse teadus- ja arendustegevuse rahastamine vähemalt 1% SKP-st mahus, hoides uurimistoetuste ja baasfinantseerimise suhet 50:50. Piisav baasfinantseerimise maht on eelduseks TA-asutuste jätkusuutlikuks toimimiseks, paindliku ja akadeemilise töö mitmekesisust arvestava, mitmekülgset arengut ja suuremat stabiilsust pakkuva akadeemilise karjäärimudeli kujundamiseks ja elluviimiseks, asutuse teadustööks vajaliku taristu tagamiseks ning tihedamaks koostööks ettevõtete ja teadusasutuste vahel. Alates 2023. aastast on kavandatud üleminek baasfinantseerimiselt TA-asutuste tegevustoetusele sarnaselt kõrghariduse tegevustoetusega. 80% tegevustoetusest moodustab eelneval rahastamise mahul põhinev baasosa ning 20% tulemusosa, mille eraldamise kriteeriumide hulgas on lisaks teadus- ja arendustegevuse tulemustele ka TA-asutuste panustamine ühiskonna ja majanduse arengusse. Asutustega räägitakse sarnaselt kõrghariduse tulemusrahastamise protsessiga läbi, millistele tulemustele ja arengutele peaksid asutused eelkõige keskenduma.
- Noorteadlaste järelkasvu kindlustamiseks jätkatakse doktorioõppe atraktiivsuse kasvatamise toetamist ja doktorioõppe reformi elluviimist (doktorantide liikumist nooremteaduri positsioonile). Doktorikraadiga inimeste arvu kasv, eriti väljaspool ülikoole, on vajalik eeltingimus Eesti majanduskasvu hoogustamiseks ning kõrgema lisandväärtuse suunas liikumiseks. Doktorioõppe reformi tulemusena määratletakse doktorandi selgem positsioon teadlaskarjääris, sh tagatakse ülikoolides või TA-asutustes doktorantidele nooremteaduri lepinguline ametikoht. Kasvab doktorioõppe tulemuslikkus, õpe on paremini seotud ühiskonna vajadustega ning soodustatakse doktorioõppe läbiviimist koostöös ettevõtluse ning positiivselt evalveeritud teadusasutustega.
- Tipptasemel uurimisrühmade interdistsiplinaarse koostöö toetamiseks jätkatakse teaduse tippkeskuste tegevuse toetamist. Teaduse tippkeskustel on Eesti teaduses oluline roll, kuna need koondavad mitme teadusasutuse uurimisrühmi, soodustavad koostööd nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt, toetavad noorte teadlaste järelkasvu ning aitavad teadustulemusi populariseerida.
- Jätkatakse riikliku tähtsusega teadustaristu arendamist ja taristu teenuste kättesaadavuse tagamist nii ettevõtetele kui avaliku sektori asutustele, sh rakenduskõrgkoolidele.
- Jätkatakse teaduse rahvusvahelistumise tegevuste toetamist. Rahvusvahelises teaduskoostöös osalemise mõju suurendamiseks ja potentsiaali realiseerimiseks jätkatakse tegutsemist tõhusama strateegilise osaluskava kujundamise suunal, sh kolmandate riikidega tehtava teaduskoostööga

seoses. Kujundatakse Eesti eelistused EL partnerlustes, missioonides ja rahvusvahelistes teadustaristutes osalemiseks ning toetatakse nendes osalemist.

- Koostöös teadusasutuste ja teadlasorganisatsioonidega kujundatakse teaduseetika korralduse ja järelevalve süsteem ning viiakse see ellu.

3.8. Rektoraadi hinnang liikmeskonnale ja finantsidele

Rakendunud uus juhtimismudel on loonud võimalused laiemaks kaasamiseks. Rektoraat hindab kõrgelt ülikooli liikmete panust eriolukorrast tulenevate pingutuste tegemisel ning rõõmustab, et keerulisele aastale vaatamata oleme hästi hakkama saanud. Hea on tõdeda, et Tallinna Ülikool on jätkuvalt hinnatud tööandja. Ülikooli edukast tegutsemisest ja tulemuslikkusest annavad tunnistust kasvavad strateegiliste võtmenäitajate trendid ja hea positsioon rahvusvahelistes edetabelites.

Tallinna Ülikooli finantsmajanduslik positsioon on hea ja väljavaade stabiilne. Järgmiste aastate väljakutsed on seotud:

- SARS-CoV-2 viirusepuhangust ja eriolukorrast tingitud mõjude ületamisega;
- palgafondi osakaalu edasise kasvu modereerimisega;
- TAL-projektide tegevusmahu volatiilsuse vähendamisega.

Investeeringute põhifookuses on ülikooli infosüsteemid ja nende koostoime. Samuti tuleb jätkuvalt teha kapitalipaigutusi ülikooli eesmärgi täitmiseks vajalikku infrastruktuuri.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss

(eurodes)	Lisa	31.12.2020	31.12.2019
VARAD			
Käibevarad			
Raha	2	9 120 601	6 199 943
Nõuded ja ettemaksud	3	4 068 726	3 744 525
Varud	4	69 062	61 677
Käibevarad kokku		13 258 389	10 006 145
Põhivarad			
Kinnisvarainvesteeringud	5	2 035 823	2 035 823
Materiaalsed põhivarad	6	45 218 191	46 159 683
Immateriaalsed põhivarad	7	658 979	577 652
Põhivarad kokku		47 912 993	48 773 158
VARAD KOKKU		61 171 382	58 779 303
KOHUSTISED JA NETOVARAD			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	8	4 481 820	163 636
Võlad ja ettemaksud	9	13 451 484	9 660 457
Lühiajalised kohustised kokku		17 933 304	9 824 093
Pikaajalised kohustised			
Pikaajalised laenukohustised	8	3 487 217	7 969 037
Võlad hankijatele		0	264 918
Muud pikaajalised võlad		24 230	21 764
Pikaajalised kohustised kokku		3 511 447	8 255 719
Kohustised kokku		21 444 750	18 079 812
Netovara			
Eelmiste perioodide tulem		40 699 491	40 091 175
Aruandeaasta tulem		-972 859	608 316
NETOVARA KOKKU		39 726 631	40 699 491
KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU		61 171 382	58 779 303

Tulemiaruanne

(eurodes)		2020	2019
Tegevustulud			
Tulud majandustegevusest	11	5 579 999	7 029 690
Tegevustoetused	12	25 033 548	25 285 385
Tegevuskulude sihtfinantseerimine	13	10 377 320	9 704 389
Põhivarade sihtfinantseerimine	13	227 923	424 297
Muud tulud	14	55 331	89 002
Tegevustulud kokku		41 274 122	42 532 762
Tegevuskulud			
Antud toetused	15	4 673 020	4 090 399
Majandamiskulud	16	5 807 697	7 574 841
Tööjõu kulud	17	28 909 527	26 677 143
Põhivara kulum ja väärtuse langus	6, 7	1 868 694	1 882 529
Muud tegevuskulud	18	936 153	1 663 448
Tegevuskulud kokku		42 195 091	41 888 360
Aruandeperioodi tegevustulem		-920 968	644 402
Pikaajalised kohustised			
Intressitulud		5 234	562
Intressikulud		-57 126	-36 648
Finantstulud ja -kulud kokku		-51 891	-36 086
Aruandeaasta tulem		-972 859	608 316

Rahavoogude aruanne

(eurodes)	Lisa	2020	2019
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		-920 968	644 402
Korrigeerimised			
Põhivaradede kulum ja väärtuse langus	6, 7	1 868 694	1 882 529
Käibemaksukulu põhivarade soetuseks		55 743	93 263
Saadud sihtfinantseerimine põhivarade soetuseks	13	-227 923	-424 297
Korrigeeritud tegevustulem		775 545	2 195 897
Muutus nõuetes ostjate vastu	3	171 808	-245 556
Muutus tegevuskulude sihtfinantseerimise nõuetes		160 200	430 419
Muutus muudes nõuetes		-22 757	3 400
Muutus maksude ettemaksetes ja tagasinõuetes	3	57 707	-67 029
Muutus ettemakstud toetustes	3	-732 073	-316 068
Muutus muudes ettemaksetes		11 631	-11 233
Muutus varudes	4	-7 386	5 433
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus kokku		-360 870	-204 034
Muutus võlgades hankijatele	9	-306 788	-44 652
Muutus võlgades töövõtjatele	9	365 478	45 833
Muutus maksu-, lõivu- ja trahvikohustistes	9	141 810	44 511
Muutus tegevuskulude sihtfinantseerimise kohustistes	9	-135 414	-410 866
Muutus muudes kohustistes		120 488	-14 813
Muutus saadud sihtfinantseerimise ettemaksetes	9	3 634 677	1 867 464
Muutus muudes saadud ettemaksetes	9	-29 224	50 543
Muutus pikaajalistes kohustistes		-262 452	0
Põhitegevusega seotud kohustiste netomuutus		3 528 575	1 538 020
Rahavood põhitegevusest kokku		3 943 250	3 533 283
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivaradade soetamisel		-1 063 792	-5 571 828
Laekunud sihtfinantseerimine põhivarade soetuseks		257 207	427 811
Laekunud intressid ja muu finantstulu		4 754	359
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-801 831	-5 143 658
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud		0	3 790 164
Tagasi makstud laenud	8	-163 636	-491 051
Makstud intressid		-57 126	-36 649
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-220 762	3 262 464
Rahavood kokku		2 920 658	1 652 088
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses		6 199 943	4 547 854
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus		9 120 601	6 199 943
Raha ja selle ekvivalentide muutus		2 920 658	1 652 088

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)	
Eelmiste perioodide tulem seisuga 31.12.2018	40 091 175
2019 aasta tulem	608 316
Eelmiste perioodide tulem seisuga 31.12.2019	40 699 491
2020 aasta tulem	-972 859
Eelmiste perioodide tulem seisuga 31.12.2020	39 726 632

Raamatupidamise aastaaruande lisad

LISA 1. Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Tallinna Ülikooli (edaspidi ülikool) 2020. aasta raamatupidamise aastaaruanne (edaspidi aruanne) on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standarditega, mis on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täiendab avaliku sektori finantsarvestuse ja - aruandluse juhend (edaspidi üldeeskiri). Aruande koostamisel on lähtutud ülikooli tegevuse jätkuvuse põhimõttest. Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2020 ja lõppes 31. detsembril 2020. Aruande arvnäitajad on esitatud eurodes. Vastavalt raamatupidamise seadusele § 29 lõikele 4 ei ole ülikool koostanud konsolideeritud aruannet, kuna ülikooli konsolideeritavate üksuste bilansimaht ja müügitulu ei ületa 5% ülikooli kui konsolideeriva üksuse bilansimahust ja müügitulust.

Raha ja raha lähendid

Raha ja raha lähenditena käsitletakse aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääki. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustistena.

Varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustise eeldatav valdamine arvestatuna aruandekuupäevast kestab kuni üks aasta või kauem.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh laenuõuded, deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu kajastatakse lühiajalisi nõudeid bilansis tõenäoliselt laekuv summas. Pikaajaliste finantsvarade korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse finantsvarad algselt arvele saadaoleva tasu õiglasel väärtusel, arvestades järgmistel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil.

Laekumata nõudeid hinnatakse ligikaudse meetodi abil. Ligikaudse hindamise korral hinnatakse nõuded, mille maksetähtaeg on ületatud 90–180 päeva võrra, alla 50% ulatuses ja nõuded, mille maksetähtaeg on ületatud üle 180 päeva, alla 100% ulatuses. Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuet kajastatakse kuni laekumiseni või lootusetuks tunnistamiseni ja bilansist mahakandmiseni ostjatelt laekumata nõuete registris.

Kui selgub, et nõude laekumine on ebareaalne, tunnistatakse nõue lootusetuks ja kantakse bilansist välja. Nõue loetakse lootusetuks, kui ülikoolil puuduvad igasugused võimalused nõude kogumiseks (võlgnik on likvideeritud või pankrotis ning pankrotipesas olevatest varadest ei piisa nõude tasumiseks jms) või kui selle tagasinõudmiseks tehtavad kulutused ületavad hinnanguliselt laekumisest saada olevat tulu.

Kui ebatõenäoliseks arvatud nõue hiljem siiski laekub, kajastatakse see varem kajastatud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä periodis, kui see laekus.

Varud

Varud on varad, mida hoitakse müügiks tavapärase majandustegevuse käigus, mida parajasti toodetakse müügiks tavapärase majandustegevuse käigus, või materjalid või tarvikud, mida tarbitakse tootmisprotsessis või teenuste osutamisel. Varude mõiste hõlmab lisaks müügiks ostetud kaupadele, materjalidele ning lõpetamata ja valmistoodangule ka selliseid objekte nagu edasimüügiks hoitavad

seadmed, kinnisvara ja teenuse osutamisega otseselt seotud kapitaliseeritud kulud, mille puhul ei ole veel võimalik kajastada tulu valmidusastme meetodil. Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumus, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude soetusmaksumusse ei arvestata laenukasutuse kulusid ja üldeeskirjast tuleneva erinõudena kajastatakse varude soetamisel lisandunud mittetagastatavad maksud ja lõivud kuludes.

Kaupade kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud on hinnatud bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus.

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle on ülikoolil kontroll. Tütarettevõtet loetakse ematettevõtte kontrolli all olevaks, kui ematettevõttel on kas otseselt või kaudselt üle 50% tütar-ettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on ta muul moel võimeline kontrollima tütar-ettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtte definitsioonile vastavad ka mitteäriühingud (sihtasutused ja mittetulundusühingud). Kontrolli ja olulise mõju määramisel mitteäriühingutes arvestatakse asjaolu, kas ematettevõttele lähevad üle mitteäriühingu varad selle likvideerimisel. Kui ematettevõttel on sihtasutuses või mittetulundusühingus valitsev mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na.

Tütarettevõtte võetakse algselt arvele tema soetusmaksumus, mida hiljem korrigeeritakse väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Informatsioon tütar-ettevõtete kohta on esitatud lisa 21.

Sidusettevõtted

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle on ülikoolil või tema tütar-ettevõttel oluline mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulisemõju olemasolu juhul, kui ülikoolil või tema tütar-ettevõttel on ettevõttes 20–50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest.

Kui ülikoolil või tema tütar-ettevõttel on sihtasutustes või mittetulundusühingutes oluline mõju (üldjuhul 20–50% hääleõigusest), osalust ega finantsinvesteeringut bilansis ei kajastata. Sissemaksed osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuste kuluna.

Sidusettevõtte võetakse algselt arvele tema soetusmaksumus, mida hiljem korrigeeritakse väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Informatsioon sidusettevõtete kohta on esitatud lisa 21.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuteks loetakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad või hoonet või osa hoonest), mida ülikool rendib välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoiab turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Hooneid ja ruume, mida kasutab avaliku sektori üksus, kajastatakse kui materiaalsel põhivara.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumus, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid kulutusi (s.o notaritasud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud). Kinnisvarainvesteeringute soetusmaksumus ei arvestata laenukasutuse kulusid ning üldeeskirjast tuleneva erinõudena kajastatakse soetamisel lisandunud mittetagastatavad maksud ja lõivud kuludes. Vastavalt üldeeskirjale kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid arvele võtmise järel soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Juhul kui kinnisvarainvesteeringu objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinev

kasulik eluiga, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning neile määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsioonimäärad.

Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse kinnisvarainvesteeringu soetusmaksumusele juhul, kui on tõenäoline, et ülikool saab seoses kulutustega tulevikus majanduslikku kasu ning kulutuste soetusmaksumust on võimalik usaldusväärsetmõõta. Kinnisvarainvesteeringu muud hilisemad hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Juhul kui kinnisvarainvesteeringu objektil vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele juhul, kui see vastab kinnisvarainvesteeringu mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumidele ning asendatava komponendi jääkmaksumus kantakse bilansist maha.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine bilansis lõpetatakse objekti võõrandamise või kasutusest eemaldamise korral, kui varast ei teki eeldatavasti tulevast majanduslikku kasu. Kinnisvarainvesteeringu kajastamise lõpetamisest tekkinud tulem kajastatakse lõpetamise perioodi tulemiaruanDES kirjel „Muud tulud” või „Muud kulud”.

Kui kinnisvaraobjekti kasutamise eesmärk muutub, klassifitseeritakse vara bilansis ümber. Alates muutuse toimumise kuupäevast rakendatakse objekti suhtes selle varade rühma arvestuspõhimõtteid, kuhu objekt on üle kantud.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalsete põhivaradena kajastatakse varad, mida ülikool kasutab põhikirjaliste ülesannete täitmisel või teenuste osutamisel või halduseesmärkidel ning mida ta kavatseb kasutada pikema perioodi jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus on alates 5000eurost.

Olenemata soetusmaksumuse suuruselt võetakse arvele maa, raamatukogu raamatud ja teavikud. Olenemata soetusmaksumusest on lubatud võtta arvele kunsti-, ajaloo ja teadusväärtusega asjad, mille väärtus aja jooksul ei vähene.

Põhivarad võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Tulenevalt üldeeskirjast ei kapitaliseerita põhivarade soetusmaksumusse käibemaksu, muid makse ja lõive. Edaspidi kajastatakse materiaalsed põhivarad bilansis nendesoetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Parendustega seotud kulutused lisatakse põhivarade soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad põhivarade mõistele ja varade bilansis kajastamise kriteeriumitele ning kulutuse maksumus on vähemalt üldeeskirja põhivarade kapitaliseerimise alampiirina sätestatud summa. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse tulemiaruanDES perioodilise kuluna.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinev kasulik eluiga, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsioonimäärad.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit.

Amortisatsiooni arvestust alustatakse vara kasutusele võtmise kuust. Seda tehakse kuni täieliku amortiseerumiseni, võõrandamiseni või vara lõpliku kasutusest eemaldamiseni. Lõpetamata ehituse objekte ei amortiseerita. Amortisatsiooninormid ja lõppväärtused vaadatakse üle iga majandusaasta lõpul. Muutunud hinnangud kajastatakse majandusaastas ja edasiulatuvalt.

Amortisatsioonimäärade eesmärk on tagada amortisatsiooni arvestuse vastavus põhivara tööea ja kasutamisega.

Materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse järgmisi amortisatsioonimäärasid:

<u>Põhivara grupp</u>	<u>Amortisatsiooni määr %</u>
Hooned	1,5–5
Rajatised	2,5-10
Masinad ja seadmed	10-20
Inventar	10-50
Arvutustehnika	33-50
Immateriaalne põhivara	5-50

Raamatukogu raamatuid ja teavikuid, maad ning kunsti-, ajaloo ja teadusväärtusega asju, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Kui ilmneb, et vara tegelik kasulik tööiga on oluliselt erinev esialgu hinnatust, muudetakse amortisatsiooniperioodi. Selleks hinnatakse vara järelejäanud kasulikkude eluiga vähemalt aastainventuuri ajal.

Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi § 42 lõike 2 kohaselt teeb ettepaneku amortisatsiooninormi kehtestamiseks vara tunde spetsialist, lähtudes eeldatavast vara kasulikkudest elueast.

Tallinna Ülikooli Tallinnas asuvate hoonete (edaspidi hooned) seisukord on väga hea. Näiteks on Tallinna Ülikooli linnaku kõige vanem hoone aadressiga Narva mnt 25 ehitatud 1938.aastal ja see on muinsuskaitse all. Maja on hästi säilinud 1930-ndate lõpule iseloomuliku arhitektuuriga hoone, mille arhitektid on Alar Kotli ja Erika Nõva. Alates 01.01.2019 on hoonete kasulik eluiga senise 50 aasta asemel 66 aastat. Sellest tulenev amortisatsiooninorm on hoonetel 1,515151% aastas.

Raamatukogu kogud

Üldeeskirja § 41 lõike 2 punkt 2 sätestab, et olenemata soetusmaksumuselt on lubatud erandina võtta põhivarana arvele teavikud nendes avalikes raamatukogudes, kus teavikute hoidmine ja väljalaenutamine avalikkusele on põhitegevuseks. Raamatukogu kogudesse soetatavad teavikud võetakse põhivarana arvele summaliselt. Arvestust ühikute, nimetuste ja maksumuse kohta peetakse raamatukogu infosüsteemis ESTER. Teavikud, mille väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, arvestatakse ESTER-i infosüsteemis koguseliselt (nullväärtuses). Teavikud kantakse raamatukogu kogudest kulusse täies mahus, kui need eemaldatakse kasutusest või selgub nende kaotsimine. Bilansis kajastatud raamatukogu kogude väärtust ei amortiseerita.

Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalsed põhivarad on füüsilise substantsita, teistest varadest eristatavad mittemonetaarsed varad, mida kasutatakse pikema ajavahemiku jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus ületab põhivarana arvele võtmise piirmäära. Immateriaalseid varaobjekte (tarkvara, kasutusõigused, muud immateriaalsed varad) kajastatakse bilansis siis, kui varad on ülikooli kontrolli all, on tõenäoline, et nende kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku tulu, varade soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav ning varad ei tulene ülikooli sees tehtud kulutustest uurimis- ja arendustegevusele. Uurimis- ja arendusväljaminekud on kajastatud tekkimisel kuluna. Immateriaalsed põhivarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest.

Pärast arvele võtmist kajastatakse immateriaalsed varad soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Kõikidel immateriaalsetel varadel eeldatakse olevat piiratud kasulik eluiga. Immateriaalseid varasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes varade eeldatavast kasulikkudest elueast. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikkudest tööeest. Kui immateriaalse vara kasulikkude eluiga ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, eeldatakse, et kasulik eluiga on kuni kümme aastat. Igal aruandekuupäeval hinnatakse varade amortisatsiooniperioodide ja -meetodi põhjendatust.

Immateriaalsete põhivarade amortisatsiooni arvestamisel kasutati 2020. aastal ülikoolis järgmisi amortisatsioonimäärasid: 5–50%.

Varade väärtuse langus

Ülikool kui avaliku sektori üksus, kes rakendab üldeeskirja, ei tee kaetava väärtuse teste ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui varade väärtus ei ole langenud rikkemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu. Muudeljuhtudel hinnatakse igal aruandekuupäeval piiramata kasutuseaga materiaalsed põhivarad ja amortiseeritavate varade puhul varade väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude olemasolu. Selliste asjaolude olemasolu korral hinnatakse varade kaetavat väärtust ja võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kulu kajastatakse summas, mille võrra varade bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Varade kaetav väärtus on varade õiglase väärtus, millest on lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Varade väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et varade kaetav väärtus on vahepeal tõusnud. Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et varade või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse varade bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta tulemiaruanDES põhivarade allahindluse kulude vähendamisena.

Finantskohustised

Finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised), v.a negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustise eest saadud tasu õiglase väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtustega, mistõttu on kõiki finantskohustisi bilansis kajastatud maksmisele kuuluvas summas.

Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna tulemiaruanDE real „Finantstulud ja -kulud”. Finantskohustise kajastamine bilansis lõpetatakse, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Rendid

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ja rentniku poolt kuluna.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu põhivaraga. Kasutusrendimaksed kajastatakse tuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Ülikool kui rentnik –kasutusrendi puhul kajastatakse varade rendimakseid tulemiaruanDES perioodikuluna tekkepõhiselt rendiperioodi jooksul.

Ülikool kui rendileandja –kasutusrendi tingimustel väljarenditud varad kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muudele ülikooli bilansis kajastatavale varadele. Väljarenditavaid varasid amortiseeritakse lähtudes ülikoolis sama tüüpi varade puhul rakendatavatest amortiseerimis põhimõtetest. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksullineaarselt tuluna.

Maksude arvestus

Ülikool kasutab sisendkäibemaksu mahaarvamisel otsearvestuse ja proportsionaalse mahaarvamise segameetodit. Maksustatava käibe ja kogu käibe suhe määratakse eelmise kalendriaasta käibe põhjal. Proportsiooni korrigeeritakse kalendriaasta lõpul, lähtudes selle kalendriaasta maksustatava käibe ja kogu käibe suhtest. Ainult maksustatava käibe ja ainult maksuvaba käibega tegevuste puhul kasutatakse käibemaksu otsearvestuse meetodit.

Tulude arvestus

Tulude arvestamisel on lähtutud tekkepõhisuse printsiibist.

Tuluna kajastatakse tavapärase majandustegevuse käigus kaupade müügi ja teenuste osutamise eest saadud või saadaoleva tasu õiglast väärtust, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi.

Koolitusteenuse osutamise tuluna kajastatakse tulud õppeteenustasudest, mis laekuvad ülikooli päevases ja avatud ülikooli õppes õppivatele üliõpilastelt, täiendusõppe programmides osalejatelt jms. Tulu kajastatakse sellel perioodil, millal teenus osutati.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel või juhul, kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Tulu pikema perioodi jooksul osutatavate teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest aruandekuupäeval eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (s.o tehinguga seotud tulusid ja kulusid) on võimalik usaldusväärselt prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Kui teenuse osutamist hõlmava tehingu või projekti lõpptulemust ei ole võimalik usaldusväärselt prognoosida, kuid on tõenäoline, et ülikool suudab katta vähemalt teenusega seotud kulud, on tulu kajastatud ainult tegelike lepingu täitmise seotud kulude ulatuses.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Intressitulu kajastatakse siis, kui selle laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades varade sisemist intressimäära.

Kulude arvestus

Kulud kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivarade soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh käibemaks, kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruaande kirjel „Muud tegevuskulud”.

Toetused

Toetustena kajastatakse saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning antud vahendeid (antud, vahendatud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid. Toetuste kajastamisel lähtutakse üldeeskirjas esitatud põhimõtetest.

Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- sihtfinantseerimine –teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ja raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
- tegevustoetused –antud ja saadud tegevustoetuse tüüpi toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Sihtfinantseerimise liigid on:

- kodumaine sihtfinantseerimine;
- välismaine sihtfinantseerimine.

Sihtfinantseerimist kajastatakse bilansis esimest korda raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvele võtmise kuupäeval.

Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tegevuskulude ja põhivarade sihtfinantseerimist. Põhivara sihtfinantseerimise põhitingimuseks on, et ülikool toetuse saajana peab ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivara. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivarade soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk. Tegevustoetus kajastatakse tuluna raha laekumisel.

Kui toetuse andja või vahendaja annab toetust kulude lihtsustatud hüvitamisviiside alusel (standardiseeritud ühikuhinnad, kindlasummalised maksed, ühtse määra alusel hüvitatavad kaudsed kulud), ilma nende kohta kuludokumente nõudmata, kajastatakse sihtfinantseerimise tulu aruande perioodil.

Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tulemiaruanDES kajastamisel sihtfinantseerimist ja selle vahendamist. Sihtfinantseerimist nimetatakse vahendamiseks, kui see saadi edasifinantseerimiseks, mitte oma tegevuskulude katteks või varade soetuseks. Vahendamise korral võrdub vahendamiseks saadud toetuste tulu edasiantud toetuste kuluga.

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasest väärtuses. Teiselt avaliku sektori üksuselt mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud põhivara kajastatakse õiglasest väärtuses või kui see ei ole teada, üleandja poolt näidatud jääkväärtuses.

Kui selgub, et kõik toetuse saamise tingimused ei ole täidetud ning ülikool toetuse vahendajana või saajana vastutab toetuse andja ees saajapoolsete lepingutingimuste täitmise ja raha sihipärase kasutamise eest, kajastatakse lepingu rikkumise selgumisel tagasinõude toetuse saaja vastu ja/või tagasimaksekohustus toetuse andja ees. Ühtlasi vähendatakse saadud toetuste tulu ja/või antud toetuste kulu.

Välisvaluutas toimunud tehingud

Välisvaluutas fikseeritud tehingutekajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruande koostamisel on laekumised ja väljamaksed, nõuete ja kohustiste muutused kajastatud nende eesmärgi järgi põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks.

Seotud isikud

Ülikooli kõrgeim kollegiaalne otsustuskoogu on alates 01.01.2020 nõukogu. Seotud isikuteks käesolevas aruanDES on Tallinna Ülikooli nõukogu, senati ja rektoraadi liikmed, direktorid ning nende lähimad pereliikmed (sh elukaaslane, abikaasa või laps) ja nendega seotud juriidilised isikud.

Aastaruandes avaldatakse informatsioon seotud isikutega tehtud tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või raamatupidamiskohustuslase sisedokumentide või üldistele nõuetele või turutingimustele.

Tingimuslikud varad

Lepingute alusel võetud sihtfinantseerimise andmise kohustisi ja sihtfinantseerimise saamise nõudeid kajastatakse eelnevalt tingimuslike kohustiste ja nõueteana.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldis kajastatakse juhul, kui ülikoolil lasub enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või faktiline kohustus, kohustise realiseerumine on tõenäoline ja selle summat on võimalik usaldusväärsetl mõõta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks. Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse see diskonteeritud väärtuses, välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muud võimalikud või olemasolevad kohustised, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Bilansiväline väheväärtuslik vara

Varad, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 5000 euro, kantakse kasutusele võtmise hetkel kulusse. Kuludesse kantud väikevarade üle, mille soetusmaksumus on 640–4999,99 eurot, peetakse arvestust bilansiväliselt.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Aruandes on kajastatud kõik pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist toimunud korrigeerivad sündmused. Mittekorrigeerivate sündmuste mõju avalikustatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades, juhul kui need on olulised.

Lisa 2 . Raha ja rahalähendid

(eurodes)	31.12.2020	31.12.2019
Kassa	5 943	6 528
Pangakontod	9 114 658	6 193 415
Kokku	9 120 601	6 199 943

Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)	Lisa	31.12.2020	31.12.2019
Nõuded ostjate vastu		385 053	553 850
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ostjate vastu		-21 259	-18 248
Saamata tegevuskulude sihtfinantseerimine		2 000 016	2 160 216
Saamata põhivara sihtfinantseerimine		65 287	94 570
Muud nõuded		83 298	60 540
Ettemakstud toetused		1 335 756	603 683
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud		179 199	190 830
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	20	41 376	36 993
Kokku:		4 068 726	3 682 435

Saamata sihtfinantseerimise nõuded:

Rahastaja

	31.12.2020	31.12.2019
Haridus- ja Teadusministeerium	781 013	832 873
Euroopa Komisjon	471 923	446 610
Muud rahastajad	423 268	645 978
SA Eesti Teadusagentuur	189 615	138 276
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	160 825	73 928
SA Archimedes	38 659	42 999
SA Innove	0	74 122
Pikaajalised kohustised	2 065 302	2 254 786

Ettemakstud sihtfinantseerimise toetused:

Rahastaja

	31.12.2020	31.12.2019
Muud rahastajad	1 223 793	603 683
Tartu Ülikool	62 479	0
Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	49 484	0
Kokku	1 335 756	603 683

Lisa 4. Varud

(eurodes)	31.12.2020	31.12.2019
Materjalid	3 081	3 694
Ostetud kaubad müügiks	65 981	57 982
Kokku	69 062	61 677

Lisa 5. Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)	
Saldo seisuga 31.12.2019	<u>31.12.2019</u>
Maa	2 035 823
Saldo seisuga 31.12.2020	<u>31.12.2020</u>
Maa	2 035 823

Maa on rendil sõiduautode parklana.

Renditulud 2019:	72 893
Renditulud 2020:	42 864

Lisa 6. Materiaalsed põhivarad

(eurodes)	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Mitteamortiseeruv mat. põhivara	Lõpetamata põhivarad	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2018	2 131 016	54 233 598	4 348 743	2 659 189	3 493 267	1 491 136	68 356 949
Akumuleeritud kulum 31.12.2018	0	-20 436 835	-3 280 061	-2 278 012	0	0	-25 994 908
Jääkmaksumus 31.12.2018	2 131 016	33 796 763	1 068 682	381 177	3 493 267	1 491 136	42 362 041
Soetused ja parendused	0	15 128	259 846	2 975	58 642	5 247 915	5 584 506
Aruandeaasta kulum ja allahindlus	0	-1 204 651	-374 992	-190 693	0	0	-1 770 336
Muu mahakandmine jääkväärtuses	0	0	-4 364	-1 002	-11 163	0	-16 529
Ümberklassifitseerimine	0	1 235 656	13 701	165 212	0	-1 414 569	0
KOKKU LIIKUMISED	0	46 133	-105 809	-23 508	47 479	3 833 346	3 797 641
Soetusmaksumus 31.12.2019	2 131 016	55 484 382	4 575 757	2 819 857	3 540 746	5 324 482	73 876 241
Akumuleeritud kulum 31.12.2019	0	-21 641 485	-3 612 885	-2 462 188	0	0	-27 716 558
Jääkmaksumus 31.12.2019	2 131 016	33 842 897	962 872	357 669	3 540 746	5 324 482	46 159 683
Soetused ja parendused	0	29 990	196 536	0	54 267	597 967	878 760
Aruandeaasta kulum ja mahakandmine	0	-1 254 166	-358 550	-126 255	0	0	-1 738 971
Muu mahakandmine jääkväärtuses	0	0	771	0	-5 781	0	-5 010
Ümberklassifitseerimine	0	5 483 838	63 757	261 204	0	-5 885 069	-76 270
KOKKU LIIKUMISED	0	4 259 662	-97 487	134 949	48 486	-5 287 102	-941 492
Soetusmaksumus 31.12.2020	2 131 016	60 998 210	4 821 763	3 081 061	3 589 232	37 380	74 658 663
Akumuleeritud kulum 31.12.2020	0	-22 895 651	-3 956 378	-2 588 443	0	0	-29 440 472
Jääkmaksumus 31.12.2020	2 131 016	38 102 559	865 386	492 618	3 589 232	37 380	45 218 191

Lisa 7. Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)	Tarkvara ja litsentsid	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2018	1 148 938	1 148 938
Akumuleeritud kulum 31.12.2018	-581 405	-581 405
Jääkmaksumus 31.12.2018	567 533	567 533
Soetused ja parendused	105 783	105 783
Kulum ja allahindlus	-95 664	-95 664
KOKKU LIKUMISED	10 119	10 119
Soetusmaksumus 31.12.2019	1 246 220	1 246 220
Akumuleeritud kulum 31.12.2019	-668 568	-668 568
Jääkmaksumus 31.12.2019	577 652	577 652
Soetused ja parendused	111 264	111 264
Kulum ja allahindlus	-106 207	-106 207
Ümberklassifitseerimine	76 270	76 270
KOKKU LIKUMISED	81 327	81 327
Soetusmaksumus 31.12.2020	1 433 755	1 433 755
Akumuleeritud kulum 31.12.2020	-774 776	-774 776
Jääkmaksumus 31.12.2020	658 979	658 979

Lisa 8. Laenukohustised

(eurodes)	Tagasimakse tähtaeg			Valuuta	Intressimäär
	Saldo 31.12.2020	12 kuu jooksul	2-5 aasta jooksul		
Laen nr 1	4 481 820	4 481 820	0	EUR	0,895 %+ 3 k euribor
Laen nr 2	3 487 217	0	3 487 217	EUR	0,72% + 3 k euribor
Kokku	7 969 037	4 481 820	3 487 217		
<i>sh pikaajalised laenukohustised</i>	3 487 217				
<i>sh lühiajalised laenukohustised</i>	4 481 820				

(eurodes)	Tagasimakse tähtaeg			Valuuta	Intressimäär
	Saldo 31.12.2019	12 kuu jooksul	2-5 aasta jooksul		
Laen nr 1	4 645 456	163 636	4 481 820	EUR	0,895 %+ 3 k euribor
Laen nr 2	3 487 217	0	3 487 217	EUR	0,72% + 3 k euribor
Kokku	8 132 673	163 636	7 969 037		
<i>sh pikaajalised laenukohustised</i>	7 969 037				
<i>sh lühiajalised laenukohustised</i>	163 636				

Lisa 9. Võlad ja ettemaksud

(eurodes)	Lisa	31.12.2020	31.12.2019
Võlad tarnijatele		588 785	895 573
Võlad töötajatele		1 133 593	768 114
Maksuvõlad	20	1 312 705	1 170 895
Tegevuskulude sihtfinantseerimise kohustised		109 053	244 467
Muud kohustised		184 390	63 902
Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimise ettemaksud		9 790 155	6 155 479
Muud saadud ettemaksud ja tulud		332 802	362 027
Kokku		13 451 484	9 660 457

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kohustised:

Rahastaja	31.12.2020	31.12.2019
Muud rahastajad	86 063	239 825
SA Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus	11 511	4 642
Tartu Ülikool	11 480	0
Kokku	109 053	244 467

Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimise ettemaksud:

Rahastaja	31.12.2020	31.12.2019
Euroopa Komisjon	4 575 203	2 449 143
SA Archimedes	2 183 449	1 660 888
Haridus- ja Teadusministeerium	608 603	0
SA Eesti Teadusagentuur	460 811	205 718
Välisministeerium	251 000	237 148
Siseministeerium	92 483	0
Keskkonnaministeerium	56 290	0
Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus	0	46 631
Muud rahastajad (2020.a 41 tehingupartnerit)	1 562 317	1 555 951
Kokku	9 790 155	6 155 479

Lisa 10. Tingimuslikud kohustised

02.11.2020 sõlmis ülikool laenulepingu Swedbank AS-ga limiidiga 5 000 000 EUR ja laenu kasutusele võtu tähtajaga 30.06.2021. Laenu kasutamise eesmärkideks on olemasolevate laenude refinantseerimine ning investeeringute ning käibevahendite finantseerimine. Seisuga 31.12.2020 ei ole limiiti kasutusele võetud ning laenuleping bilansis ei kajastu.

Lisa 11. Tulud majandustegevusest

(eurodes)	Lisa	2020	2019
Tulu koolitusteenuse osutamisest		4 020 376	4 406 411
Tulu teadus- ja arendustegevusest		941 638	1 840 214
Muud tulud haridusalasest tegevusest		99 226	87 648
Üür ja rent	5, 19	309 051	444 446
Muude toodete ja teenuste müük		209 708	250 971
Kokku		5 579 999	7 029 690

Tulud majandustegevusest jagunevad geograafiliste piirkondade lõikes järgmiselt:

(eurodes)	2020	2019
Eesti	5 337 310	6 364 428
Euroopa Liidu liikmesriigid	207 151	500 708
Muud riigid	35 539	164 554
Kokku	5 579 999	7 029 690

Lisa 12. Tegevustoetused

(eurodes)	2020	2019
Tegevustoetus riigieelarvest	20 975 970	20 555 448
Baasfinantseerimine riigieelarvest	3 058 093	2 933 107
Õppetoetused ja õppelaenud riigieelarvest	30 507	44 318
Teadustegevuse finantseerimine riigieelarvest	816 778	1 347 972
Muud tegevustoetused	152 200	404 540
Kokku	25 033 548	25 285 385

Lisa 13. Tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimine

(eurodes)	2020	2019
Kodumaine tegevuskulude sihtfinantseerimine	3 127 620	1 946 545
Välismaine tegevuskulude sihtfinantseerimine	7 249 701	7 757 844
Kokku tegevuskulude sihtfinantseerimine	10 377 320	9 704 389
Kodumaine põhivarade sihtfinantseerimine	35 590	0
Välismaine põhivarade sihtfinantseerimine	192 333	424 297
Kokku põhivarade sihtfinantseerimine	227 923	424 297
Kokku	10 605 243	10 128 686

Rahastajad:	2020	2019
Haridus- ja teadusministeerium	2 583 351	2 079 875
SA Eesti Teadusagentuur	2 058 050	1 587 473
Euroopa Komisjon	1 675 067	1 308 996
SA Archimedes	1 207 914	1 911 617
Hariduse Infotehnoloogia SA	301 578	195 831
Välisministeerium	249 931	291 509
Rahandusministeerium	161 706	130 934
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	104 514	86 502
Muud rahastajad (2020.a 62 tehingupartnerit)	2 263 132	2 535 949
Kokku	10 605 243	10 128 686

Lisa 14. Muud tulud

(eurodes)	2020	2019
Tulud varude müügist	36 275	37 316
Muud tulud	19 057	51 685
Kokku	55 331	89 002

Lisa 15. Antud toetused

(eurodes)	2020	2019
Õppetoetused ja stipendiumid	3 061 737	3 170 675
Sihtfinantseerimise toetused, vahendamine	1 359 013	655 593
Liikmemaksud ja muud antud toetused	252 270	264 131
Kokku	4 673 020	4 090 399

Lisa 16. Majandamiskulud

(eurodes)	2020	2019
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 376 957	1 659 728
Administreerimiskulud	496 146	818 682
sh auditi tasud	7 403	19 300
Lähetuskulud	104 422	827 514
Õppevahendite ja kolmandate isikute koolituse kulud	907 310	967 856
Kolmandatele isikutele hüvitatud muud kulud	4 795	329 249
Kommunikatsiooni-, kultuuri ja vaba aja sisustamise kulud	590 951	692 114
Info ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	749 106	611 573
Uurimis ja arendustööd	472 064	444 777
Inventari majandamiskulud	341 764	309 321
Teavikute kulud	323 042	245 270
Oma töötajate koolituskulud (sh koolituslähetused)	209 368	436 088
Muud kulumaterjalid	111 893	129 070
Sõidukite majandamiskulud	57 693	82 270
Toitlustus ja meditsiinikulud	41 594	19 564
Mitmesugused majandamiskulud	20 593	1 762
Kokku	5 807 697	7 574 841

Lisa 17. Tööjõukulud

(eurodes)	2020	2019
Töötajate töötasud	19 868 481	18 182 281
Lepinguliste töötajate töötasud	1 573 139	1 455 902
Erisoodustused	179 965	292 174
Tööjõukuludega kaasnevad maksukulud	7 290 724	6 777 173
Tööjõukulude kapitaliseerimine	-2 782	-30 387
Kokku	28 909 527	26 677 143

Töötajate keskmine arv aastas taandatuna täistööajale

840

813

VÕS-lepinguga töötajate keskmine arv

204

208

Lisa 18. Muud tegevuskulud

(eurodes)	2020	2019
Käibemaksu kulu	878 252	1 634 886
Maamaksu kulu	30 430	30 449
Muud maksukulud	6 003	4 835
Ebatõenäoliselt laekuvate arvete kulu	9 437	-9 741
Muud ebatavalised kulud	12032	3 019
Kokku	936 153	1 663 448

Lisa 19. Kasutusrent

Ülikool kui rentnik	2020	2019
Sõiduautode rendikulud	18 344	24 047
IT varade rendikulud	1 007	2 594

Ülikool kui rendileandja	2020	2019
Renditulud ruumidelt ja muudelt varadelt	266 187	371 554

Lisa 20. Maksunõuded ja maksukohustused

(eurodes)	31.12.2020		31.12.2019	
	Ettemaks	Kohustus	Ettemaks	Kohustus
Käibemaks		54 010	62 091	
Ettevõtte tulumaks		7 995		18 734
Üksikisiku tulumaks		411 288		367 093
Sotsiaalmaks		743 477		695 352
Kohustuslik kogumispension		33 658		30 475
Töötuskindlustusmaks		49 416		44 411
Muud maksunõuded ja kohustised		12 861		14 831
Ettemaksukontode saldod	41 376		36 993	
Kokku	41 376	1 312 705	99 083	1 170 895

Lisa 21. Seotud osapooled

(eurodes)	2020	2019
Nõukogu liikmete tasud	55 924	0
Senati liikmete tasud	3 664	0
Kokku	59 587	0

Tallinna Ülikooli nõukogu liikmetele lahkumishüvitiste maksmise kohustust ei ole.

2020. aastal ei tehtud seotud osapooltega tehinguid, mis ei vasta õigusaktidele või raamatupidamiskohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Lisa 22. Osalused sihtasutustes, mittetulundusühingutes ja osäühingus

Ülikoolil on oluline mõju järgmistele sihtasutustele, mittetulundusühingutele ja osäühingutele üle:

Tallinna Ülikool on asutajaliige:	Tehingupartneri kood	TLÜ mõju
MTÜ Dormitorium	603501	Valitsev
MTÜ Tallinna Ülikooli Spordiklubi	603502	Valitsev
MTÜ Eesti Digikeskus	609701	Oluline
SA Enn Soosaare	800301	Oluline
SA Läänemaa Elukeskkonna Tuleviku-uuringute SA	609302	Oluline
SA Virumaa Kompetentsikeskus (pankrotis)	591305	Oluline
MTÜ Dormitorium on asutajaliige:		
E-Kyla Arendus OÜ	609401	Oluline

Kõik üksused asuvad Eestis.

Lisa 23. Bilansivälised varad

(eurodes)	31.12.2020	31.12.2019
Väikevarad	3 597 599	3 317 653

Lisa 24. Sihtfinantseerimise bilansivälised nõuded

Kodumaised nõuded (eurodes)	Allikas	31.12.2020	31.12.2019
HTM	28	1 898 713	2 245 088
SA Archimedes	39	1 372 546	884 962
HTM	27	759 127	1 256 187
Keskkonnaministeerium	39	588 095	0
Rahandusministeerium	28	518 326	0
HTM	60	261 605	0
Välisministeerium	60	135 421	211 242
Siseministeerium	39	100 000	0
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	39	89 801	160 219
HTM	39	69 921	0
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	60	3 312	17 120
SA Archimedes	28	0	707 260
HITSA	60	0	289 196
SA Archimedes	60	0	13 662
Kokku:		5 796 867	5 784 937

Välismaiste rahastuste nõuded (eurodes)	Allikas	Projekt	31.12.2020	31.12.2019
Research Executive Agency (REA) / H2020 WIDESPREAD-03-2017	39	CUDAN	1 237 701	1 291 750
European Research Council Executive Agency (ERCEA)/ERC-2019-STG	39	TRANSLATING MEMORIES	975 000	0
Research Executive Agency (REA)/H2020-WIDESPREAD-03-2018: Twinning	39	SEIS	774 470	193 618
European Research Council Executive Agency (ERCEA) / Horizon 2020	39	BETWEEN THE TIMES	596 386	926 250
Research Executive Agency (REA) / H2020-WIDESPREAD-2018-2020 / H2020-WIDESPREAD-2020-5	39	ScreenME-Net	316 607	0
Education, Audiovisual and Culture Executive Agency / Erasmus+ Capacity Building	39	DITECH	282 767	0

DG for Communications Networks, Content and Technology / H2020-SC6-TRANSFORMATIONS-2018-2019-2020	39 iHub4Schools	248 969	0
Research Executive Agency (REA) / H2020-WIDESPREAD-2018-2020 / H2020-WIDESPREAD-2020-5	39 YouthLife	223 075	0
Research Executive Agency (REA) / H2020- WIDESPREAD- 2018-2020	39 MIRNet	200 000	200 000
Research Executive Agency (REA) / H2020-WF-2018-2020 / H2020-WF-02-2019	39 MetDect	49 768	0
Euroopa Komisjon/Horizon 2020	39 CEITER	0	371 748

Allkirjad 2020. aasta majandusaasta aruandele

Tallinna Ülikooli 31.12.2020 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest.

Tallinna Ülikooli rektori kohusetäitja on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja nõukogule esitamiseks heaks kiitnud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Priit Reiska

Rektori kohusetäitja

(allkirjastatud digitaalselt)

Kurmet Ojamaa

Finantsjuht

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelyn Lillipuu

Rahandusosakonna juhataja